

ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีแบนดูราเพื่อส่งเสริม
จิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6
โรงเรียนบ้านท่าช้าง จังหวัดนครราชสีมา

นางสาวจีระประภา ยนต์พิมาย

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2566

The Effect of Using the Guidance Activities Package Based on Bandura
Concept to Enhance Public Mind of Grades 4-6 Students at Ban Tha
Chang School in Nakhon Ratchasima Province

Miss. JEERAPRAPA YONPHIMAI

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Guidance and Psychological Counseling
School of Educational Studies Sukhothai Thammathirat Open University

2023

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ	ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีแบนคูราเพื่อส่งเสริม จิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านท่าช้าง จังหวัดนครราชสีมา
ชื่อและนามสกุล	นางสาวจิรประภา ยนต์พิมาย
แขนงวิชา / วิชาเอก	การแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา
สาขาวิชา	ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.วัลภา สบายยิ่ง

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม พ.ศ. 2567

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวิวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษา คั่นคว่าอิสระ ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีแบนดูราเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านท่าช้าง จังหวัดนครราชสีมา ผู้ศึกษา นางสาวจิรประภา ยนต์พิมาย รหัสนักศึกษา 2652800190
ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา)
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.วัลภา สบายยิ่ง ปีการศึกษา 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบระดับจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ก่อนและหลังกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะ และ 2) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดของแบนดูราเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะ

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ของโรงเรียนบ้านท่าช้าง จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2567 ได้มาโดยการใช้คะแนนการวัดจิตสาธารณะที่น้อยกว่าค่าเฉลี่ยจำนวน 61 คน และนักเรียนสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบวัดจิตสาธารณะที่มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .90 2) ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีแบนดูราเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะ และ 3) แบบประเมินความพึงพอใจต่อการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการเปรียบเทียบจิตสาธารณะของกลุ่มที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีแบนดูรามีจิตสาธารณะสูงกว่าก่อนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) หลังการเข้าร่วมกิจกรรมนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีแบนดูราเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะในระดับมาก

คำสำคัญ ชุดกิจกรรมแนะแนว จิตสาธารณะ แนวคิดทฤษฎีแบนดูรา ประถมศึกษา

Independent Study title: The Effect of Using the Guidance Activities Package Based on Bandura Concept to Enhance Public Mind of Grades 4-6 Students at Ban Tha Chang School in Nakhon Ratchasima Province

Author: Miss. JEERAPRAPA YONPHIMAI; ID: 2652800190;

Degree: Master of Education (Guidance and Psychological Counseling)

Independent Study Advisor: Associate Professor Wunlapa Sabaiying; Academic year: 2023

Abstract

The objectives of this study were: 1) to compare the level of public mind of Grades 4 - 6 students before and after participating in the guidance activities package based on the Bandura concept to promote public mind, and 2) to study student satisfaction with participation in the guidance activities package based on Bandura's concept of promoting public mind.

The sample comprised Grades 4–6 students from Ban Tha Chang School of Nakhon Ratchasima Province in 2024. Participants were selected based on their below-average scores on a public mind measure and voluntary participation in the program. Research instruments included a public-mindedness scale with a reliability coefficient 0.90, a guidance activities package based on Bandura's concept designed to enhance the public mind, and a satisfaction assessment. Data were analyzed using mean, standard deviation, and independent samples t-tests.

The study findings revealed that: 1) when comparing the public-mindedness of the group that used the guidance activities package based on Bandura's concept, students showed significantly higher public-mindedness after using the guidance activities package, with statistical significance at the .05 level; .and 2) after participating in the activities, students expressed a high level of satisfaction with the guidance activities package based on Bandura's concept for promoting public-mindedness.

Keywords : Guidance activities package, Public mind, Bandura Concept, Primary School

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้โดยผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจากท่านอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ รองศาสตราจารย์ ดร.วัลภา สบายยิ่ง และรองศาสตราจารย์ ดร.นิธิวัฒน์ เมฆขจร ที่ได้กรุณาเป็นกรรมการสอบ และให้คำแนะนำ ถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการศึกษาครั้งนี้ ทั้งยังได้เสียสละเวลาในการตรวจงานและติดตามงาน ดูแลอย่างใกล้ชิดด้วยห่วงใยและใส่ใจเสมอ รวมถึงคอยให้กำลังใจในการศึกษาข้อมูลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องหรือมีปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ช่วยให้สามารถผ่านพ้นอุปสรรคไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 3 ท่าน นางสาวทัศนาศ พุทอง นางสาวเพ็ญภา ไทยภูมิ และนายมานิตย์ ดีเอื้อ ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าอิสระ ช่วยตรวจทาน แก้ไข ทำให้เครื่องมือในการศึกษามีคุณภาพและเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าอิสระ ขอขอบคุณผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านท่าช้าง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ที่กรุณาเอื้อเฟื้อสถานที่และอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขอขอบคุณคณะครูที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการประสานงานกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างให้นักเรียนได้เข้าร่วมงานวิจัย และนักเรียนกลุ่มตัวอย่างทุกคนที่สละเวลาและให้ความร่วมมือในการทำวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์แขนงวิชาการแนะแนว สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อนๆนักศึกษาที่ได้กรุณาให้การสนับสนุน ช่วยเหลือและให้กำลังใจตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูตาแต่ บิดามารดา คณาจารย์และครูที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้และผู้มีพระคุณทุกท่าน

นางสาวจිරประภา ยนต์พิมาย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	5
กรอบความคิดการศึกษา	5
สมมติฐานการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	9
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะ	10
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนว	27
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	37
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	37
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	37
การเก็บรวบรวมข้อมูล	43
การวิเคราะห์ข้อมูล	44
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
สัญลักษณ์ และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	46
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	47

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	51
สรุปการวิจัย	51
อภิปรายผล	53
ข้อเสนอแนะ	55
บรรณานุกรม	56
ภาคผนวก	62
ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	63
ข รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	65
ค ตัวอย่างแบบวัดจิตสาธารณะ	77
ง แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิด ทฤษฎีแบนดูราเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะ.....	81
จ ตัวอย่างชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีแบนดูราเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะ.....	83
ประวัติผู้ศึกษา	100

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 การดำเนินการทดลอง การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะ ระยะเวลาดำเนินการทดลองตั้งแต่ เดือนพฤษภาคม - กรกฎาคม 2567	44
ตารางที่ 4.1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับจิตสาธารณะของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านท่าช้าง จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมก่อนการทดลอง	47
ตารางที่ 4.2 ผลการเปรียบเทียบจิตสาธารณะของนักเรียนก่อนและหลังการใช้ ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีแบนดูรา	48
ตารางที่ 4.3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมแนะแนว ตามแนวคิดทฤษฎีแบนดูรา	48

ญ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 ตัวแปรต้นและตัวแปรตามในการศึกษาวิจัย	5
ภาพที่ 3.1 ขั้นตอนการสร้างแบบวัดจิตสาธารณะ	40
ภาพที่ 3.2 ขั้นตอนการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนว	42

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมคุณภาพ คือ สังคมที่ยึดหลักความสมดุลพอดีและพึ่งตนเองได้ ทุกคนควรมีโอกาสและความเสมอภาคที่จะพัฒนาตนเองเต็มศักยภาพ เพื่อเป็นคนดี คนเก่ง พร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย มีความรับผิดชอบมีจิตสำนึกสาธารณะและมีคุณภาพชีวิตที่ดี อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีมีเมืองและชุมชนน่าอยู่ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2545) จิตสาธารณะเป็นลักษณะสำคัญของการเป็นพลเมืองดีของประเทศ เพราะบุคคลที่มีจิตสาธารณะจะเป็นผู้ที่ตระหนักในหน้าที่และความรับผิดชอบต่อที่ต้องดูแลรักษาทรัพย์สินสมบัติส่วนรวมของสังคมและตระหนักในสิทธิของตนเองไม่ล่วงล้ำ สิทธิของผู้อื่น (ลัดดาวัลย์ เกษมเนตรและคณะ, 2546) การส่งเสริมให้บุคคลมีจิตสาธารณะจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้บุคคลตระหนักในคุณค่าของตนเองและส่วนรวม

กระทรวงศึกษาธิการ (2552) ให้ความสำคัญกับการสร้างเด็กให้มีจิตสาธารณะ ในระดับสถานศึกษาจิตสาธารณะนับได้ว่าอยู่ในความสนใจของนักการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 ได้กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติมาตรฐานที่ 1 ว่าคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลกโดยคนไทยต้องเป็นคนเก่ง คนดีและมีความสุข ตัวบ่งชี้คือ กำลังกายกำลังใจที่สมบูรณ์ความรู้และทักษะที่จำเป็นและเพียงพอในการดำรงชีวิต และการพัฒนาสังคม ทักษะการเรียนรู้และการปรับตัว ทักษะทางสังคมคุณธรรม จิตสาธารณะและจิตสำนึกในการเป็นพลเมืองไทยและพลโลก โดยมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องด้านต่างๆ ให้กับผู้เรียน รวมถึงการรู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม และของประเทศชาติซึ่งต่อมากระทรวงศึกษาธิการ ได้ให้ความสำคัญกับการมีจิตสาธารณะ ที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม การรู้จักดูแลของส่วนรวม รวมถึงรู้จักการรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวมและของประเทศชาติโดยให้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนด “จิตสาธารณะ” เป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน 1 ใน 8 ข้อ ที่สถานศึกษาต้องเน้น โดยสถานศึกษาต้องมีชั่วโมงให้เด็กทำกิจกรรมสาธารณะ คือ ประถมศึกษาปีที่ 1-6 จะต้องทำกิจกรรม 60 ชั่วโมง มัธยมศึกษาตอนต้น 45 ชั่วโมง มัธยมศึกษาตอนปลาย 60 ชั่วโมง โดยหวังให้นักเรียนได้ซึมซับสิ่งดีๆ จากการทำกิจกรรมและเป็นนิสัย

ติดตัวไปจนโต เพราะถ้าสังคมมีคนที่มีความจิตสาธารณะมากๆ คนในสังคมมีความเห็นอกเห็นใจกันจะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

การกำหนด "จิตสาธารณะ" เป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน นับว่าเป็นแนวทางที่ถูกต้องเพราะการปลูกฝังจิตสาธารณะนั้นควรปลูกฝังให้เกิดขึ้นตั้งแต่วัยเด็ก ซึ่งเป็นช่วงที่เด็กมีความไวต่อการปลูกฝังและส่งเสริมจริยธรรมอย่างยิ่ง เพราะเด็กยังเป็น "ไม้อ่อน ที่ตัดง่าย" การปฏิบัติต่อเด็กอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กทั้งทางร่างกายและจิตใจ จะเป็นการป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้นเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น และวัยผู้ใหญ่ได้มาก เพราะในวัยเด็กจะสามารถเห็นความแตกต่าง สามารถคิดเปรียบเทียบ คิดแยกแยะ คิดเชื่อมโยงได้ เด็กจะเริ่มสนใจสิ่งแวดล้อมรอบตัวแทนการสนใจตนเอง (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2538) ถ้าเด็กได้รับการปลูกฝังจิตสาธารณะให้เป็นไปในทางที่ถูกต้องเหมาะสม เมื่อเติบโตขึ้นจะทำให้เขาสามารถเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและวัฒนธรรมต่างชาติ อันจะส่งผลให้สามารถอยู่ร่วมกับคนในสังคมได้อย่างมีความสุขกาย สบายใจตลอดจนเป็นประชาชนที่ดี ที่เหมาะสมของครอบครัว และสังคมต่อไป

กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักสิ่งแวดลอม สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งในด้านการเรียนและอาชีพ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน ให้ครอบครัวขอขยายของกิจกรรม 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งการจัดกิจกรรมด้านส่วนตัวและสังคม ให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง รักและเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น รักสิ่งแวดลอม มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีเจตคติที่ดีต่อการมีชีวิตที่ดีมีคุณภาพ มีทักษะชีวิต และสามารถปรับตัว ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และสอดคล้องกับมาตรฐานการแนะแนว ในมาตรฐานที่ 1 คุณภาพผู้เรียน กล่าวว่า ผู้เรียนรู้จัก เข้าใจ รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ในตัวบ่งชี้ที่ 1.1 ผู้เรียนรู้จัก เข้าใจ รักและเห็นคุณค่าในตนเองและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง หมายถึง นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง รักและเห็นคุณค่าในตนเอง มีทักษะในการดำเนินชีวิต มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพสังคม สามารถรับรู้ถึงความกดดัน ความสนใจในการเรียนตามศักยภาพของตน ค้นพบศักยภาพและพัฒนาศักยภาพของตน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) การจัดกิจกรรมแนะแนวในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความสมดุลด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม จิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุก

คนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2562)

ปัญหาการขาดจิตสาธารณะเป็นเรื่องที่สำคัญและมีความเกี่ยวข้องกับทุกคน ทั้งในระดับโลก ประเทศ สังคม บุคคล หากปล่อยปละละเลยก็อาจจะทำให้อนาคตเด็กไทยมีความน่าเป็นห่วง โดยเฉพาะการมีความคิดแต่เรื่องส่วนตัวมากกว่าเรื่องส่วนรวม การกำหนดให้จิตสาธารณะเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนนับเป็นแนวทางที่ถูกต้องเพราะการปลูกฝังจิตสาธารณะนั้นควรปลูกฝังให้เกิดขึ้นตั้งแต่วัยเด็กเพราะเป็นช่วงที่เด็กมีความไวต่อการปลูกฝังและส่งเสริมจริยธรรมอย่างยิ่ง โดยกำหนดองค์ประกอบและตัวชี้วัดของจิตสาธารณะไว้ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ การใช้ การถือเป็นที่ และการเคารพสิทธิ (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2555) งานวิจัย แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 พบว่า องค์ประกอบของคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะของนักเรียนมีองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ ด้านจิตสาธารณะเกี่ยวกับตนเอง ด้านจิตสาธารณะเกี่ยวกับสังคม และด้านจิตสาธารณะเกี่ยวกับครอบครัว ระดับคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงจากมากไปหาน้อยที่สุด คือ ด้านจิตสาธารณะเกี่ยวกับครอบครัว ด้านจิตสาธารณะเกี่ยวกับตนเอง และด้านจิตสาธารณะเกี่ยวกับสังคม ในส่วนของการเปรียบเทียบความคิดเห็น พบว่า ครูและผู้ปกครองนักเรียนมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ศิริกมล นนทะภา, 2560)

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีของแบนดูราผู้วิจัยมีความสนใจและเห็นความสำคัญในการหาแนวทางในการส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านท่าช้าง จังหวัดนครราชสีมา โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) ด้วยเชื่อว่าการเรียนรู้ของมนุษย์ส่วนมากเป็นการเรียนรู้โดยการสังเกตหรือการเรียนรู้แบบ ด้วยการให้ข่าวสาร การใช้ต้นแบบ การเสริมแรง เพื่อเป็นการกระตุ้นให้มีการลงมือปฏิบัติเพื่อให้เกิดเจตคติ แรงจูงใจ ด้วยกระบวนการความเอาใจใส่ กระบวนการจดจำ กระบวนการแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวอย่างและเกิดแรงจูงใจ จนสามารถมีจิตสาธารณะเพื่อส่วนรวม และนำไปสู่แนวทางที่สามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง (สิริวิมล นางาม, 2559) และจากการศึกษาการเสนอตัวแบบซึ่งเป็นเทคนิคการปรับพฤติกรรมหนึ่งที่พัฒนามาจากแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมของบันดูรากล่าวว่าการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลไม่ได้เกิดจากการที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมเพียงอย่างเดียว แต่ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยส่วนบุคคลด้วยโดยปัจจัยทางด้านพฤติกรรม สภาพแวดล้อมและปัจจัยส่วนบุคคลจะส่งผลซึ่งกันและกัน ในการเสนอตัวแบบนี้จึงเน้นที่การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อให้เกิดความคาดหวังต่อผลที่เกิดขึ้นซึ่งจะส่งผลทำให้บุคคลเกิดการตัดสินใจในการที่จะแสดงพฤติกรรมหรือ

หลีกเลี่ยงการแสดงพฤติกรรมการเสนอตัวแบบ จึงสามารถใช้ในการลดเพิ่มเสริมสร้างพฤติกรรมใหม่ และปรับปรุงพฤติกรรมที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นได้ การเสนอตัวแบบสัญลักษณ์นั้นสามารถนำเสนอผ่านสื่อ ได้หลายรูปแบบ เช่นการนำเสนอในรูปของภาพ เสียง การ์ตูน รวมถึงการนำเสนอในรูปแบบของ วิดีทัศน์ ซึ่งการเสนอตัวแบบในรูปแบบของวีดิทัศน์นั้นสามารถควบคุมพฤติกรรมจัดประสบการณ์ของ ตัวแบบและเน้นจุดสำคัญของการแสดงพฤติกรรมได้ (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาชิต, 2543) งานวิจัยผลการ ใช้ตัวแบบสัญลักษณ์ในการส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักศึกษาออทิสติกระดับปริญญาตรี ผล การศึกษาพบว่า กรณีศึกษามีพฤติกรรมชอบเลียนแบบจากหนังสือ การ์ตูนที่ชอบอ่าน จึงได้ศึกษา การเรียนรู้โดยการสังเกต (Observational Learning) หรือการเลียนแบบ (Modeling) สิ่งแวดล้อม เพราะคนเรามีปฏิสัมพันธ์ (Interact) กับสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบ ๆ ตัวเราอยู่เสมอ การเรียนรู้เกิดจาก ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมซึ่งทั้งผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อกันและกัน พฤติกรรมของคนเราส่วนมากจะเป็นการเรียนรู้โดยการสังเกต (Observational Learning) หรือการ เลียนแบบจากตัวแบบ (Modeling) (หนึ่งฤทัย ชัยชนะ, 2562)

โรงเรียนบ้านท่าช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต4 เปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งพื้นฐานของประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบล หมูสี เป็นบุคคลที่เดินทางมาจากหลายพื้นที่เพราะในตำบลหมูสีเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความ หลากหลายของวิถีการดำรงชีวิต สภาพความเป็นอยู่ ส่งผลต่อความแตกต่างระหว่างบุคคลและผู้วิจัย สังเกตพบว่า มีนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวนหนึ่งมีลักษณะนิสัยที่ไม่พึงประสงค์ เป็นพฤติกรรมที่ถือได้ว่านักเรียนขาดจิตสำนึกสาธารณะต่อส่วนรวมซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้ เป็นสิ่งที่ ผู้วิจัยได้พบเห็นอยู่เสมอ และอาจทำให้นักเรียนกลายเป็นผู้ที่มีลักษณะนิสัยที่ไม่ดีติดตัวไป และเติบโต เป็นผู้ใหญ่ที่ไม่มีคุณภาพ เกิดผลกระทบเสียหายต่อบุคคล องค์กร สังคมประเทศชาติ ปัญหาเหล่านี้ สมควรอย่างยิ่งที่จะได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน

จากความสำคัญและความเป็นมาของปัญหาตามที่กล่าวมา ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนใน โรงเรียน ได้เห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นที่ปลูกฝังและเสริมสร้างจิตสาธารณะให้กับนักเรียน จึง สนใจจัดทำชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้แนวความคิดทฤษฎีของแบนดูราเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะ ของนักเรียน ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 เพื่อช่วยให้นักเรียนตระหนักถึงการมีจิตสาธารณะ เห็น คุณค่าของการใช้สิ่งของหรือทรัพยากรอื่นร่วมกัน มีความรู้สึกที่ดีต่อการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง เคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น เป็นจุดเริ่มต้นในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นใน สังคมได้อย่างมีความสุข ตลอดจนเป็นประชาชนที่ดีของสังคมนำไปสู่สังคมที่สงบสุขและเป็นการ พัฒนาที่ยั่งยืน

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับการมีจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านท่าช้าง

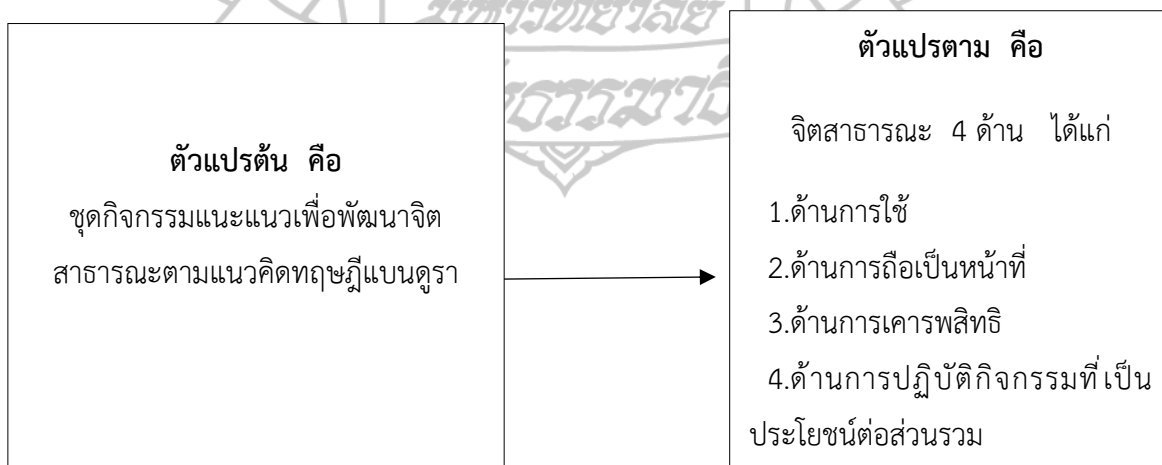
2.2 เพื่อเปรียบเทียบจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะ

2.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดของแบบคูราเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะ

3. กรอบความคิดการศึกษา

ในการวิจัยเรื่องการใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านท่าช้าง ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จึงได้นำข้อมูลนี้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ได้กรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจศึกษาประเด็นปัญหา คือ จิตสาธารณะ การปลูกฝังและเสริมสร้างจิตสาธารณะให้กับนักเรียน ด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้กรอบแนวคิดทฤษฎีแบบคูราเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียน ให้นักเรียนตระหนักถึงการมีจิตสาธารณะ เห็นคุณค่าของการใช้สิ่งของหรือทรัพยากรอื่นร่วมกัน มีความรู้สึกที่ดีต่อการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง เคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น เพื่อการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ตลอดจนเป็นประชาชนที่ดีสังคมและประเทศชาติต่อไป ดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 ตัวแปรต้นและตัวแปรตามในการศึกษาวิจัย

4. สมมติฐานการวิจัย

4.1 นักเรียนที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะ มีค่าเฉลี่ยจิตสาธารณะหลังการเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว

4.2 หลังการทดลอง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดของเบนคูราเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะอยู่ในระดับมากขึ้นไป

5. ขอบเขตของการวิจัย

5.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนบ้านท่าช้าง จำนวน 176 คน

5.2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ของโรงเรียนบ้านท่าช้าง ในปีการศึกษา 2567 ได้มาโดยการใช้คะแนนการวัดจิตสาธารณะที่น้อยกว่าค่าเฉลี่ย จำนวน 61 คน และนักเรียนสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรม

5.3 เนื้อหาในการศึกษา ขอบข่ายกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีเบนคูราเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียน คือ พฤติกรรมที่แสดงออกของผู้มีจิตสาธารณะ โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการใช้ ด้านการถือ เป็นหน้าที่ด้านการเคารพสิทธิ และด้านการปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 จิตสาธารณะ หมายถึง การที่นักเรียนมีความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรม เกี่ยวกับการเอาใจใส่และเป็นธุระในเรื่องของส่วนรวม ทำตามหน้าที่ของตนเพื่อส่วนรวมอย่างดี มีความปรารถนาที่จะช่วยเหลือสังคมด้วยความเต็มใจ เคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวม ด้วยการใส่ใจต่อสมบัติของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกัน อีกทั้งเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในสังคมด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน ตามองค์ประกอบของจิตสาธารณะ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการใช้ ด้านการถือ เป็นหน้าที่ ด้านการเคารพสิทธิ และด้านการปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

6.1.1 จิตสาธารณะด้านการใช้ หมายถึง ความคิด เจตคติและพฤติกรรมของผู้เรียนในการใช้ของส่วนรวมการรักษาทรัพย์สิน การดูแลรักษาความสะอาด การไม่ทำลายทรัพย์สินที่เป็นสาธารณะสมบัติของโรงเรียน ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ให้เกิดความชำรุด

6.1.2 จิตสาธารณะด้านการถือป็นหน้าที่ หมายถึง ความคิด เจตคติและพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมุ่งปฏิบัติ เพื่อส่วนรวมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในโรงเรียน ทั้งห้องเรียนและนอกห้องเรียนในวิสัยที่ตนสามารถทำได้

6.1.3 จิตสาธารณะด้านการเคารพสิทธิ หมายถึง ความคิด เจตคติและพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม การไม่ยึดครองของส่วนรวมมาเป็นของตน ตลอดจนไม่ปิดกั้นโอกาสของบุคคลอื่นที่จะใช้ของส่วนรมนั้น

6.1.4 จิตสาธารณะด้านการปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม หมายถึง ความคิด เจตคติและพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการทำความดีให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น และสังคมส่วนรวม ด้วยความจริงใจ และเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน การเข้าไปช่วยเหลือผู้อื่นด้วยกำลังกาย กำลังปัญญา กำลังทรัพย์สินตามความสามารถของตนเอง ซึ่งผลของการกระทำจะก่อให้เกิด ประโยชน์แก่คนส่วนใหญ่ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ โดยไม่หวังผลตอบแทน

6.2 แนวคิดทฤษฎีแบบดูรา หมายถึง ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมโดยการสังเกตหรือการเลียนแบบ เป็นการเรียนรู้จากการเสนอตัวอย่างที่ได้รับการคัดเลือกกว่าเป็นตัวอย่างที่ดี สามารถใช้เป็นแบบอย่างของการกระทำให้แก่ผู้สังเกตได้ซึ่งเป็นการเรียนรู้ด้วยวิธีการธรรมชาติที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยการสังเกตตัวแบบแล้วใช้กระบวนการทางสติปัญญาแปลการกระทำของตัวแบบเป็นสัญลักษณ์ ต่อมาผู้เรียนก็แสดงพฤติกรรมที่จะจำไว้ และแสดงออกมาเป็นการกระทำใหม่ โดยไม่ต้องมีการลองผิดลองถูก

6.2.1 ตัวแบบที่มีชีวิตจริง (live model) หมายถึง ตัวแบบที่มีชีวิตซึ่งผู้สังเกตสามารถมีปฏิสัมพันธ์หรือสังเกตได้โดยตรง ไม่ต้องผ่านสื่อหรือสัญลักษณ์อื่น ได้แก่ พ่อ แม่ ครู เพื่อน บุคคลที่มีชื่อเสียงหรือที่ชื่นชอบ วิทยากรที่ประทับใจ เป็นต้น การแบบประเภทนี้สามารถปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตัวแบบที่เสนอกับผู้สังเกตให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ได้ ผู้สังเกตให้ความสนใจและเลียนแบบได้ดี

6.2.2 ตัวแบบสัญลักษณ์ (symbolic model) เป็นตัวแบบที่บุคคลสังเกตผ่านสื่อหรือสัญลักษณ์ เช่น ตัวแบบที่ปรากฏตามการบอกเล่า ปรากฏในหนังสือ ภาพ หรือผ่านสื่อมวลชนต่างๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น ตัวแบบประเภทนี้มีข้อดี คือ สามารถจัดกระบวนการเสนอตัวแบบให้เหมาะสมตามความต้องการก่อนนำไปใช้ ตัวแบบตัวเดียวสามารถทำให้บุคคลจำนวนมากเลียนแบบพฤติกรรมทำนองเดียวกัน ทำให้มีผลดีในการที่จะเน้นจุดสำคัญของการแสดงพฤติกรรม

และยังสามารถควบคุมพฤติกรรมและผลกระทบของตัวแบบได้ ทั้งยังสามารถเก็บไว้ใช้ในการให้ตัวแบบครั้งต่อไปได้ และยังสามารถใช้ได้ทั้งบุคคลเดียวกันหรือกลุ่มบุคคลได้

6.3 ชุดกิจกรรมแนะเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีแบนดูราเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียน หมายถึง เครื่องมือทางการแนะแนวที่สร้างขึ้นโดยใช้หลักการตามแนวคิดทฤษฎีแบนดูรา โดยชุดกิจกรรมแนะแนวประกอบด้วย 12 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมปฐมนิเทศ กิจกรรมปัจฉิมนิเทศ กิจกรรมที่เสริมสร้างจิตสาธารณะด้านการใช้ ได้แก่ กิจกรรมเหตุเกิดเพราะใคร กิจกรรมร่วมกันดูแลรักษา กิจกรรมที่เสริมสร้างจิตสาธารณะด้านการถือเป็นหน้าที่ ได้แก่ กิจกรรมขาดจิตสาธารณะ กิจกรรมเห็นคุณค่าแห่งตน กิจกรรมคนดีของสังคม กิจกรรมที่เสริมสร้างจิตสาธารณะด้านการเคารพสิทธิ ได้แก่ กิจกรรมสิทธิของเรา กิจกรรมเคารพสิทธิของฉันและเธอ กิจกรรมที่เสริมสร้างจิตสาธารณะด้านการปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ได้แก่ กิจกรรมสมบัติส่วนรวม กิจกรรมเพื่อนำเพื่อนพัฒนา กิจกรรมส่งต่อความดี

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 7.1 นักเรียนที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะ มีจิตสาธารณะต่อตนเองและส่วนรวมมากขึ้น
- 7.2 ผลการศึกษาการใช้กิจกรรมแนะแนวส่งเสริมจิตสาธารณะใช้เป็นแนวทางสำหรับครูผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องในการปลูกฝังจิตสาธารณะให้กับนักเรียนต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีแบบคูราเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านท่าช้าง จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยได้นำเสนอหัวข้อต่างๆ ไว้ดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะ
  - 1.1 ความหมายของจิตสาธารณะ
  - 1.2 องค์ประกอบของจิตสาธารณะ
  - 1.3 ทฤษฎีและแนวคิดการพัฒนาจิตสาธารณะ
  - 1.4 กระบวนการพัฒนาจิตสาธารณะ
  - 1.5 วิธีการพัฒนาจิตสาธารณะ
  - 1.6 สาเหตุที่ต้องปลูกฝังจิตสาธารณะ
  - 1.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาจิตสาธารณะ
    - 1.7.1 งานวิจัยในประเทศ
    - 1.7.2 งานวิจัยในต่างประเทศ
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนว
  - 2.1 ความหมายของชุดกิจกรรมแนะแนว
  - 2.2 วัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว
  - 2.3 ขอบข่ายของการจัดกิจกรรมแนะแนว
  - 2.4 กระบวนการจัดกิจกรรมแนะแนว
  - 2.5 การสร้างชุดกิจกรรมแนะแนว
  - 2.6 ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมแนะแนว
  - 2.7 เทคนิคในการจัดกิจกรรมแนะแนว
  - 2.8 การประเมินผลการจัดกิจกรรมแนะแนว
  - 2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว
    - 2.9.1 งานวิจัยในประเทศ
    - 2.9.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะ

1.1 ความหมายของจิตสาธารณะ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2553) มีจิตสาธารณะ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น ชุมชน และสังคม ด้วยความเต็มใจ กระตือรือร้น โดยไม่หวังผลตอบแทน

ราชบัณฑิตยสภา (2554) จิตสาธารณะ ประกอบด้วยคำว่า จิต กับ สาธารณะจิต หมายถึง ใจ หรือสิ่งที่ทำหน้าที่คิด นึก และรู้ สาธารณะ หมายถึง ทั่วไป เพื่อประชาชนทั่วไป ดังนั้น จิตสาธารณะ หมายถึง สำนึกหรือความคิดที่จะทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ให้แก่สังคมหรือคนทั่วไป

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (2542) ได้ให้ความหมายจิตสาธารณะ หมายถึง เป็นการรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ต่อชาติ

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554) จิตสำนึกสาธารณะ หมายถึง จิตใจที่คำนึงถึงส่วนรวมร่วมกัน คำนึงถึงบุคคลอื่นที่ต่างมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงเป็นหนึ่งเดียวกัน รวมทั้งมีความสำนึกและยึดมั่นในระบบคุณธรรม และจริยธรรมที่ดีงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ประหยัด และมีความสมดุลระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ

กรรยา พรธรรมา (2559) กล่าวว่า จิตสาธารณะ หมายถึง การรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระในเรื่องของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกัน การคิดในสิ่งที่ดี ประพฤติดี ยึดถือผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน การรู้จักสิทธิของตนเองและผู้อื่น การไม่ทำลายเบียดเบียนบุคคล สังคมวัฒนธรรม ประเทศชาติ และสิ่งแวดล้อม โดยแบ่งจิตสาธารณะเป็น 3 รูปแบบ ได้แก่ 1) จิตสำนึกเกี่ยวกับตนเอง 2) จิตสำนึกเกี่ยวกับผู้อื่น 3) จิตสำนึกเกี่ยวกับสังคมหรือจิตสาธารณะ

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2561) กล่าวว่า จิตสาธารณะ หมายถึง การรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ มีความสำนึกและยึดมั่นในระบบคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีงาม ละอายต่อสิ่งที่ผิด เน้นความเรียบร้อย ประหยัด และมีความสมดุลระหว่าง มนุษย์และธรรมชาติ

มลธวัชณ์ กิจสวัสดิ์ (2561) ได้ให้ความหมายจิตสาธารณะ หมายถึง การมีความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรม เกี่ยวกับการเอาใจใส่และเป็นธุระในเรื่องของส่วนรวม ทำตามหน้าที่ของตน เพื่อส่วนรวมอย่างดี มีความปรารถนาที่จะช่วยเหลือสังคมด้วยความเต็มใจ เคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวม ด้วยการใส่ใจต่อสมบัติของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกัน อีกทั้งเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่แก้ไขปัญหาต่างๆ ในสังคม ด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน

วิโรจน์ เฉลยสุข (2564) ได้ให้ความหมายจิตสาธารณะ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออก ถึงการเป็นพลเมืองผู้รู้ ตื่นตระหนกในสิทธิและความรับผิดชอบที่จะสร้างสรรค์สังคมเอาใจใส่เป็นธุระเข้าร่วมช่วยเหลือ ส่งเสริมสนับสนุนสิ่งที่เป็นประโยชน์ ให้กำลังใจ ให้ความอบอุ่น ให้แรงบันดาลใจแก่ผู้อื่นในการต่อสู้เพื่อเอาชนะอุปสรรค แบ่งปันความสุขส่วนตนเพื่อให้สังคมมีความสุข รวมทั้งการแสดงความห่วงใย อาสาช่วยเหลือสังคมตลอดจนร่วมกันระดมพลังสมองเพื่อทำสิ่งที่เกิดประโยชน์ อย่างมีความคิดริเริ่มมีแบบแผนหรือแนวทางที่ดีโดยใช้ประสบการณ์และพยายามทำให้เกิดผลดีและปรับปรุงแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ให้เกิดในชุมชน

ชนวรรณ เหมบาสัตย์ (2565) ได้ให้ความหมายจิตสาธารณะ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมีจิตสำนึกห่วงใยต่อสังคมสิ่งแวดล้อมและสาธารณสมบัติ การไม่นิ่งดูตายต่อสังคมหรือความทุกข์ยากของผู้อื่น และปรารถนาจะเข้าไปช่วย ซึ่งถือเป็นความรับผิดชอบต่อส่วนรวมกันระหว่างมนุษย์ ด้วยความตระหนักว่าทุกคนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม มิใช่หน้าที่ของผู้ใดผู้หนึ่งที่ต้องเสียสละหรือร่วมกันช่วยเหลือสังคม แต่เป็นหน้าที่และจิตสำนึกของทุกคนที่ต้องทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม รวมถึงการมีความสำนึกและยึดมั่นในระบบคุณธรรม จริยธรรมที่ดีงาม ละอายต่อสิ่งผิดเน้นความเรียบร้อย ประหยัดและมีความสมดุลระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ

จากความหมายของคำว่า จิตสาธารณะ ข้างต้น ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ความหมายเพื่อสรุปเป็นความหมายของผู้วิจัยเอง โดยให้ความหมายของจิตสาธารณะ หมายถึง ลักษณะการแสดงออกที่รู้จักใช้ รักษา ดูแลเอาใจใส่ ต่อสมบัติของส่วนรวม ตลอดจนการเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ของสังคม โดยพิจารณาจาก ความรู้ ความเข้าใจ หรือพฤติกรรมที่แสดงออกเพื่อให้สังคมโดยส่วนรวมมีความสุขด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน โดยสามารถแบ่งจิตสาธารณะออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการใช้ ด้านการถือเป็นที่ ด้านการเคารพสิทธิ ด้านการปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

1.2 องค์ประกอบของจิตสาธารณะ

กรรยา พรรณนา (2559) ได้พิจารณาจากความรู้ความเข้าใจถึงพฤติกรรมที่แสดงออกของผู้มีจิตสาธารณะ โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1.2.1 ด้านการใช้ หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมของผู้เรียนในการใช้ของส่วนรวมการรักษาทรัพย์สิน การดูแลรักษาความสะอาด การไม่ทำลายทรัพย์สินที่เป็นสาธารณะสมบัติของโรงเรียนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ให้เกิดความชำรุดเสียหาย โดยแสดงออกดังนี้

- 1) ดูแลรักษาสิ่งของ เมื่อใช้แล้วมีการเก็บรักษาให้คงอยู่ในสภาพดี
- 2) ลักษณะของการใช้ ใช้ของส่วนรวมอย่างประหยัดและทะนุถนอม

1.2.2 ด้านการถือเป็นหน้าที่ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมุ่งปฏิบัติ เพื่อส่วนรวมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในโรงเรียน ทั้งห้องเรียนและนอกห้องเรียนในวิสัยที่ตนสามารถทำได้ โดยแสดงออกดังนี้

- 1) ทำตามหน้าที่ และเคารพกฎระเบียบที่กำหนดไว้
- 2) รับอาสาที่จะทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อส่วนรวม อีกทั้งยังคอยสอดส่องดูแลสาธารณสมบัติของส่วนรวม

1.2.3 ด้านการเคารพสิทธิ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม การไม่ยึดครองของส่วนรวมมาเป็นของตน ตลอดจนไม่ปิดกั้นโอกาสของบุคคลอื่นที่จะใช้ของส่วนรวมนั้น โดยแสดงออกดังนี้

- 1) ไม่นำของส่วนรวมมาเป็นของตนเอง
- 2) แบ่งปันและเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวม

1.2.4 ด้านการปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการทำความดีให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น และสังคมส่วนรวม ด้วยความจริงใจ และเต็มใจ โดยไม่หวังผลตอบแทน การเข้าไปช่วยเหลือผู้อื่นด้วยกำลังกาย กำลังปัญญา กำลังทรัพย์สืบตามความสามารถของตนเอง ซึ่งผลของการกระทำจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่คนส่วนใหญ่ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ โดยไม่หวังผลตอบแทน โดยแสดงออกดังนี้

- 1) การกระทำบางสิ่ง ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นและสังคมส่วนรวมด้วยความเต็มใจ
- 2) การเข้าช่วยเหลือผู้อื่นด้วยกำลังกาย กำลังปัญญา และกำลังทรัพย์ตามความสามารถของตน

กระทรวงศึกษาธิการ (2555) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของผู้มีจิตสาธารณะไว้ในแนวทางการพัฒนาการวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วยตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้ แบ่งเป็น 2 องค์ประกอบ ได้แก่

1. ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ และพึงพอใจ โดยไม่หวังผลตอบแทน ซึ่งมีพฤติกรรมบ่งชี้ ได้แก่

- 1.1 ช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู ทำงานด้วยความเต็มใจ
- 1.2 อาสาทำงานให้ผู้อื่นด้วยกำลังกาย กำลังใจ และกำลังสติปัญญา
- 1.3 แบ่งปันสิ่งของ ทรัพย์สิน และอื่นๆ ช่วยแก้ปัญหาหรือสร้างความสุขให้กับ

ผู้อื่น

2. เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม มีพฤติกรรมบ่งชี้

ได้แก่

- 2.1 ดูแลรักษาสาธารณสมบัติและสิ่งแวดล้อมด้วยความเต็มใจ
- 2.2 เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม
- 2.3 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาหรือร่วมสร้างสิ่งที่ดีงามของส่วนรวมตาม

สถานการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยความกระตือรือร้น

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2555) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบและตัวชี้วัดของจิตสาธารณะไว้ 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การใช้ ซึ่งเป็นการดูแลรักษาของส่วนรวม เมื่อใช้ของส่วนรวมแล้ว มีการเก็บเข้าที่ และรู้จักใช้ของส่วนรวมอย่างประหยัดและทะนุถนอม
2. การถือเป็นหน้าที่ ซึ่งเป็นการทำตามหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายเพื่อส่วนรวมหรือการรับอาสาที่จะทำบางสิ่งเพื่อส่วนรวมด้วยความเต็มใจ
3. การเคารพสิทธิ ซึ่งเป็นการไม่ยึดครองของส่วนรมนั้นมาเป็นของตนเองและเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้สามารถใช้ของส่วนรมนั้นได้

ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร, ประทีป จินฉิ่ง, และทัศนาก ทองภักดี (2547) ได้พิจารณาจากความรุ้ความเข้าใจถึงพฤติกรรมที่แสดงออกของผู้มีจิตสาธารณะ โดยแบ่งเป็น 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่จะทำให้เกิดการชำรุดเสียหายต่อของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม
2. การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวม
3. การเคารพสิทธิ ในการใช้ของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม โดยไม่ยึดครองของส่วนรมนั้นเป็นของตนเอง ตลอดจนไม่ปิดกั้นโอกาสของบุคคลอื่นที่จะใช้ของส่วนรวม

พระมหาวิริทธิ์ธร จันทรชื่อน (2565) ได้ศึกษาแนวคิดของนักวิชาการ และพิจารณาพฤติกรรมที่แสดงออกของผู้มีจิตสาธารณะ โดยแบ่งเป็น 4 องค์ประกอบ ได้แก่

1. ด้านการบำเพ็ญประโยชน์ หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกถึงการทำประโยชน์ต่อผู้อื่นด้วยความเต็มใจ เห็นใจผู้ที่มีความเดือดร้อน อาสาช่วยเหลือสังคม อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้วยกำลังกาย กำลังใจ กำลังสติปัญญา ลงมือปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหา หรือร่วมกันสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้เกิดขึ้นในชุมชนโดยไม่หวังผลตอบแทน วิตจากการทำบางสิ่งบางอย่างที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นและสังคมส่วนรวมด้วยความเต็มใจ และการเข้าไปช่วยเหลือผู้อื่นและสังคมด้วยความเต็มใจ และเข้าไปช่วยเหลือผู้อื่นด้วยกำลังกาย กำลังใจ และกำลังสติปัญญา ตามความสามารถของตนโดยไม่หวังผลตอบแทน และเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาหรือสิ่งที่ดีงามของส่วนรวมตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

2. ด้านการดูแลรักษา หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกถึงการดูแลรักษา สาธารณะสมบัติให้คงอยู่ในสภาพที่ดี ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนด้วยความเต็มใจ วัดได้จากเมื่อใช้สิ่งของแล้วเก็บรักษาให้คงอยู่ในสภาพที่ดี หรือจัดเก็บสิ่งของให้เป็นระเบียบเรียบร้อย การใช้สิ่งของ อย่างถนุถนอม และประหยัด

3. ด้านการเคารพในสิทธิ หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนแสดงถึงการใช้ของส่วนรวม ที่เป็นประโยชน์ร่วมกัน วัดได้จากการไม่ยึดครองเอาของส่วนรวมมาเป็นของตน ตลอดจนการไม่ปิดกั้นโอกาสของผู้อื่นที่จะใช้ของร่วมกัน

4. ด้านการถือเป็นที่หมาย ถึง พฤติกรรมที่นักเรียนแสดงถึงการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวม วัดได้จากการทำตามหน้าที่และเคารพกฎระเบียบที่กำหนดไว้ การอาสาทำงานบางอย่างเพื่อส่วนรวมและการดูแลรักษาสาธารณสมบัติของส่วนรวม

ศตวรรษ มละแซม (2563) ได้ศึกษาแนวคิดของนักวิชาการ และพิจารณาองค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้จิตสาธารณะ โดยแบ่งเป็น 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ด้านการปฏิบัติ หรือการกระทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ ต่อสาธารณะ มีพฤติกรรมบ่งชี้จิตสาธารณะ ได้แก่

1.1 การลงมือปฏิบัติ หรือร่วมมือในการแก้ปัญหาสังคมต่างๆ ที่เกิดขึ้น

1.2 การไม่นำของส่วนรวมมาเป็นของตนเอง

1.3 การเข้าช่วยเหลือผู้อื่นด้วยกำลังกาย กำลังปัญญา และกำลังทรัพย์ตาม

ความสามารถของตน

2. ด้านความรู้สึกรู้สึกดี ที่มีต่อส่วนรวม มีพฤติกรรมบ่งชี้จิตสาธารณะ ได้แก่

2.1 การรับรู้สิทธิและหน้าที่ของตนในการปฏิบัติตนเพื่อสังคม

2.2 การคำนึงถึงผลประโยชน์ต่อส่วนรวม

2.3 อธิบายถึงปัญหาและเรียนรู้ที่จะลงมือแก้ปัญหาสังคม

3. ด้านการเคารพสิทธิ ในการใช้ของส่วนรวม มีพฤติกรรมบ่งชี้จิตสาธารณะ ได้แก่

3.1 การดูแลรักษาสมบัติของส่วนรวม

3.2 การแบ่งปันหรือเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวม

3.3 การเคารพสิทธิการใช้สาธารณสมบัติของผู้อื่น

4. ด้านหน้าที่ และความรับผิดชอบ มีพฤติกรรมบ่งชี้จิตสาธารณะ ได้แก่

4.1 การรับอาสาที่จะทำหน้าที่บางอย่างเพื่อส่วนรวม

4.2 การเรียนรู้ในสิทธิหน้าที่ ของตนเองและผู้อื่นในการใช้ทรัพย์สิน ส่วนรวม

4.3 การถือว่าการให้ความช่วยเหลือผู้อื่น หรือการช่วยเหลือ ส่วนรวมเป็นหน้าที่

ที่ต้องรับผิดชอบ

5. ด้านความรัก ความเอื้ออาทร และความสามัคคี มีพฤติกรรมบ่งชี้จิตสาธารณะ
ได้แก่

- 5.1 การร่วมแรงร่วมใจในการทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวม ด้วยความสามัคคี
- 5.2 การเกิดความเอื้ออาทร ต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน
- 5.3 การเกิดความรัก ในเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน

มลธวัฒน์ กิจสวัสดิ์ (2561) จากการศึกษาแนวคิดของนักวิชาการและนักวิจัยได้
พิจารณากำหนดองค์ประกอบของจิตสาธารณะ ครอบคลุมทั้งด้านความคิด อารมณ์ความรู้สึก และ
พฤติกรรมของจิตสาธารณะซึ่งกำหนดองค์ประกอบของจิตสาธารณะให้สอดคล้องกับงานบริบทของ
การวิจัยไว้ 4 องค์ประกอบ คือ

1. ด้านการใช้ หมายถึง นักเรียนมีความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรม เกี่ยวกับการ
เอาใจใส่ในการใช้สิ่งของส่วนรวม อย่างประหยัดและทะนุถนอม รู้จักดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพดีและไม่
ทำลายให้เกิดความชำรุดเสียหาย ด้วยความเต็มใจ

2. ด้านการถือเป็นที่ หมายถึง นักเรียนมีความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรม
เกี่ยวกับการหน้าที่เพื่อส่วนรวม ด้วยการทำตามหน้าที่ของตนอย่างดี และเคารพกฎระเบียบของการ
อยู่ร่วมกัน อีกทั้งรู้จักดูแลรักษาสาธารณะสมบัติของส่วนรวมเปรียบเสมือนตนเองเป็นเจ้าของด้วย
ความเต็มใจ

3. ด้านการเคารพสิทธิ หมายถึง นักเรียนมีความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรม
เกี่ยวกับการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกัน โดยการไม่ยึดครองของส่วนรวม
มาเป็นของตน และเปิดโอกาสให้บุคคลอื่นได้ใช้ของส่วนรวมนั้น ด้วยความเต็มใจ

4. ด้านการปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม หมายถึง นักเรียนมีความคิด
ความรู้สึก และพฤติกรรม เกี่ยวกับการทำความดีเพื่อประโยชน์ต่อผู้อื่น และสังคมส่วนรวม ด้วยกำลัง
กาย กำลังปัญญา กำลังทรัพย์สิน ตามความสามารถของตนเอง ด้วยความเต็มใจโดยไม่หวัง
ผลตอบแทน

วิโรจน์ เฉลยสุข (2564) ได้พิจารณาความรู้ความเข้าใจพฤติกรรมที่แสดงออกถึงผู้มี
จิตสาธารณะ จึงกำหนดองค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้จิตสาธารณะ โดยแบ่งเป็น 3 องค์ประกอบ
ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 การช่วยเหลือผู้อื่น

1. การร่วมมือกับผู้อื่นในการพัฒนาสังคม
2. การช่วยเหลือแนะนำสิ่งที่ถูกที่ควรแก่ผู้อื่น
3. การอำนวยความสะดวกให้กับผู้อื่น
4. การแบ่งปันสิ่งของให้กับผู้อื่น

องค์ประกอบที่ 2 การเสียสละเพื่อสังคม

1. การสละกำลังกาย กำลังทรัพย์ และเวลาช่วยเหลือผู้อื่นและสังคม
2. การรู้จักเป็นผู้ให้มากกว่าผู้รับ
3. การสละประโยชน์ส่วนที่ตนพึงได้รับเพื่อประโยชน์ส่วนรวม
4. การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม

องค์ประกอบที่ 3 การมุ่งมั่นพัฒนาสังคม

1. สนใจในปัญหาและการเปลี่ยนแปลง พร้อมทั้งเสนอความคิดที่จะพัฒนาสังคม
2. ทำงานตามเป้าหมายและเป็นประโยชน์ต่อสังคม
3. ตั้งใจที่จะทำงานของส่วนรวม
4. ริเริ่มสิ่งใหม่ๆ เพื่อพัฒนาสังคม

ธนวรรธน์ เข็มบาสิทธิ์ (2565) จากการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบด้านจิตสาธารณะของนักวิชาการ เพื่อให้ได้องค์ประกอบและตัวชี้วัดของรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยแบ่งเป็น 5 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ มีตัวชี้วัดจิตสาธารณะ ได้แก่

1. การอาสาเป็นผู้นำทำกิจกรรมสาธารณประโยชน์ในโรงเรียน
2. การอาสาช่วยงานพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูด้วยความเต็มใจ
3. การมีน้ำใจ มีการแบ่งปันความรู้ให้ผู้อื่นอยู่เสมอ
4. การแบ่งปันขนม และอุปกรณ์การเรียนให้กับเพื่อนร่วมห้อง

องค์ประกอบที่ 2 การรับผิดชอบในการใช้ของส่วนรวม

1. การนำอุปกรณ์กีฬาไปใช้แล้วนำเก็บเข้าที่เดิม
2. การไม่ทิ้งเศษขยะไว้ในห้องสมุด
3. การไม่ขีดเขียนหรือทำลายวัสดุและอุปกรณ์ที่เป็นของส่วนรวม ทั้งในห้องเรียน

และนอกโรงเรียนให้เกิดความเสียหาย

4. การรับผิดชอบต่อสิ่งของที่เป็นของส่วนรวม
5. การรักษาสื่อการเรียนรู้อื่นในห้องเรียนให้มีสภาพดีอยู่เสมอ
6. การดูแลรักษาความสะอาดสมบัติของส่วนรวมในห้องเรียน เช่น โต๊ะ เก้าอี้

กระดานดำ หน้าต่าง ชั้นวางหนังสือ

7. การดูแลรักษาความสะอาดสมบัติของส่วนรวมนอกห้องเรียน เช่น การรักษาความ

สะอาดของสุขา

8. การไม่ทำลายทรัพย์สินสมบัติที่เป็นของส่วนรวมภายใน ห้องเรียน เช่น ไม่ขีดเขียน โต๊ะ เก้าอี้ชั้นวางหนังสือ ถังขยะ ไม้กวาด

9. การไม่ทำลายทรัพย์สินสมบัติที่เป็นของส่วนรวมนอกห้องเรียน เช่น ไม่ขีดเขียนผนัง ห้องสุขา ไม่ขีดเขียนราวบันไดในอาคารเรียน ไม่ทำลายประตู หน้าต่าง หรืออุปกรณ์ภายใน ห้องปฏิบัติการให้ชำรุด

10. การใช้ไฟฟ้าและใช้น้ำในโรงเรียนอย่างรู้คุณค่า โดยไม่เปิด พัดลมทิ้งไว้ ไม่เปิด น้ำทิ้งไว้

11. การใช้อุปกรณ์ในการเรียนรู้อย่างทะนุถนอมและใช้อย่างระมัดระวัง องค์ประกอบที่ 3 การถือปฏิบัติหน้าที่

1. การปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในการทำความ สะอาดห้องเรียนตามเวร ประจำวันโดยไม่บกพร่อง

2. การเข้าร่วมกิจกรรมเข้าแถวเคารพธงชาติหน้าเสาธงเป็นประจำทุกวัน

3. การแต่งกายด้วยเครื่องแบบที่ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน

4. การรับอาสาช่วยแจกอาหารกลางวันให้ห้อง ๆ ที่โรงเรียนด้วยความเต็มใจ

5. การรับอาสาเป็นผู้นำในการกล่าวเคารพธงชาติหน้าเสาธง

6. การอาสาดูแลอุปกรณ์การเรียนในห้องเรียนไม่ให้เกิดการสูญหาย

7. การช่วยดูแล สอดส่อง รักษาสมบัติของส่วนรวม

8. การอาสาเก็บขยะและรักษาความสะอาดบริเวณใต้ถุน อาคารเรียน

องค์ประกอบที่ 4 การเคารพสิทธิ

1. การไม่นำอุปกรณ์กีฬาของโรงเรียนมาเป็นของตน

2. การคำนึงถึงผู้อื่นในการใช้หนังสือจากห้องสมุด

3. การเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้สื่อการเรียนรู้ร่วมกันในห้องเรียน

4. การเอื้อเฟื้อแบ่งปันให้คนอื่นได้ใช้สิ่งของส่วนรวม

5. การไม่แสดงความเป็นเจ้าของในการใช้อุปกรณ์ทำความ สะอาดห้องเรียนกับ

เพื่อนร่วมชั้น

องค์ประกอบที่ 5 การเข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นประโยชน์

1. การเข้าร่วมกิจกรรมสำคัญต่างๆทางศาสนาในชุมชน

2. การมีจิตอาสาช่วยเหลือครูจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนด้วยความเต็มใจ

3. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเดินรณรงค์ต่าง ๆ ภายในโรงเรียน และชุมชน

4. การมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาความสะอาดลำน้ำสาธารณะ อากาศ การเผาควน

ทั้งในโรงเรียนและในชุมชน

5. การมีส่วนร่วมในการลดพลังงานที่เกินความจำเป็นใน อาคารเรียนโดยการปิดไฟ
ในเวลาพักเที่ยงและเวลาเลิกเรียน

6. การให้ความร่วมมือเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นด้วยความเต็ม
ใจ

7. การให้ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่มาจัดกิจกรรมในโรงเรียนด้วยความเต็มใจ

8. การมีส่วนร่วมในการลดปริมาณขยะในโรงเรียน โดยการแยก ขยะลงในถังได้
อย่างถูกต้อง

9. การมีส่วนร่วมในการลดมลพิษทางอากาศและเสียงโดย ไม่ขับซิ่งรถจักรยานเสียง
ดังภายในโรงเรียน

10. การอุทิศตนในการพัฒนาชุมชนตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ด้วยความเต็มใจ
จิตติยา วาจิ (2559) ได้พิจารณาความรู้ความเข้าใจพฤติกรรมที่แสดงออกถึงผู้มีจิต
สาธารณะ จึงกำหนดองค์ประกอบของจิตสาธารณะได้เป็น 3 องค์ประกอบ คือ

1. การช่วยเหลือผู้อื่น โดยมีตัวชี้วัด 3 ตัว ได้แก่

1.1 การช่วยแนะนำสิ่งที่ถูกที่ควรแก่ผู้อื่น

1.2 การอำนวยความสะดวกให้กับผู้อื่น

1.3 การแบ่งปันสิ่งของให้กับผู้อื่น

2. การเสียสละต่อสังคม ประกอบด้วยตัวชี้วัด 2 ตัว ได้แก่

2.1 การสละเงิน แรงกาย เพื่อผู้อื่นและสังคม

2.2 การสละเวลา และการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม

3. ความมุ่งมั่นพัฒนา

3.1 การสนใจในปัญหาและการเปลี่ยนแปลงพร้อมทั้งเสนอความคิดที่จะพัฒนา

สังคม

3.2 การร่วมพัฒนากิจกรรมการเสริมสร้างจิตสาธารณะ เพื่อสังคมอย่างสร้างสรรค์

และหลากหลาย

จากองค์ประกอบของจิตสาธารณะของนักวิชาการและนักวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น
ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบ เพื่อสรุปเป็นองค์ประกอบของจิตสาธารณะใน
การศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 1) ด้านการใช้ 2) ด้านการถือเป็นที่ 3) ด้านการเคารพสิทธิ และ 4)
ด้านการปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมจัดทำชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อใช้ในการศึกษาของ
ผู้ศึกษาในครั้งนี้

1.3 ทฤษฎีและแนวความคิดการพัฒนาจิตสาธารณะ

1.3.1 แนวคิดทฤษฎีของแบนคูรา

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552) แบนคูราได้พัฒนาทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาเชิงสังคมขึ้นมา ซึ่งเขามองว่ากระบวนการเรียนรู้เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และเขาเชื่อว่าการเรียนรู้ส่วนใหญ่ของคนเกิดจากการสังเกตจากตัวแบบ ซึ่งจะสามารถถ่ายทอดความคิดและการแสดงออกได้พร้อมๆ กัน และตัวแบบจะทำหน้าที่ 3 ลักษณะคือ

1. ส่งเสริมการเกิดพฤติกรรม
2. ยับยั้งการเกิดพฤติกรรม
3. ช่วยให้พฤติกรรมนั้นคงอยู่

นอกจากนี้แบนคูรา ได้แบ่งแม่แบบไว้เป็น 2 ชนิด คือ แม่แบบจากตัวจริงกับแม่แบบที่เป็นสัญลักษณ์ ซึ่งอาจเป็นคำพูด เอกสารหรือใช้ทัศนวัสดุเช่น วิทยู โทรทัศน์ สไลด์ หรือวีดีโอเทป เป็นต้น และได้สรุปถึงอิทธิพลของแม่แบบที่มีผู้สังเกตดังนี้

3.1 การสร้างพฤติกรรมใหม่ เมื่อผู้สังเกตได้เห็นการกระทำของแม่แบบซึ่งเป็นการกระทำที่ ผู้สังเกตไม่เคยพบเห็นมาก่อน ผู้สังเกตจะรวบรวมข้อมูลซึ่งการกระทำใหม่นี้ในรูปของสัญลักษณ์และถ่ายทอดออกมาเป็นพฤติกรรมใหม่

3.2 การสร้างกฎเกณฑ์หรือหลักการใหม่ จะเกิดขึ้นในสภาพที่ผู้สังเกตเห็นการกระทำของแม่แบบในลักษณะต่างๆ เช่น การตัดสินใจ รูปแบบทางภาษา เป็นต้น จากนั้นผู้สังเกตจะทดสอบการกระทำตามแม่แบบลักษณะต่างๆ และถ้าการตอบสนองส่งผลทางบวกผู้สังเกตจะรวบรวมรูปแบบลักษณะของแม่แบบในรูปแบบต่างๆ แล้วนำมาสร้างเป็นกฎเกณฑ์ใหม่หรือหลักการใหม่

3.3 การสอนความคิดและพฤติกรรมสร้างสรรค์ การมีแม่แบบจะช่วยสนับสนุนการพัฒนาเชิงสร้างสรรค์เพราะเมื่อมนุษย์เห็นแม่แบบกระทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง มนุษย์อาจใช้ประสบการณ์ต่างๆ ที่มีอยู่ประกอบกับการกระทำของแม่แบบมาพัฒนาเป็นความคิดหรือพฤติกรรมใหม่ขึ้นมา

3.4 การยับยั้งการกระทำและลดความหวั่นเกรง ที่จะกระทำการที่ได้เห็นแม่แบบถูกลงโทษ ผู้สังเกตมีแนวโน้มที่จะไม่กระทำตามแม่แบบนั้น และในทำนองเดียวกันถ้าได้เห็นแม่แบบทำพฤติกรรมที่ไม่ถูกก็ต้องและไม่ห้ามปรามแล้ว ไม่มีผลกระทบใดๆ ตามมา ผู้สังเกตก็มีแนวโน้มที่จะกระทำตามแม่แบบ

3.5 การส่งเสริมการกระทำ การมีแม่แบบจะมีอิทธิพลต่อการส่งเสริมการกระทำทั้งที่เป็นทางบวกและทางลบ ถ้าผู้สังเกตได้เห็นแม่แบบแสดงพฤติกรรมหนึ่งและได้รับรางวัลผู้สังเกตมีแนวโน้มที่จะกระทำตามมากขึ้น ในทำนองเดียวกันถ้าผู้สังเกตได้เห็นแม่แบบที่แสดงความ

ก้าวร้าวและได้รับการยกย่องว่าเป็นสิ่งดี ผู้สังเกตก็มีแนวโน้มกระทำตามมากขึ้น ดังนั้นการเสนอแม่แบบในสังคมจำเป็นต้องมีความระมัดระวังอย่างยิ่ง เพราะอาจจะมีผลต่อการเพิ่มพฤติกรรมทางลบได้

3.6 ทางด้านอารมณ์ การมีแม่แบบนอกจากจะส่งผลต่อการกระทำแล้วยังมีผลต่ออารมณ์ของผู้สังเกตให้รุนแรงเพิ่มขึ้นและกระตุ้นให้เกิดอารมณ์คล้ายตามไปด้วย

3.7 การเอื้ออำนวยให้เกิดการกระทำตามแม่แบบ การกระทำที่ให้คุณเห็นคุณค่าและมีความชื่นชอบอยู่เสมอ การกระทำของแม่แบบนั้นก็ทำให้ผู้สังเกตทำได้โดยรวดเร็วและกระทำได้ง่าย นอกจากนี้เมื่อคนสามารถกระทำตามแม่แบบได้เร็วจะทำให้เกิดการแผ่ขยายจากสังคมหนึ่งได้รวดเร็วด้วย

เด็กวัยเรียน คือเด็กที่อยู่ในช่วงอายุ 6 – 12 ปี จะสังเกตเห็นว่าลูกวัยนี้มีพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงหลายอย่างแตกต่างจากวัยอนุบาล ช่วงอายุของลูกวัยนี้ ถือเป็นช่วงสำคัญของเด็กในการเรียนรู้ทักษะชีวิตและพัฒนาการต่าง ๆ เช่น มีการเจริญเติบโตที่ช้าลงแต่มีการเปลี่ยนแปลงทางสัดส่วนของร่างกายมากขึ้น รู้จักเข้าสังคมมีกลุ่มเพื่อนมากขึ้น มีความจำดีขึ้น มีเหตุผลมากขึ้น ฯลฯ ช่วงวัยนี้เป็นช่วงที่การทำงานของสมองมีการพัฒนาอย่างรวดเร็วและเต็มที่ ดังนั้นธรรมชาติและพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กวัยเรียนจึงมีการเจริญเติบโตในแต่ละขวบปีที่พ่อแม่จะเห็นอย่างได้ชัด พัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงของ เด็กวัยเรียน 9-12 ปี มีดังนี้

พัฒนาการของเด็กอายุ 9 ปี จะรู้จักใช้เหตุผล มีความรู้รอบตัวกว้างขึ้น สามารถตอบคำถามหรือที่เรียนรู้มาได้อย่างมีเหตุผล สามารถแก้ปัญหาและรู้จักหาเหตุผลโดยอาศัยการสังเกต วัยนี้โตขึ้นมากแล้วและเริ่มต้องการอิสรภาพเพิ่มขึ้น และชอบที่จะเลียนแบบการกระทำของไอดอลที่ชื่นชอบ

พัฒนาการของเด็กอายุ 10 ปี วัยนี้เป็นวัยที่สมองกำลังพัฒนาเต็มที่ มีการเรียนรู้ใช้ความคิด หาเหตุผล และการแก้ปัญหาดีขึ้น สามารถตัดสินใจด้วยตนเองด้วยการคิดก่อนตัดสินใจ เข้าใจวันเดือนปีและทำให้สามารถศึกษาประวัติศาสตร์สำคัญ รู้จักดูวันสำคัญในปฏิทิน สามารถเข้าใจสิ่งต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว แม่นยำและกว้างขวางขึ้น และเด็กผู้ชายจะเริ่มสนใจแนววิทยาศาสตร์ ดาราศาสตร์ เด็กผู้หญิงจะสนใจเรื่องการเรือน DIY การดีไซน์ออกแบบแต่งตัวและแฟชั่นมากขึ้น

พัฒนาการของเด็กอายุ 11-12 ปี วัยนี้มีความคิดเป็นตัวของตัวเองเต็มที่ มีเพื่อนเล่นในวัยเดียวกันเป็นกลุ่ม ทำกิจกรรมแบบที่ชอบร่วมกัน เช่น เล่นกีฬาในแบบเป็นทีม เต้น cover dance งานอดิเรก ฯลฯ เริ่มเห็นความคิดของเพื่อนสำคัญมากกว่าความคิดเห็นของพ่อแม่ ต้องการให้ผู้อื่นเข้าใจและยอมรับในความคิดของตนด้วย พัฒนาการทางร่างกาย เริ่มเห็นการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนในร่างกายชัดเจน และใส่ใจต่อการเปลี่ยนแปลงนั้น

เนื่องจากเป็นวัยที่เข้าโรงเรียน เด็กวัยนี้จึงเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม จากบ้านสู่โรงเรียน ร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และวุฒิภาวะทุกด้านกำลังงอกงามเกือบเต็มที่ สังคมในโรงเรียน ประสบการณ์ หรือสิ่งแวดล้อมรอบตัวจะช่วยส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ทำให้เด็กมีความสามารถเพิ่มขึ้นอีกหลายด้าน เนื่องจากสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเป็นสิ่งที่ช่วยก่อให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น อยากรทดลอง ซึ่งการจัดสิ่งแวดล้อมโดยเปิดโอกาสให้เด็กได้มีการเคลื่อนไหว สรรค์สร้างจินตนาการ และเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ อยู่เสมอ ทำให้เด็กได้เรียนรู้กว้างขวางขึ้น สามารถที่จะคิดและแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตัวเองได้ รวมถึงเป็นการเพิ่มและเสริมพัฒนาการต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านอารมณ์ ภาษา และสติปัญญา ของเด็กเป็นอย่างมาก Ajpongquantum. (2564)

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับวัยรุ่นและพัฒนาการทางจิตใจ สรุปได้ว่าวัยรุ่นหมายถึง ประชากรที่มีอายุในช่วง 10 – 20 ปี โดยสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ระยะ คือ วัยแรกรุ่น วัยรุ่นตอนต้น วัยรุ่นตอนกลาง และวัยรุ่นตอนปลาย และเนื่องจากวัยรุ่นเป็นช่วงวัยแห่งการพัฒนา จากวัยเด็กไปสู่วัยผู้ใหญ่ จึงมีการเปลี่ยนแปลงและมีพัฒนาการต่าง ๆ มากมายทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ทำให้วัยรุ่นต้องปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงนั้นและมีความต้องการในด้านต่าง ๆ ทั้งความต้องการทางเพศ ความต้องการได้รับอิสระ ความต้องการที่จะได้รับความนับถือจากสังคม และความต้องการในปรัชญาชีวิตที่น่าพอใจ ซึ่งทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางจิตใจของวัยรุ่น เช่น ทฤษฎีจิตสังคมของอีริก อีริกสันระบุว่าวัยรุ่นอยู่ขั้นพัฒนาการความรู้สึกในความเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง และผ่านพ้นความรู้สึกสับสนในตนเองไปได้ รับรู้ตนตามความจริง

1.4 กระบวนการพัฒนาจิตสาธารณะ

1.4.1 กระบวนการพัฒนาจิตพิสัยของบลูม ได้สรุปกระบวนการพัฒนาจิตพิสัย (Affective Domain) ของคนไว้ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้ (Perceiving or Receiving) เป็นการสร้างความสนใจ ให้บุคคลได้รับรู้และใส่ใจในสิ่งเร้าที่นำมากระตุ้น เพื่อให้บุคคลมีความรู้สึกที่จะยอมรับสิ่งเร้า นั้น และเลือกที่จะสนใจสิ่งเร้า นั้นๆ เช่น การให้เห็นตัวแบบ การจัดกิจกรรมบริการสังคม ี การบริจาค เป็นต้น ขั้นที่ 2 ขั้นการตอบสนอง (Responding) เมื่อบุคคลสนใจแบบอย่างที่ดีในขั้นที่ 1 แล้ว จะเกิดทัศนคติต่อสิ่งเร้า นั้นแล้วจะตอบสนองซึ่งได้แก่ การยอมรับสิ่งเร้า นั้น เกิดความรู้สึกอยากตอบสนอง หรือเกิดความพอใจจากการตอบสนองต่อสิ่งเร้า นั้น ดังนั้นในการสอนจึงต้องให้บุคคลได้มีโอกาสตอบสนองต่อสิ่งเร้า นั้นและเกิดความรู้สึกพึงพอใจ ซึ่งจะช่วยพัฒนาความสนใจที่มีอยู่ให้มากขึ้น ขั้นที่ 3 ขั้นการเห็นคุณค่า (Valuing) เมื่อบุคคลได้ตอบสนองและได้รับความพึงพอใจ บุคคลนั้นจะมีทัศนคติที่ดีและเห็นคุณค่าของสิ่งนั้นเกิดความชื่นชอบ และผูกพันต่อสิ่งนั้น ขั้นที่ 4 ขั้นการจัดระบบ (Organizing) เมื่อบุคคลเห็นคุณค่าของสิ่งนั้นแล้ว เขาจะนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติในระบบชีวิตของตนเองและเชื่อถือในการปฏิบัติต่อไป ขั้นที่ 5 ขั้นพัฒนาเป็นลักษณะนิสัย (Characterization) เป็นการปฏิบัติจนเป็นกิจนิสัยอย่างสม่ำเสมอ จนพัฒนาเป็นลักษณะนิสัยของตนเอง

1.4.2 กระบวนการสร้างจิตสำนึกของเปาโล แฟร์ (Freire) เห็นว่ามนุษย์ต่างจากสัตว์ตรงที่มนุษย์มีความนึกคิด มีจิตสำนึก (Consciousness) และการกระทำของมนุษย์จะสัมพันธ์กับจิตสำนึกของเขาเสมอ ซึ่งจิตสำนึกของเปาโล แฟร์ มีความหมายลึกซึ้งในเชิงปรัชญา หมายถึง ความรู้ในสิ่งที่เป็นสัจธรรม สิ่งที่เป็นสภาวะที่แท้จริงของชีวิตมนุษย์และสิ่งที่เป็นโลกของมนุษย์ เปาโล แฟร์ชี้ให้เห็นว่า ความนึกคิดและการที่มนุษย์จะมีความรู้ในเรื่องใดและลักษณะใดนั้น ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ธรรมชาติที่แท้จริงของสภาพแวดล้อมที่บุคคลแต่ละคนต้องดำรงชีวิตอยู่ จะส่งผลให้บุคคลแต่ละคนมีความนึกคิดและมีความรู้ที่แตกต่างกันไป

1.4.3 กระบวนการสร้างจิตสำนึก เปาโล แฟร์ (Freire) มุ่งสอนให้คนมีมโนธรรมสำนึก โดยใช้วิธีการพูดคุยหรือสนทนา (Dialogue) แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันโดยตั้งปัญหาสังคมเข้ามาขบคิดระหว่างผู้เรียนและผู้สอน หรือระหว่างผู้เรียนด้วยตนเอง ผู้เรียนจะต้องรู้จักคิดโดยตนเองและแสดงความคิดเห็นออกมาอย่างไม่ยึดยึดความคิดให้แก่กัน ซึ่งจะทำให้เกิดการศึกษาอย่างเสรี ไม่เป็นการกดขี่มนุษย์ทางความคิด เปาโล แฟร์ (Freire) ต้องการให้ประชาชนเกิดจิตสำนึกถึงขั้นวิพากษ์วิจารณ์ (Critical Consciousness) นั่นคือ พัฒนาจากจิตสำนึกขั้นต้นๆ ได้แก่ จิตสำนึกอย่างครึ่งๆ กลางๆ (Semi - Intransitive) จิตสำนึกอย่างธรรมดา (Native-Transitive) เป็นจิตสำนึกอย่างวิพากษ์วิจารณ์ (Critical) นั่นคือ ให้บุคคลเป็นผู้คิด ผู้กระทำเอง ขบคิดในปัญหาสังคมอย่างลึกซึ้ง รู้จักคิด รู้จักถามเพื่อสะท้อนให้เห็นว่าเขามองสภาพการณ์ที่เป็นอยู่อย่างไร มีความเชื่อมั่นในตัวเองและยอมรับฟังผู้อื่น (สุนทร สุนันท์ชัย, 2552)

กระบวนการนี้เป็นหลักในการสอนให้ประชาชนเข้าใจถึงความครอบงำหรือความกดขี่ ให้เข้าใจถึงความกดขี่ทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม ชนชั้น เนื่องจากไม่มีใครรู้คำตอบทุกอย่าง และไม่มีใครที่ไม่รู้อะไรไปเสียทุกอย่างเช่นกัน ความเข้าใจของแต่ละคนจะแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของแต่ละคน ดังนั้น บทบาทของผู้สอนคือ สร้างรหัสให้เกิดจากการสนทนา “อย่างแท้จริง” ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงสถานการณ์อย่างชัดเจน ซึ่งพวกเขาจะจำได้ว่า พวกเขาพูดอะไร และจะจำได้มากกว่าสิ่งที่ครูบอกเขา ขณะเดียวกันผู้สอนจะต้องพูดให้น้อยที่สุด แต่จะต้องกระตุ้นให้กลุ่มผู้เรียนมีการแลกเปลี่ยน อภิปรายปัญหาให้ลึกซึ้งเท่าที่จะสามารถทำได้

1.5 วิธีการพัฒนาจิตสาธารณะ

ทิสนา แคมมณี (2546, น. 69 - 74) ได้เสนอวิธีการสอนที่ช่วยส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมซึ่งนำมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาจิตสาธารณะ สรุปสาระสำคัญไว้หลายประการ เช่น 1) การเล่านิทาน เป็นการสอนที่ใช้นิทานเป็นสื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เนื้อหาสาระที่ต้องการซึ่งครูอาจใช้สื่ออื่นๆ ประกอบได้ 2) การเล่นเกม โดยมีจุดมุ่งหมายของการเล่นโดยทั่วไปแล้วจะมีการแข่งขันเพื่อให้เกิดความสนุกสนาน ตื่นเต้น เกมที่ควรนำมาใช้ฝึกที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะ เช่น เกมความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การเสียสละ ความอดทน การมีน้ำใจนักกีฬา การให้อภัย

การทำงานเป็นทีม การเคารพสิทธิผู้อื่น เป็นต้น และควรมีการอภิปรายในประเด็นที่ว่า ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาสาระอะไรจากเกมบ้าง 3) การใช้กรณีตัวอย่าง เป็นการสอนโดยใช้เรื่องที่คัดสรรมาหรือเขียนขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาโดยมีประเด็นคำถามให้ผู้เรียนฝึกคิดวิเคราะห์ อภิปรายและแก้ปัญหา เรื่องที่เลือกมาใช้ ให้ผู้เรียนมีความคิดที่กว้างขึ้น มองปัญหาในแง่มุมที่หลากหลายขึ้น จะช่วยให้การตัดสินใจมีความรอบคอบขึ้น 4) การใช้บทบาทสมมติ เป็นการสอนโดยให้ผู้เรียนสวมบทบาทเป็นตัวละครในสถานการณ์ที่สมมติขึ้น 5) การใช้สถานการณ์จำลอง เป็นการสอนโดยให้ผู้เรียนเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์กันในสถานการณ์ที่จำลองจากสถานการณ์จริงเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ความจริงของสถานการณ์นั้นๆ 6) การอภิปรายกลุ่มย่อย เป็นการจัดผู้เรียนเป็นกลุ่มเล็กๆ ประมาณ 4-8 คน และให้ผู้เรียนในกลุ่มพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิดเห็น และประสบการณ์ในประเด็นที่กำหนด และสรุปผลการอภิปรายออกมาเป็นข้อสรุปของกลุ่ม

สรุป การสร้างจิตสาธารณะมีความสำคัญต่อบุคคล องค์กร สังคมและประเทศชาติ โรงเรียนเป็นสถาบันที่สำคัญในการปลูกฝัง ส่งเสริม และพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรัก ความห่วงใย ความเอื้ออาทร มีคุณธรรมและจริยธรรม มีจิตสำนึกที่เป็นกุศล มุ่งทำความดีที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม คิดในทางที่ดี ไม่ทำลายเบียดเบียนบุคคล สังคม วัฒนธรรม ประเทศชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาสังคมสู่สังคมที่สงบสุขและมีพัฒนาการอย่างยั่งยืน

1.6 สาเหตุที่ต้องปลูกฝังจิตสาธารณะ

"จิตสาธารณะ" เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่พึงปรารถนา เมื่อบุคคลใดมีจิตสาธารณะจะเป็นผู้ที่ตระหนักในหน้าที่ของตนเอง ถ้าเราปล่อยให้บุคคลในชาติขาดจิตสาธารณะก็จะกลายเป็นสังคมที่ไม่น่าอยู่ ขาดความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน จึงจำเป็นต้องปลูกฝังจิตสาธารณะให้เกิดขึ้นกับบุคคลในชาติ ดังนี้

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546) ได้ให้เหตุผลที่คนไทยในอนาคตควรมีจิตสาธารณะ หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า จิตสำนึกเพื่อผู้อื่นและส่วนรวม ดังนี้

1. สภาพการแข่งขันที่รุนแรงในสังคมโลก

สภาพการแข่งขันที่รุนแรงเกิดขึ้นทำให้ผู้คนจำนวนมากต่างมุ่งกอบโกยผลประโยชน์อย่างเห็นแก่ตัว ไม่สนใจว่าผู้อื่นจะได้รับความเดือดร้อนหรือไม่ รวมทั้งขาดความสนใจในภาพรวมของประเทศ เนื่องจากคิดว่าตนเองไม่ได้มีส่วนรับผิดชอบโดยตรงกับเรื่องนั้น ๆ แม้จะรู้ว่าเกิดผลเสียหายอย่างมากมายตามมาก็ตาม หากเราไม่ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกเพื่อส่วนรวมให้เกิดขึ้นกับคนรุ่นใหม่แล้ว ย่อมเป็นห่วงสังคมไทยในอนาคต ที่จะเต็มไปด้วยการแก่งแย่งและความเห็นแก่ตัวอย่างรุนแรง

2. กระแสโลกเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

จากภาวะการณ์เสื่อมโทรมด้านสิ่งแวดล้อม อาทิ การทำลายสิ่งแวดล้อม การเกิดภาวะเรือนกระจก การตัดไม้ทำลายป่า จนเกิดปัญหาวิกฤตทางธรรมชาติ หรือการใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลือง ฯลฯ นำไปสู่กระแสการเรียกร้องอย่างเข้มข้นในเรื่องของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ไม่เพียงเท่านั้นยังถูกนำไปใช้เป็นประเด็นสำคัญในการกำหนดเป็นกติกาเงื่อนไขสากลในการดำเนินการทางเศรษฐกิจ ธุรกิจการค้า และการเมืองให้เราต้องปฏิบัติตาม

3. วิกฤติทางคุณธรรมจริยธรรม

วิกฤติการเสื่อมถอยทางคุณธรรมจริยธรรมและปัญหาสังคมต่าง ๆ ที่ทวีความรุนแรงมากขึ้นเช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาอาชญากรรม การลักขโมย การคอร์รัปชั่น เป็นต้น โดยเราไม่สามารถที่จะปฏิเสธได้เลยว่าไม่เกี่ยวข้องกับเราเนื่องจากโลกมีการเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายถึงกัน ส่งผลให้ทุกฝ่ายได้รับผลกระทบเชื่อมโยงถึงกันหมด แม้ว่าตนจะไม่ได้เป็นผู้ก่อก็ตาม และปัญหามากมายเหล่านี้กำลังรอการช่วยเหลือและแก้ไขอย่างเร่งด่วน โดยการร่วมมือจากทุกคน ไม่ใช่รอคอยแต่เพียงการช่วยเหลือจากรัฐเท่านั้น

4. สังคมชุมชนวิถี

กระแสของการรวมกลุ่มของประชาสังคม ที่ประชาชนจากกลุ่มต่าง ๆ จะเข้ามามีบทบาทในการเรียกร้องการดูแล การตรวจสอบ รวมถึงการเข้ามาพัฒนาชุมชนและสังคมส่วนรวมมากขึ้น สิ่งสำคัญคือ คนเหล่านี้จำเป็นต้องมีจิตสำนึกเพื่อส่วนรวม จึงจะทำให้การรวมกลุ่มเป็นไปเพื่อประโยชน์ และพัฒนาประเทศอย่างแท้จริง มิใช่เป็นการใช้ช่องทางนี้ในการแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเอง

ด้วยสาเหตุนี้ จึงควรสร้างการมีจิตสาธารณะหรือจิตสำนึกเพื่อผู้อื่นและส่วนรวมให้เกิดขึ้นในสังคมไทย เพื่อให้เกิดการแสดงออกถึงการไม่ยึดเอาประโยชน์ของตนเองเป็นที่ตั้ง ไม่ใช่เพียงแค่อตนเองอยู่รอดเท่านั้น แต่เป็นผู้มีน้ำใจขอช่วยเหลือผู้อื่นอยู่เสมอ มีความตระหนักถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม พร้อมกับมีความเต็มใจและยินดีที่จะเสียสละสิทธิ์ของตนออกไปถ้าสิ่งนั้นส่งผลให้ภาพรวมออกมาดีขึ้น

1.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาจิตสาธารณะ

1.7.1 งานวิจัยในประเทศ

มลธวัฒน์ กิจสวัสดิ์ (2561) ได้ศึกษาการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนักบุญเปโตร ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงทดลอง มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2) ศึกษาผลของโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะที่มีต่อนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่ได้

คะแนนจากแบบวัดจิตสธารณะน้อยสุด 70 คนแรก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนนันทบุญเปโตร จากนั้นทำการจับคู่คะแนนของนักเรียน ใกล้เคียงกันโดยแต่ละคู่ทำการสุ่มอย่างง่ายเพื่อเข้าเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 35 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแบบวัดตัวแปรจิตสธารณะ และโปรแกรมพัฒนาจิตสธารณะ การวิเคราะห์ข้อมูล ได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์สถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางเมื่อมีการวัดซ้ำ (Two-Way ANOVA Repeated) ผลการวิจัยพบว่า โปรแกรมพัฒนาจิตสธารณะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าดัชนีความสอดคล้องของโปรแกรมโดยภาพรวมอยู่ระหว่าง .60 - 1.00 และผลของโปรแกรมพัฒนาจิตสธารณะพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลอง มีคะแนนจิตสธารณะ หลังการทดลอง และในระยะติดตามผลสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2562) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมเสริมสร้างจิตสธารณะของนักเรียนโดยใช้ตัวแบบ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากิจกรรมเสริมสร้างจิตสธารณะของนักเรียนโดยใช้ตัวแบบและศึกษาระดับจิตสธารณะของนักเรียนหลังการจัดกิจกรรมเสริมสร้างจิตสธารณะโดยใช้ตัวแบบ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาจิตสธารณะ และแบบสังเกตพฤติกรรมด้านจิตสธารณะของนักเรียน สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1. กิจกรรมเสริมสร้างจิตสธารณะของนักเรียนโดยใช้ตัวแบบ มี 7 องค์ประกอบ คือ หลักการและเหตุผล แนวคิดพื้นฐาน วัตถุประสงค์ โครงสร้างกิจกรรม วิธีการจัดการเรียนรู้ เนื้อหา และการวัดผลประเมินผลโดยกิจกรรมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$) 2. นักเรียนมีจิตสธารณะหลังการจัดกิจกรรมเสริมสร้างจิตสธารณะโดยใช้ตัวแบบโดยรวมอยู่ในระดับขั้นการพัฒนาเป็นลักษณะนิสัย ($\bar{X} = 4.55$) และมีพัฒนาการจิตสธารณะโดยรวมสูงขึ้นตามลำดับ คือ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 มีจิตสธารณะอยู่ในระดับขั้นการเห็นคุณค่า ($\bar{X} = 3.45$) หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 มีจิตสธารณะอยู่ในระดับขั้นการจัดระบบ ($\bar{X} = 3.97$) และหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 มีจิตสธารณะอยู่ในระดับขั้นการพัฒนาเป็นลักษณะนิสัย ($\bar{X} = 4.55$)

วิโรจน์ เฉลยสุข (2564) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างจิตสธารณะของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างจิตสธารณะของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล ปีการศึกษา 2563 จำนวน 40 คนที่สมัครใจเข้าร่วมกิจกรรม เครื่องมือที่ใช้ในการ

วิจัย ได้แก่ แบบวัดจิตสาธารณะ แบบประเมินการทำกิจกรรมสำหรับครู และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test Dependent Samples ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนที่พัฒนาขึ้นมีส่วนประกอบ ดังนี้ ชื่อชุดกิจกรรม วัตถุประสงค์ กิจกรรมการเรียนรู้ ภาระงานหรือชิ้นงาน สื่ออุปกรณ์ เวลาที่ใช้ และการประเมินผล ผลการประเมินความสอดคล้องขององค์ประกอบของชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 และผลการประเมินความเหมาะสมในการนำไปใช้ อยู่ในระดับมาก และคู่มือการใช้ชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 และ ชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 83.15/86.73 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 2) จิตสาธารณะของนักเรียนหลังการใช้ชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้ชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) จิตสาธารณะของนักเรียนหลังใช้ชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ้นสุดลงกับหลังใช้ชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นระยะเวลา 1 เดือน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการใช้ชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะ อยู่ในระดับมากที่สุด

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนทำได้หลายรูปแบบซึ่งสอดคล้องกับเทคนิควิธีการในการนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมแนะแนวให้บรรลุวัตถุประสงค์ และพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนหลายด้าน เช่น การมีวินัย ใฝ่เรียนใฝ่รู้ รักการทำงาน มีจิตสาธารณะ เป็นต้น สำหรับเทคนิคที่ใช้ในการจัดกิจกรรมแนะแนว ได้แก่ เทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เทคนิคการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกับคนอื่นหรือการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เทคนิคการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งมีวิธีการจัดกิจกรรมหลายวิธีการคือ การบรรยาย การระดมสมอง การลงมือปฏิบัติ การอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมติ เกม การใช้สถานการณ์จำลอง การศึกษารายกรณี ซึ่งจากเทคนิควิธีการในการจัดกิจกรรมแนะแนวตามที่กล่าวมาสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนได้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนให้สูงขึ้น

1.7.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

Pradun-Jonansen (2004, p.11843-A) ได้วิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้บทละครเชิงสร้างสรรค์ในการพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยมุ่งประเด็นการศึกษาว่า รูปแบบต่าง ๆ ของละครจะช่วยพัฒนาความคิด ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น การเคลื่อนไหวสู่ปฏิบัติการทางสังคมหรือไม่ โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน 30 คน จากอาสาสมัคร 47 คน

เป็นชาย 18 คน หญิง 12 คน โดยใช้การสังเกต การสอบถาม การสัมภาษณ์การศึกษาพบว่า การใช้ละครรูปแบบต่าง ๆ สามารถพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนในลักษณะของการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น การเคลื่อนไหวสู่ปฏิบัติการทางสังคมได้จริง

Shinichi (2007) ได้ศึกษาจิตสำนึกสาธารณะและการนำความรู้เข้าไปใช้ในชุมชน กรณีศึกษาการใช้พื้นที่สาธารณะในชนบทไทยพบว่า การขาดจิตสำนึกสาธารณะเป็นสาเหตุหนึ่งของปัญหาชีวิตประจำวันของคนในสังคมชนบทไทย พฤติกรรมความร่วมมือ และปฏิสัมพันธ์ประจำวันของคนในสังคมชนบทไทย พฤติกรรมความร่วมมือและปฏิสัมพันธ์ประจำวันของคนในสังคมจะเกิดขึ้นเมื่อความรู้ที่นำไปใช้ในชุมชนมีเหตุผลสอดคล้องกับวัฒนธรรม จารีตประเพณี และความต้องการปัจจุบันของเขา

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนทำได้หลายรูปแบบซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนได้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนให้สูงขึ้น และจะทำให้ผู้เรียนสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขในการดำเนินชีวิต

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนว

2.1 ความหมายของชุดกิจกรรมแนะแนว

พรสวรรค์ ภัทรบรรพต (2556, น. 26) ชุดกิจกรรมแนะแนว หมายถึง เครื่องมือที่สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบ มีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา วัตถุประสงค์และกิจกรรม ซึ่งจัดทำในลักษณะของสื่อประสม ประกอบไปด้วย คู่มือครู และโปรแกรมกิจกรรมโดยใช้เทคนิควิธีการต่าง ๆ ตลอดจนการใช้สื่อและอุปกรณ์ที่สอดคล้องเหมาะสมกับเนื้อหาหรือกิจกรรม

วรรณนิศา ปลอดโปร่ง (2555, น. 46) ชุดกิจกรรมแนะแนว หมายถึง เครื่องมือที่สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบได้แก่ สารระสำคัญ วัตถุประสงค์ สารระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้หรือแหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และบันทึกหลังการสอน

วรรณิตร ไตรทิพย์ (2552, น. 25) ได้สรุปความหมายของชุดกิจกรรมแนะแนวไว้ว่า หมายถึง เครื่องมือทางการแนะแนวที่ประกอบด้วยกิจกรรมแนะแนวหลายๆกิจกรรม ที่นำมารวมกันอย่างเป็นระบบ โดยมีจุดมุ่งเน้นเฉพาะเจาะจงเพื่อนำมาใช้ในการส่งเสริม และพัฒนาผู้เรียนให้มีจิตลักษณะ หรือพฤติกรรมตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

จากความหมายของชุดกิจกรรมแนะแนวข้างต้นสรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมแนะแนว หมายถึงเครื่องมือที่สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบมีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา วัตถุประสงค์ของกิจกรรม

ซึ่งสร้างขึ้นจากกิจกรรมแนะแนวหลาย ๆ กิจกรรม โดยประกอบด้วย สารสำคัญ วัตถุประสงค์ สาร การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้หรือแหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และบันทึกหลังการสอนจุดมุ่งเน้นเพื่อนำมาใช้ในการส่งเสริม และพัฒนาผู้เรียนให้มีจิตลักษณะ หรือ พฤติกรรมตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

2.2 วัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว

ชัยญา บุญรักษ์ (2556, น. 60) ได้สรุปไว้ว่า กิจกรรมแนะแนวมีวัตถุประสงค์เพื่อ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นพบความถนัด ความสามารถของตนเอง และได้แสวงหาความรู้ต่าง ๆ ทั้งด้าน การศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม นำไปสู่การมีวินัยและคุณธรรมในการดำเนินชีวิต มีค่านิยมที่ดี สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

พิมลรัตน์ ขุนแก้ว (2548, น. 29) ได้สรุปวัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนวไว้ว่า เพื่อให้ผู้เรียนค้นพบศักยภาพความสามารถของตนเอง รู้จักการแสวงหาความรู้ ข้อมูล พัฒนา บุคลิกภาพ ปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีอาชีพสุจริต มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตสำนึกต่อ การรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, น. 24) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมแนะแนวมี วัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนค้นพบความถนัด ความสามารถ ความสนใจของตนเอง รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น
2. เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้จากข้อมูล ข่าวสาร แหล่งความรู้ ทั้งด้าน การศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนแนวทางการศึกษา อาชีพที่เหมาะสม สอดคล้องกับศักยภาพของตนเอง
3. เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาบุคลิกภาพและปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ให้ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ในงานอาชีพและมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต
4. เพื่อให้นักเรียนมีค่านิยมที่ดีงามในการดำเนินชีวิต เสริมสร้างวินัย คุณธรรมและ จริยธรรมแก่ผู้เรียน
5. เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว สังคมและ ประเทศชาติ

จากวัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนวที่กล่าวมา สรุปได้ว่าวัตถุประสงค์ของการ แนะแนวมุ่งเน้นให้ผู้รับบริการค้นพบตนเอง ค้นพบศักยภาพ ความสามารถ ความสนใจ ความถนัดของ ตนเอง มีทักษะการพัฒนาบุคลิกภาพ การปรับตัว ให้ดำเนินชีวิตและอยู่ร่วมกับคนรอบข้างได้อย่างมี ความสุข รวมทั้งมีค่านิยมที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และ ประเทศชาติ

2.3 ขอบข่ายของการจัดกิจกรรมแนะแนว

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, น. 22) ได้กำหนดไว้ว่า การจัดกิจกรรมแนะแนวมีองค์ประกอบ 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการศึกษา ให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองในด้านการเรียนอย่างเต็มตามศักยภาพ รู้จักแสวงหาและใช้ข้อมูลประกอบการวางแผนการเรียนหรือการศึกษาต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีนิสัยใฝ่รู้ ใฝ่เรียน มีวิธีการเรียนรู้ และสามารถวางแผนการเรียนหรือการศึกษาต่อได้อย่างเหมาะสม
2. ด้านอาชีพ ให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองในทุกด้าน รู้และเข้าใจโลกของงานอาชีพอย่างหลากหลาย มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต มีการเตรียมตัวสู่อาชีพ สามารถวางแผนเพื่อประกอบอาชีพตามที่ตนเองมีความถนัดและสนใจ
3. ด้านส่วนตัวและสังคม ให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง รักและเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น รักรักษาสิ่งแวดล้อม มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีเจตคติที่ดีต่อการมีชีวิตที่ดีมีคุณภาพ มีทักษะชีวิตและสามารถปรับตัว ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

กรมวิชาการ (2546, น. 25) ได้กำหนดขอบข่ายในการจัดกิจกรรมแนะแนว ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมแนะแนวด้านการศึกษา มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองในด้านการเรียนอย่างเต็มศักยภาพ รู้จักแสวงหาและใช้ข้อมูลประกอบการวางแผนการเรียน การศึกษาต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีเทคนิค วิธีการและทักษะการเรียนรู้ มีนิสัยใฝ่รู้ ใฝ่เรียน และสามารถวางแผนการเรียน การศึกษาต่อได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง
2. การจัดกิจกรรมแนะแนวด้านงานและอาชีพ มุ่งให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองในทุกด้านรู้จักโลกของงานอาชีพอย่างหลากหลายมีเจตคติที่ดีและทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในอาชีพ มีการเตรียมตัวสู่อาชีพ ตลอดจนมีการพัฒนางานอาชีพตามที่ตนเองถนัดและสนใจ
3. การจัดกิจกรรมด้านชีวิตและสังคม มุ่งให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีเจตคติที่ดีต่อการมีชีวิตที่ดีมีคุณภาพ มีทักษะในการดำเนินชีวิตและสามารถปรับตัวให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

จากการศึกษาขอบข่ายของการจัดกิจกรรมแนะแนวข้างต้น สรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมแนะแนวต้องครอบคลุมด้านการศึกษา คือมุ่งเน้นให้นักเรียนได้พัฒนาศักยภาพตนเองในด้านการเรียน มีกระบวนการในการเรียนอย่างเป็นระบบเพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาต่อในอนาคต ด้านอาชีพ คือให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองในทุกด้าน รู้และเข้าใจโลกของงานอาชีพอย่างหลากหลายและเรียนรู้ในความถนัดของตนเองในการวางแผนเพื่อประกอบอาชีพ และสุดท้ายด้านส่วนตัวและสังคม การจัดกิจกรรมแนะแนวต้องมุ่งเน้นให้นักเรียนได้เข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่นและสังคมนวมทั้งมีทักษะในการดำเนินชีวิตและสามารถปรับตัวให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2.4 กระบวนการจัดกิจกรรมแนะแนว

กระทรวงศึกษาธิการ (2551,น. 22) ได้กำหนดแนวในการดำเนินการจัดกิจกรรมแนะแนวไว้ดังนี้ คือ

1. ศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจ ธรรมชาติของผู้เรียน
  2. วิเคราะห์สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทัศนคติของสถานศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลของผู้เรียนเป็นรายบุคคล
  3. กำหนดสัดส่วนของกิจกรรมแนะแนวให้ครอบคลุมด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม โดยยึดสภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจ ตลอดจนธรรมชาติของผู้เรียนและเป้าหมายของสถานศึกษา โดยครู ผู้ปกครองและผู้เรียนมีส่วนร่วม
  4. กำหนดวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษา เป็นระดับการศึกษาและชั้นปี
  5. ออกแบบการจัดกิจกรรมแนะแนว ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ การจัดกิจกรรม เวลาจัดกิจกรรม หลักฐานการทำกิจกรรม และการประเมินผล
  6. จัดทำแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวรายชั่วโมง ประกอบด้วย ชื่อกิจกรรม จุดประสงค์ เวลา เนื้อหาสาระ วิธีดำเนินกิจกรรม สื่ออุปกรณ์ และการประเมินผล
  7. จัดกิจกรรมแนะแนวตามแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวและประเมินผลการจัดกิจกรรม
  8. ประเมินเพื่อตัดสินผล และสรุปรายงาน
- สรุปได้ว่า กระบวนการจัดกิจกรรมแนะแนวที่กำหนดไว้ก็เพื่อประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนซึ่งจะได้รับการแนะแนวอย่างมีระบบ มีประสิทธิภาพ นำไปสู่การพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนทั้งในด้านการศึกษา ด้านอาชีพ และด้านส่วนตัวและสังคม ได้อย่างเต็มที่

2.5 การสร้างชุดกิจกรรมแนะแนว

ธีระ ชัยยุทธชรรยง (2533, น. 65) กล่าวถึงลำดับขั้นตอนในการสร้างชุดการแนะแนวไว้ดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องที่จะศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นการกำหนดเนื้อหาให้เหมาะสมกับความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า
2. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการสร้างชุดการแนะแนวจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. สร้างโปรแกรมการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

4. นำโปรแกรมที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เพื่อให้สอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ เนื้อหา อุปกรณ์ และการประเมินผล

5. นำโปรแกรมที่สร้างไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาข้อบกพร่องของคู่มือและโปรแกรมการสอน โดยใช้ชุดการแนะนำตลอดจนเวลาที่ใช้

6. ปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมการสอนโดยใช้ชุดการแนะนำเพื่อนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

เป็นไท เทวินทร์ (2556, น. 54) กล่าวว่า การสร้างชุดกิจกรรมแนะนำ ต้องมีการศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นอันดับแรก อันดับที่สองคือการสร้างโปรแกรมหรือชุดกิจกรรม และเครื่องมือที่ใช้วัดกิจกรรมแนะนำ คือ แบบประเมินชุดกิจกรรม อันดับที่สามคือ การหาประสิทธิภาพของทั้งชุดกิจกรรมแนะนำ และเครื่องมือที่ใช้ในชุดกิจกรรมแนะนำ โดยการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะนำ อันที่สี่คือ การนำชุดกิจกรรมแนะนำและแบบประเมินชุดกิจกรรมแนะนำไปทดลองใช้ (try out) เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข และอันดับสุดท้ายคือ การนำชุดกิจกรรมแนะนำ และแบบประเมินชุดกิจกรรมแนะนำที่ปรับปรุงเรียบร้อยแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

สรุปได้ว่า การสร้างชุดกิจกรรมแนะนำต้องเป็นระบบ มีความเหมาะสม มีขั้นตอนการสร้างที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ซึ่งต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์และสาระสำคัญของการสร้างชุดกิจกรรมแนะนำเป็นหลัก ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมแนะนำให้นักเรียนที่สำคัญที่สุดคือ การสร้างชุดกิจกรรมแนะนำที่ดีนั้น ต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดที่นักเรียนจะได้รับเพื่อนำปรับใช้ในชีวิตได้อย่างมีความสุข

2.6 ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมแนะนำ

สมร ทองดี และปราณี รามสูต (2545, น. 48) กล่าวว่า ขั้นตอนของกิจกรรมแนะนำที่จัดในชั้นเรียนควรประกอบด้วย ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ขั้นดำเนินการ ขั้นสรุปและ ขั้นประเมินผลกิจกรรมเพื่อมุ่งหวังให้ผู้รับบริการนำผลการเรียนรู้จากกิจกรรมไปใช้ประโยชน์ โดยใช้แนวคิดจากทฤษฎีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory learning) ที่เน้นการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential learning) และการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม (Group process learning) ซึ่งนักการศึกษาส่วนใหญ่ยอมรับว่า การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมจะเสริมสร้างผู้รับบริการทั้งกระบวนการคิดและการปฏิบัติ นำไปสู่การปรับเปลี่ยนและพัฒนาพฤติกรรม ซึ่งผู้ให้บริการต้องกระตุ้นให้ผู้รับบริการได้เป็น “ผู้ร่วมทำกิจกรรม” ไม่ใช่ “ผู้สังเกตการณ์” และต้องจัดกิจกรรมให้ผู้รับบริการมีอารมณ์ร่วมสนุกสนาน โดยอาจใช้เกม เพลง ขำ กรณีศึกษา ฯลฯ คือ

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์ (Experiencing) ผู้รับบริการอาจเล่นเกม บทบาทสมมติ สถานการณ์จำลอง อ่านกรณีศึกษา ค้นคว้า เล่าอดีต เล่าเรื่องแบ่งปันประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสาระสำคัญ หรือผลลัพธ์การเรียนรู้ หรือจุดมุ่งหมายของกิจกรรม

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการเรียนรู้ (Reflecting) ผู้รับบริการแสดงความคิดเห็นความรู้สึก วิเคราะห์ พิจารณาหาเหตุผลจากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ขั้นที่ 1 เพื่อหาคำตอบว่าเกิดอะไรขึ้นจากขั้นที่ 1 นั้น หรือเขาตีความว่าสิ่งนั้นอย่างไร

ขั้นที่ 3 สรุปสาระชีวิต (Generalizing) ผู้รับบริการสร้างองค์ความรู้ หรือสรุปสาระการเรียนรู้ จากการอภิปรายสะท้อนกลับ การรับรู้จากศึกษาจากทฤษฎีและแนวคิดเพิ่มเติมต่อไปอีก เพื่อความสมบูรณ์ของสาระการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับชีวิต

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ (Applying) ผู้รับบริการทดลองประยุกต์ใช้ สาระการเรียนรู้สู่ชีวิต ที่เน้นการเรียนรู้เชิงประสบการณ์

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมแนะแนว ประกอบด้วย สาระสำคัญ วัตถุประสงค์ ขั้นตอนกิจกรรม สื่อและแหล่งการเรียนรู้ การประเมินผล การจัดกิจกรรมแนะแนวที่เน้นการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน เป็นวงจรการเรียนรู้ (Four Phases of Learning Cycle) คือ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ สะท้อนกลับการเรียนรู้ สรุปสาระสู่ชีวิต คิดและนำไปปฏิบัติ

2.7 เทคนิควิธีการในการจัดกิจกรรมแนะแนว

เทคนิคการจัดกิจกรรมแนะแนวมีหลากหลายวิธี แต่ละวิธีนั้นย่อมมีข้อดีและข้อจำกัดที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้นการจัดกิจกรรมแนะแนวจึงจำเป็นต้องเลือกเทคนิคที่หลากหลายรูปแบบ เพื่อให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน พัฒนาการของผู้เรียน เวลาที่ใช้ในดำเนินกิจกรรม สื่อการสอน และการประเมินผล เทคนิคที่สามารถนำมาจัดกิจกรรมแนะแนวและทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้แก่ เทคนิคแบบแบ่งงานกลุ่ม เทคนิคแบบอภิปราย เทคนิคบทบาทสมมติ เทคนิคสถานการณ์จำลอง เป็นต้น (ช่อลัดดา ขวัญเมือง, 2541) โดยเทคนิคต่างๆ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมแนะแนว มีดังนี้

1. เทคนิคตัวแบบ เป็นวิธีการที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยการสังเกต เลียนแบบ และแสดงความคิดเห็นต่อความรู้สึกของตัวแบบ ซึ่งแบบออกเป็น 2 ประเภท คือ 1.1) ตัวแบบที่เป็นชีวิตจริง (Live Model) เป็นการให้ผู้สังเกตได้เห็นตัวแบบในสภาพการณ์จริง คือ ตัวแบบสามารถเพิ่มเติมหรือปรับปรุงพฤติกรรม เพื่อให้การแสดงผลพฤติกรรมชัดเจนหรือเหมาะสมกับสภาพการณ์มากขึ้น และ 1.2) ตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์ (Symbolic Model) ตัวแบบลักษณะนี้ ได้แก่ วัสดุทัศน การ์ตูน หุ่นยนต์ ภาพยนตร์ รูปภาพศิลปะ เป็นต้น ซึ่งตัวแบบเหล่านี้จะทำให้มีผลต่อการแสดงผลพฤติกรรมของ

ผู้เรียน และยังสามารถควบคุมพฤติกรรมและผลกระทบต่อตัวแบบได้ ทั้งยังสามารถเก็บไว้ใช้ในการให้ตัวแบบครั้งต่อไปได้และยังสามารถใช้ได้ทั้งบุคคลเดียวหรือเป็นกลุ่มก็ได้ (แบนคูรา, 1977)

2. เทคนิคกรณีตัวอย่าง เป็นเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง แล้วนำมาสร้างเป็นกรณีตัวอย่าง เพื่อนำมาเป็นประเด็นปัญหา อภิปราย และวิเคราะห์ เพื่อหาข้อสรุปช่วยให้เกิดการตัดสินใจและหาทางแก้ปัญหาต่างๆ ได้เป็นอย่างดี เทคนิคกรณีตัวอย่าง มีขั้นตอนการสอนกรณีตัวอย่างไว้ดังนี้ (ธิติมา จักรเพชร, 2544)

2.1 กำหนดเนื้อหา

2.2 คัดเลือกเรื่องราวตัวอย่างที่เหมาะสมในการนำมาเสนอให้ผู้เรียน

2.3 ให้ประเด็นคำถามจากกรณีตัวอย่าง เพื่อให้ผู้เรียนอภิปรายและสรุปร่วมกัน

2.4 การประเมินผลจากการอภิปรายผลของผู้เรียน

3. เทคนิคสถานการณ์จำลอง เป็นการจำลองสภาพแวดล้อมให้ใกล้เคียงกับสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริงให้มากที่สุด เพื่อให้ผู้เรียนได้เผชิญกับสภาพการณ์ด้วยตนเอง มุ่งช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สภาพความเป็นจริงและเกิดความเข้าใจในสถานการณ์หรือเรื่องที่มีตัวแปรจำนวนมากที่มีความสัมพันธ์กันอย่างซับซ้อน โดยผ่านการปฏิบัติและการแสดงออกถึงความคิดเห็น ซึ่งวิธีจะทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจมีความรู้สึกร่วมต่อสถานการณ์ได้ดี รวมทั้งยังสามารถที่จะเชื่อมโยงการเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติจริงต่อไป ขั้นตอนของสถานการณ์จำลอง ประกอบด้วย 1) การเตรียมการ 2) การนำเสนอสถานการณ์จำลอง 3) การเลือกบทบาท 4) การเล่นในสถานการณ์จำลอง และ 5) การอภิปราย (ทิสนา แคมมณี, 2555)

4. เทคนิคการอภิปรายกลุ่ม เป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยเทคนิคนี้สามารถจัดผู้เรียนออกเป็นกลุ่มเล็กๆ ประมาณ 4-8 คน และให้ผู้เรียนในกลุ่มพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิดเห็น และประสบการณ์ในประเด็นที่กำหนดและสรุปผลการอภิปรายออกมาเป็นข้อสรุปของกลุ่ม ส่วนมากการอภิปรายกลุ่มมักจะแบ่งเป็นกลุ่มย่อยมากกว่ากลุ่มใหญ่ เนื่องจากจะทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสในการอภิปรายและแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึงกันทุกคน การอภิปรายกลุ่มมีองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ 1) มีการจัดผู้เรียนเป็นกลุ่มย่อยประมาณกลุ่มละ 4-8 คน 2) มีประเด็นในการอภิปราย 3) มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้สึก และประสบการณ์กันระหว่างสมาชิกในกลุ่มตามประเด็นการอภิปราย 4) มีการสรุปสาระที่สมาชิกกลุ่มได้อภิปรายกันเป็นข้อสรุปของกลุ่ม และ 5) มีการนำข้อสรุปของกลุ่มมาใช้ในการสรุปบทเรียน (ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ และ ทิสนา แคมมณี, 2555)

5. เทคนิคบทบาทสมมติ เป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยการให้ผู้เรียนได้สวมบทบาทในสถานการณ์ซึ่งมีความใกล้เคียงกับความเป็นจริง และแสดงออกมาตามความรู้สึกนึกคิดของผู้เรียนเอง เป็นการช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนได้สร้าง

จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ทบทวนและเชื่อมโยงสู่เนื้อหาใหม่ การประเมินผลการเรียนรู้และใช้เพื่อการพัฒนาทักษะด้านต่างๆ ของผู้เรียน ซึ่งบทบาทสมมติช่วยให้ผู้สอนได้สังเกตเห็นทั้งทางด้านความรู้ ความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมของผู้เรียน โดยองค์ประกอบที่สำคัญของบทบาทสมมติ คือ 1) มีผู้สอนและผู้เรียน 2) มีสถานการณ์สมมติและบทบาทสมมติ 3) มีการแสดงบทบาทสมมติ 4) มีการอภิปรายเกี่ยวกับความรู้ ความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมที่แสดงออกของผู้เรียน และสรุปการเรียนรู้ที่ได้รับ และ 5) มีผลการเรียนรู้ของผู้เรียน (ทศนา แฉมมณี, 2555)

สรุปได้ว่า เทคนิควิธีการจัดกิจกรรมแนะแนว สามารถจัดกิจกรรมได้หลากหลายวิธี เช่น การจัดกิจกรรมโดยใช้ตัวแบบ การจัดกิจกรรมโดยใช้กรณีตัวอย่าง การจัดกิจกรรมโดยใช้บทบาทสมมติการจัดกิจกรรมโดยใช้สถานการณ์จำลอง การจัดกิจกรรมโดยการอภิปรายกลุ่ม

2.8 การประเมินผลการจัดกิจกรรมแนะแนว

กรมวิชาการ (2546, น. 28) ได้ให้หลักการประเมินผลการจัดกิจกรรมแนะแนวว่าในการประเมินผลการจัดกิจกรรมแนะแนว ครูผู้รับผิดชอบการจัดกิจกรรมแนะแนว ผู้เรียน และผู้ปกครองมีภารกิจ ที่ต้องรับผิดชอบร่วมกัน เช่น

1. ครูผู้จัดกิจกรรมแนะแนว มีภารกิจในด้าน

- 1.1 จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะตามวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ที่สถานศึกษากำหนดและตามสภาพความต้องการ ปัญหาของผู้เรียน
- 1.2 ต้องรายงานเวลาและพฤติกรรมเข้าร่วมกิจกรรม
- 1.3 ต้องศึกษา ติดตาม และพัฒนาผู้เรียน ในกรณีที่ผู้เรียนไม่เข้าร่วมกิจกรรม
- 1.4 ต้องประเมินผลผู้เรียนโดยดูการพัฒนาการของผู้เรียนเป็นสำคัญ ในกรณีที่ผลการประเมินยังไม่ผ่าน ให้ครูผู้จัดกิจกรรมดำเนินการให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมซ้ำหรือเพิ่มเติมจนกระทั่งผู้เรียนเกิดคุณลักษณะตามวัตถุประสงค์ที่สถานศึกษากำหนด

1.5 บันทึกผลการติดตามและประเมินผลผู้เรียนไว้เป็นหลักฐาน

2. ผู้เรียน มีภารกิจ คือ

- 2.1 ต้องมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดโดยมีหลักฐานแสดงเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม
- 2.2 ต้องปฏิบัติกิจกรรมเพิ่มเติมตามที่ครูผู้รับผิดชอบการจัดกิจกรรมมอบหมาย ถ้าไม่เกิดคุณลักษณะตามวัตถุประสงค์ที่สถานศึกษากำหนด

3. ผู้ปกครอง ควรมีส่วนร่วมในการประเมินผลพัฒนาการของผู้เรียน มีการบันทึกการสรุป พัฒนาการและการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน

สรุปได้ว่า หลักการประเมินผลการจัดกิจกรรมแนะแนวนั้นต้องอาศัยการร่วมมือกันของครูผู้รับผิดชอบในการจัดกิจกรรมแนะแนว ผู้เรียน และผู้ปกครอง ทั้งนี้ก็เพื่อประโยชน์สูงสุดที่ผู้เรียนจะได้รับจากการจัดกิจกรรมแนะแนว

2.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว

2.10.1 งานวิจัยในประเทศ

อัญชลี ภัทรโอภาส (2563) ได้ศึกษาเรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักและเข้าใจตนเองของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนการรู้จักและเข้าใจตนเองหลังการทดลองมากกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนการรู้จักและเข้าใจตนเองระหว่างหลังการทดลองกับติดตามผลไม่แตกต่างกัน

วัลภา สบายยิ่ง (2564) ได้ศึกษาเรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่เน้นการจัดประสบการณ์แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาจิตอาสาของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัย-ธรรมมาธิราช ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบจิตอาสาของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัย-ธรรมมาธิราชของกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และติดตามผล ภายหลังจากการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวนักศึกษามีจิตอาสาในภาพรวม และรายด้านคือ การช่วยเหลือผู้อื่น ด้านการเสียสละเพื่อส่วนรวม ด้านมุ่งมั่นพัฒนาสังคมสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักศึกษากลุ่มทดลองภายหลังจากการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว และติดตามผล พบว่า มีจิตอาสาในภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.10.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

แมคโคลแมน (Macroman, 1975) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ชุดการสอนและกิจกรรมกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชาสังคมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนร่วมกับกิจกรรมกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ ทางเรียนวิชาสังคมศึกษา มากกว่านักเรียนที่ใช้ชุดการสอนเพียงอย่างเดียวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนเพียงอย่างเดียวมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้ กิจกรรมกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บราวว์เลย์ โอลิตตา (Brawlen Oleta, 1975) ได้ทำการทดลองเพื่อศึกษา ผลการสอนจากชุดการสอนแบบสื่อประสมเพื่อสอนในเรื่องการบอกเวลาสำหรับนักเรียนที่เข้าเรียนช้า ผู้ทดลองได้ใช้ชุดการสอน 12 ชุด ทดลองในเวลา 15 วัน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนจากชุดการสอนมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบธรรมดาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

สรุปได้ว่า การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ทั้งด้านความรู้ กระบวนการทำงาน และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถ พัฒนากลุ่มผู้เรียนหรือผู้รับบริการให้บรรลุวัตถุประสงค์

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi - Experimental Research Design) โดยศึกษาจากกลุ่มทดลองกลุ่มเดียว มีการวัดก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pretest - Posttest Design) มีขั้นตอนและรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนบ้านท่าช้าง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 176 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ของโรงเรียนบ้านท่าช้าง ในปีการศึกษา 2567 ได้มาโดยการใช้คะแนนการวัดจิตสาธารณะที่น้อยกว่าค่าเฉลี่ย จำนวน 61 คน และนักเรียนสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย

- 2.1.1 แบบวัดจิตสาธารณะ
- 2.1.2 กิจกรรมแนะแนวส่งเสริมจิตสาธารณะ จำนวน 12 กิจกรรม
- 2.1.3 แบบสอบถามความพึงพอใจ

2.2 วิธีการดำเนินการสร้างเครื่องมือวิจัยและลักษณะเครื่องมือ

2.2.1 แบบวัดจิตสาธารณะ ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีรูปแบบการสร้างดังนี้

ขั้นตอนการสร้างแบบวัดจิตสาธารณะ

1. ศึกษา ค้นคว้า ทฤษฎี เอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดนิยามปฏิบัติการของจิตสาธารณะ
3. ผู้วิจัยได้จัดทำแบบวัดจิตสาธารณะ จำนวน 40 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตร

ประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ ซึ่งในแบบวัดจิตสาธารณะใช้เกณฑ์การให้คะแนนคือ เป็นประจำ บ่อยครั้ง นานๆ ครั้ง ไม่เคยทำ ซึ่งเป็นแบบสถานการณ์ต่างๆ ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือมาคัดเลือกข้อคำถามที่มีความสอดคล้องครอบคลุมกับนิยามศัพท์เฉพาะและนำมาปรับข้อความให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อวัดพฤติกรรมจิตสาธารณะ 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการใช้ วัดได้จาก
  - 1.1 การดูแลรักษาของส่วนรวม ใช้ของส่วนรวมแล้วเก็บเข้าที่
  - 1.2 ลักษณะการใช้ของส่วนรวม รู้จักใช้ของส่วนรวมอย่างประหยัด
2. ด้านการถือเป็นที่ วัดได้จาก
  - 2.1 การทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเพื่อส่วนรวม
  - 2.2 การรับอาสาที่จะทำบางอย่างเพื่อส่วนรวม
3. ด้านการเคารพสิทธิ วัดได้จาก
  - 3.1 การไม่ยึดครองของส่วนรมนั้นมาเป็นของตนเอง
  - 3.2 การเปิดโอกาสให้ผู้อื่นสามารถใช้ของส่วนรมนั้น
4. ด้านการปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม วัดได้จาก
  - 4.1 การกระทำที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นและสังคมส่วนรวมด้วยความเต็มใจ
  - 4.2 การเข้าช่วยเหลือผู้อื่นด้วยกำลังกาย กำลังปัญญา และกำลังทรัพย์ตาม

ความสามารถของตน แบบวัดจิตสาธารณะมีข้อความ ในทางบวกและทางลบ ดังนี้

1. ด้านการใช้ มีจำนวน 10 ข้อ ประกอบด้วย
  - ข้อคำถามที่มีความหมายทางบวก จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1, 2, 3, 4, 6
  - ข้อคำถามที่มีความหมายทางลบ จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 5, 7, 8, 9, 10
2. ด้านการถือเป็นที่ มีจำนวน 10 ข้อ ประกอบด้วย
  - ข้อคำถามที่มีความหมายทางบวก จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 11, 12, 13, 14, 19
  - ข้อคำถามที่มีความหมายทางลบ จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 15, 16, 17, 18, 20
3. ด้านการเคารพสิทธิ มีจำนวน 10 ข้อ ประกอบด้วย
  - ข้อคำถามที่มีความหมายทางบวก จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 21, 22, 27,

- ข้อคำถามที่มีความหมายทางลบ จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 23, 24, 25, 26, 30

4. ด้านการปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม มีจำนวน 10 ข้อ ประกอบด้วย

- ข้อคำถามที่มีความหมายทางบวก จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 31, 32, 37, 38, 39

- ข้อคำถามที่มีความหมายทางลบ จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 33, 34, 35, 36, 40

รวมข้อคำถามในแบบวัดจิตสาธารณะ ทั้งหมด 40 ข้อ แบ่งออกเป็นด้านละ 10 ข้อ เป็นข้อคำถามที่มีความหมายทางบวก 20 ข้อ ข้อคำถามที่มีความหมายทางลบ 20 ข้อ

ตรวจสอบคะแนนแบบวัดจิตสาธารณะรายข้อแล้ว มีเกณฑ์แปลความหมายจากค่าเฉลี่ย ดังนี้

3.51 - 4.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด

2.51 - 3.50 หมายถึง ระดับมาก

1.51 - 2.50 หมายถึง ระดับปานกลาง

1.00 - 1.50 หมายถึง ระดับน้อย

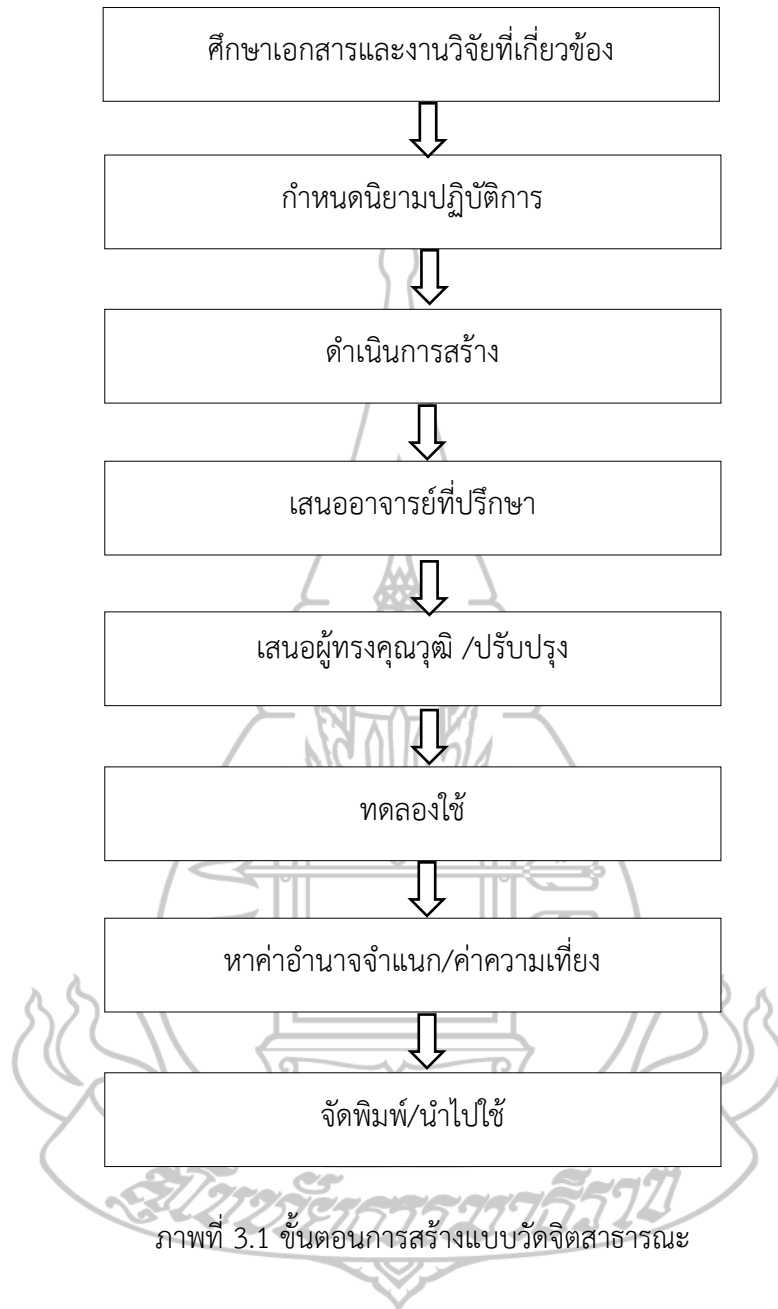
(บุญชม ศรีสะอาด, 2543, น. 100)

4. ผู้วิจัยนำแบบวัดเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาความถูกต้องและความสอดคล้อง

5. ผู้วิจัยนำแบบวัดไปหาค่าความตรงเชิงเนื้อหาด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อ (Index of item Objective Congruence, IOC) โดยนำแบบวัดจิตสาธารณะ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน พิจารณาข้อคำถามในแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ว่าสามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์และนิยามปฏิบัติการของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้หรือไม่ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ พบว่ามีดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.6-1.0

6. ผู้วิจัยนำแบบวัดจิตสาธารณะที่ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงประจักษ์แล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน จากนั้นหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบวัดจิตสาธารณะโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของคอนบาค (Alpha's Cronbach Coefficient) เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อที่ได้ทดลองใช้แบบวัดจิตสาธารณะ จำนวน 40 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ตั้งแต่ .434 ถึง .961 และมีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .903

7. จัดพิมพ์แบบวัดจิตสาธารณะเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บข้อมูลในการวิจัย

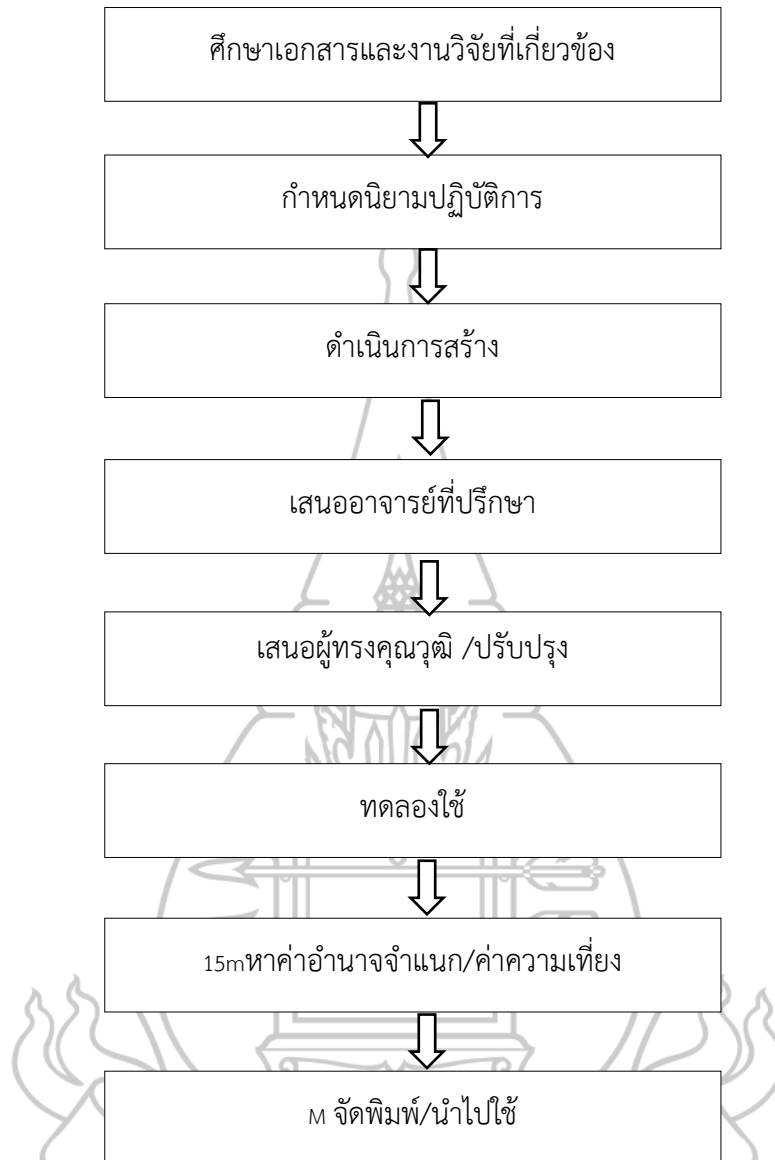
2.2.2 กิจกรรมแนะแนวส่งเสริมจิตสาธารณะ จำนวน 12 กิจกรรม

ผู้วิจัยได้สร้างชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 12 กิจกรรมซึ่งมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวกับจิตสาธารณะและทฤษฎีแบนดูรา การเรียนรู้โดยใช้ตัวแบบ จากหนังสือและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. นำแนวคิดและทฤษฎีที่ได้จากการศึกษา มากำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการ และตัวชี้วัดองค์ประกอบของจิตสาธารณะ จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านการใช้ ด้านถือเป็นหน้าที่ ด้านเคารพสิทธิ และด้านการปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
3. สร้างชุดกิจกรรมแนะแนวตามความคิดทฤษฎีแบบดูราเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะ ที่มีเนื้อหาและรูปแบบการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ประกอบด้วย 12 กิจกรรม โดยใช้เวลาในการจัดกิจกรรมทั้งสิ้น 12 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที สัปดาห์ละ 2 ครั้ง
4. ผู้วิจัยนำแบบวัดเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาความถูกต้องและความสอดคล้อง
5. นำชุดกิจกรรมแนะแนวไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่านตรวจสอบคุณภาพ โดยตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม และความสอดคล้อง โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้วยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป
6. ปรับปรุงแก้ไขชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะให้เหมาะสมตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
7. นำชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะที่ได้รับการปรับปรุงแล้วไปทำการทดลองกับกลุ่มทดลอง คือนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 61 คน

ภาพที่ 3.2 ขั้นตอนการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนว

2.2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจ

การประยุกต์ใช้แบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมจิต
 สาธารณะ

1) ศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะ เพื่อนำมาเป็นกรอบในการสร้างคำถามในแบบสอบถามความพึงพอใจ

2) ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการสร้างแบบสอบถาม (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจ

3) สร้างแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมแนะแนว เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 10 ข้อ

4) นำแบบประเมินความพึงพอใจ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อ ประเมินความเหมาะสมของข้อคำถามที่สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดของเบน ดูราเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะ และการใช้แบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จากนั้นคำนวณหาค่าเฉลี่ยของความ เหมาะสมเป็นรายข้อ แต่ละข้อมีค่าเฉลี่ย 4.33 ขึ้นไป นำมาเทียบกับเกณฑ์อยู่ระดับมาก ผลการ ประเมินทั้งฉบับมีค่าเฉลี่ย 4.57 อยู่ในระดับมากที่สุด ถือว่านำไปใช้ได้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ขั้นก่อนการทดลอง ผู้วิจัยปฏิบัติดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ขออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านท่าช้างเก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัย

ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยนำแบบวัดจิตสาธารณะไปให้นักเรียนกลุ่มทดลอง บันทึกผลคะแนนที่ได้เป็นคะแนนก่อนการทำกิจกรรมแนะแนว

3.2 ขั้นตอนการทดลอง

ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยใช้ชุดกิจกรรมจำนวน 12 กิจกรรม ดำเนิน กิจกรรมโดยมุ่งเน้นนักเรียนเป็นสำคัญในการเรียนรู้ ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม เป็น เวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที

ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยทำการทดสอบภายหลังการทำกิจกรรมแนะแนวในกลุ่มทดลอง โดยใช้ แบบวัดซึ่งเป็นแบบวัดชุดเดียวกันกับที่ทำกรทดสอบก่อนการทดลอง (Pre-test) แล้วจึงตรวจและ บันทึกคะแนนหลังการทดลอง (Post-test) นำคะแนนที่ได้จากการทำแบบวัดจิตสาธารณะก่อนและ หลังการทดลองไปวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบด้วยวิธีการทางสถิติ

ตารางที่ 3.1 การดำเนินการทดลอง การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะระยะเวลา
ดำเนินการทดลองตั้งแต่ เดือนพฤษภาคม - กรกฎาคม 2567

ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม
1	ปฐมนิเทศ
2	เหตุเกิดเพราะอะไร
3	ขาดจิตสาธารณะ
4	ร่วมกันดูแลรักษา
5	คนดีของสังคม1
6	คนดีของสังคม2
7	สิทธิของฉันสิทธิของเธอ
8	รวมพลัง
9	เห็นคุณค่า
10	ส่งต่อความดี
11	สะท้อนใจ
12	ปัจฉิมนิเทศ

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1.1 วิเคราะห์ระดับการมีจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.1.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยก่อนและหลังที่ได้รับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะ โดยใช้การทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน ((t-test dependent)

4.1.3 วิเคราะห์ความพึงพอใจที่มีต่อชุดกิจกรรมแนะแนว โดยหาค่าร้อยละและค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบกับเกณฑ์เพื่อแปลความหมายค่าเฉลี่ยดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น. 103)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 – 5.00	แปลความว่า ความพึงพอใจมากที่สุด
3.51 – 4.50	แปลความว่า ความพึงพอใจมาก
2.51 – 3.50	แปลความว่า ความพึงพอใจปานกลาง
1.51 – 2.50	แปลความว่า ความพึงพอใจน้อย

1.00 – 1.50 แปลความว่า ความพึงพอใจน้อยที่สุด

4.2 สถิติที่ใช้

4.2.1 สถิติที่ใช้การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1) การหาค่าความตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดจิตสาธารณะ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Item Objective Congruence)

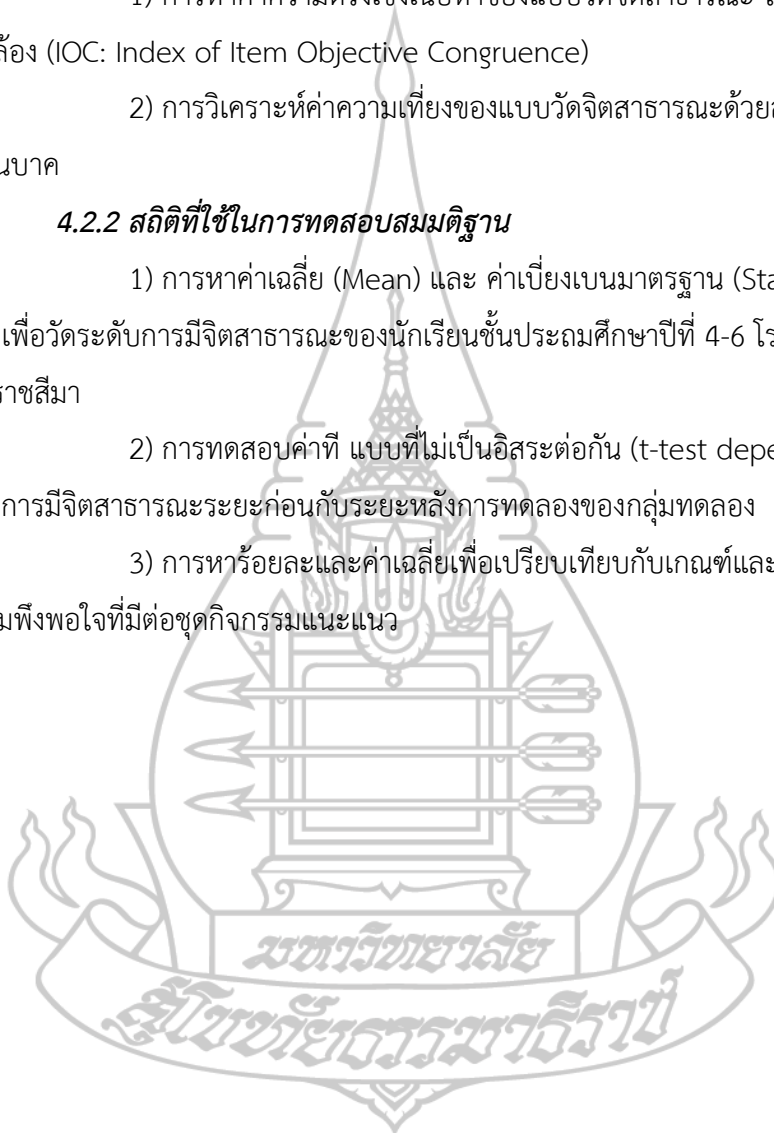
2) การวิเคราะห์ค่าความเที่ยงของแบบวัดจิตสาธารณะด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค

4.2.2 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

1) การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อวัดระดับการมีจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านท่าช้าง จังหวัดนครราชสีมา

2) การทดสอบค่าที แบบที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test dependent) เพื่อเปรียบเทียบการมีจิตสาธารณะระยะก่อนกับระยะหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง

3) การหาร้อยละและค่าเฉลี่ยเพื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์และแปลความหมายค่าเฉลี่ยความพึงพอใจที่มีต่อชุดกิจกรรมแนะแนว

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีของแบนดูราเพื่อส่งเสริมจิต
สาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านท่าช้าง จังหวัดนครราชสีมา มี
วัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการมีจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียน
บ้านท่าช้าง 2) เปรียบเทียบระดับจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ก่อนและหลังเข้า
ร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเข้าร่วม
กิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดของแบนดูราเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะ ระยะเวลาในการทดลองตั้งแต่
วันที่ 20 พฤษภาคม 2567 ถึง วันที่ 5 กรกฎาคม 2567 มีผลการดำเนินการศึกษา ดังนี้

1. สัญลักษณ์ และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	
n แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
M แทน	ค่าเฉลี่ย
SD แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
IOC	แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับจุดประสงค์
t แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาค่าที่
Sig. แทน	ค่านัยสำคัญทางสถิติ
df แทน	ค่าองศาความเป็นอิสระ
*	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีของแบนดูราเพื่อส่งเสริมจิต
สาธารณะผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นลำดับ ดังต่อไปนี้

2.1 ระดับการมีจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านท่าช้าง

2.2 เปรียบเทียบระดับจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะ

2.3 ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดของแบนดูรา เพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะ

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยได้ 1) นำคะแนนจิตสาธารณะของประชากร จากการตอบแบบวัดจิตสาธารณะมาหาระดับการมีจิตสาธารณะ โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) นำคะแนนการมีจิตสาธารณะ กลุ่มทดลองที่ได้รับการส่งเสริมจิตสาธารณะโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง มาเปรียบเทียบ โดยใช้สถิติ t-test Dependent 3) ทหาร้อยละและค่าเฉลี่ยเพื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์และแปลความหมายค่าเฉลี่ยความพึงพอใจที่มีต่อชุดกิจกรรมแนะแนว

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.1 ผลการศึกษาระดับจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านท่าช้าง จังหวัดนครราชสีมา

ตารางที่ 4.1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านท่าช้าง จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมก่อนการทดลอง

ระดับจิตสาธารณะ	N	M	SD	ระดับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6	176	2.05	.525	น้อย

จากตารางที่ 4.1 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านท่าช้าง มีระดับจิตสาธารณะก่อนการทดลองโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยจิตสาธารณะ คือ 2.05

3.2 ผลการเปรียบเทียบจิตสาธารณะของนักเรียนก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีแบนดูรา

ตารางที่ 4.2 ผลการเปรียบเทียบจิตสาธารณะของนักเรียนก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีแบนดูรา

ช่วงเวลา	n	M	SD	t	df	Sig.(2-tailed)
ก่อนการทดลอง	61	2.46	.054	29.09*	60	.000
หลังการทดลอง	61	3.34	.227			

* $p < .05$

จากตารางที่ 4.2 นักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยการพัฒนาจิตสาธารณะ เท่ากับ 2.46 ($SD = .054$) และหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว นักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยการพัฒนาจิตสาธารณะ สูงขึ้น เท่ากับ 3.34 ($SD = .227$) แสดงให้เห็นว่าภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีแบนดูราเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะ นักเรียนมีจิตสาธารณะสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีแบนดูรา

ตารางที่ 4.3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีแบนดูรา

รายการความพึงพอใจ	M	SD	การแปลผล
1. ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ สาระสำคัญ ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว	4.36	0.83	มาก
2. ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว นักเรียนมีความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของจิตสาธารณะ	2.48	0.86	น้อย
3. หลังการเข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว นักเรียนมีความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของจิตสาธารณะ	4.62	0.61	มากที่สุด
4. ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว นักเรียนมีความคิดความรู้สึกและพฤติกรรมที่แสดงถึงจิตสาธารณะ	2.61	1.22	ปานกลาง

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

รายการความพึงพอใจ	M	SD	การแปลผล
5. หลังการเข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวฯ นักเรียนมีความคิดความรู้สึกและพฤติกรรมที่แสดงถึงการมีจิตสาธารณะ	4.48	0.69	มาก
6. ครูผู้สอนจัดกิจกรรมได้เหมาะสมกับเวลา และใช้สื่อประกอบกิจกรรมที่หลากหลาย	4.13	1.00	มาก
7. ครูผู้สอนจัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นการมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้พูดแสดงความคิดเห็นและสะท้อนความรู้สึกในการปฏิบัติกิจกรรม	4.64	0.48	มากที่สุด
8. ครูผู้สอนกระตุ้นความสนใจการเรียนรู้ในการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน	4.67	0.47	มากที่สุด
9. ครูผู้สอนถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์และดำเนินการจัดกิจกรรมตามที่กำหนด และสรุปเนื้อหาจากกิจกรรมอย่างชัดเจนและเข้าใจง่าย	4.28	0.79	มาก
10. นักเรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์จากกิจกรรมการเรียนรู้ ไปประยุกต์ในชีวิตประจำวันได้	4.41	0.75	มาก
ภาพรวมความพึงพอใจต่อการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวฯ	4.04	0.76	มาก

จากตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีแบนดูราเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะ เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองจำนวน 12 ครั้ง พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมแนะแนวและครูผู้จัดกิจกรรมอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยภาพรวมของความพึงพอใจต่อการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวฯ อยู่ในระดับมาก ($M = 4.04$, $SD = 0.76$) เมื่อพิจารณารายข้อจะพบว่า ค่าเฉลี่ยแต่ละข้อมีความแตกต่างกัน โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นลำดับแรก คือ ครูผู้สอนกระตุ้นความสนใจการเรียนรู้ในการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ($M = 4.67$, $SD = 0.47$) โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้พูดแสดงความคิดเห็นและสะท้อนความรู้สึกในการปฏิบัติกิจกรรม ($M = 4.64$, $SD = 0.48$) หลังการเข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวฯ นักเรียนมีความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของจิตสาธารณะ ($M = 4.62$, $SD = 0.61$) และหลังการเข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวฯ นักเรียนมีความคิดความรู้สึกและพฤติกรรมที่แสดงถึงการมีจิตสาธารณะ อยู่ในระดับมาก ($M = 4.48$,

SD = 0.69) ทำให้นักเรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์จากกิจกรรมการเรียนรู้ ไปประยุกต์
ในชีวิตประจำวันได้ อยู่ในระดับ มาก (M = 4.41 , SD = 0.75) อีกทั้งในส่วนของครูผู้จัดกิจกรรม
สามารถถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์และดำเนินการจัดกิจกรรมตามที่กำหนด และสรุปเนื้อหาได้
อย่างชัดเจนและเข้าใจง่าย อยู่ในระดับมาก (M = 4.28 , SD = 0.79) จัดกิจกรรมได้เหมาะสมกับ
เวลา และใช้สื่อประกอบกิจกรรมที่หลากหลาย อยู่ในระดับมาก (M = 4.13 , SD = 1.00) ซึ่งก่อน
การเข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวฯ นักเรียนมีความคิดความรู้สึกและพฤติกรรมที่แสดง
ถึงจิตสาธารณะ อยู่ในระดับปานกลาง (M = 2.61 , SD = 1.22) และค่าเฉลี่ยลำดับน้อยสุด คือ
ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมนักเรียนมีความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของจิตสาธารณะ อยู่ใน
ระดับน้อย (M = 2.48 , SD = 0.86)

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีแบบคูราเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านท่าช้าง จังหวัดนครราชสีมา สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาระดับการมีจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านท่าช้าง

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบระดับจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะ

1.1.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดของแบบคูราเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะ

1.2 สมมติฐานในการวิจัย

1.2.1 นักเรียนที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะ มีค่าเฉลี่ยจิตสาธารณะหลังการเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว

1.2.2 หลังการทดลอง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดของแบบคูราเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะอยู่ในระดับมากขึ้นไป

1.3 วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบของการวิจัย เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง มีกลุ่มทดลองเพียงกลุ่มเดียว

1.3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนบ้านท่าช้าง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 176 คน

1.3.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ของโรงเรียนบ้านท่าช้าง ในปีการศึกษา 2567 ได้มาโดยการใช้คะแนนการวัดจิตสาธารณะที่น้อยกว่าค่าเฉลี่ย จำนวน 61 คน และนักเรียนสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรม

1.3.3 ตัวแปรในการวิจัย

- 1) ตัวแปรต้น ได้แก่ กิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะ
- 2) ตัวแปรตาม ได้แก่ จิตสาธารณะ

1.3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

- 1) แบบวัดจิตสาธารณะ
- 2) กิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดเบนเราเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะ
- 3) แบบสำรวจความพึงพอใจที่มีต่อชุดกิจกรรมแนะแนว

1.3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการในการเก็บและรวบรวมข้อมูลตามลำดับดังนี้

1) ขั้นก่อนการทดลอง

ขั้นที่ 1 ขออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านท่าช้างในการเก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัย

ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยนำแบบวัดจิตสาธารณะไปให้นักเรียนกลุ่มทดลองทำแบบจิตสาธารณะบันทึกผลคะแนนที่ได้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง

2) ขั้นดำเนินการทดลอง

ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยใช้ชุดกิจกรรมจำนวน 12 กิจกรรม ดำเนินกิจกรรมโดยมุ่งเน้นนักเรียนเป็นสำคัญในการเรียนรู้ ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม กิจกรรม เป็นเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที

ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยทำการทดสอบภายหลังการทดลองในกลุ่มทดลอง โดยใช้แบบวัดซึ่งเป็นแบบวัดชุดเดียวกับที่ทำทดสอบก่อนการทดลอง (Pretest) แล้วจึงตรวจและบันทึกคะแนนหลังการทดลอง (Posttest) นำคะแนนที่ได้จากการทำแบบวัดจิตสาธารณะก่อนและหลังการทดลองไปวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบด้วยวิธีการทางสถิติ

1.3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1) ใช้สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแบบวัดจิตสาธารณะของนักเรียน ก่อนและหลังการทดลอง และประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีแบนดูราเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะ

2) ทดสอบสมมุติฐานในการศึกษา เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยจิตสาธารณะของนักเรียนก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีแบนดูราเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะ โดยใช้สถิติค่า t-test แบบ dependent samples ซึ่งเป็นสถิติที่ใช้ในการทดสอบข้อมูลกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มเดียว

1.4 ผลการวิจัย

1.4.1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านท่าช้าง มีระดับจิตสาธารณะ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยจิตสาธารณะ คือ 2.05

1.4.2 ภายหลังกการทดลองนักเรียนมีคะแนนค่าเฉลี่ยจากแบบวัดจิตสาธารณะสูงกว่าก่อนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีแบนดูราเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.4.3 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีแบนดูราเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะ อยู่ในระดับมาก มาก ($M = 4.04$, $SD = 0.76$)

2. อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีแบนดูราเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านท่าช้าง จังหวัดนครราชสีมา สามารถอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

2.1 จากการศึกษาระดับจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านท่าช้าง จ.นครราชสีมา นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านท่าช้าง มีระดับจิตสาธารณะก่อนการทดลองโดยรวมอยู่ในระดับน้อย อาจเพราะนักเรียนขาดตัวแบบที่ดีทำให้นักเรียนยังไม่เห็นคุณค่าและความสำคัญของจิตสาธารณะต่อตนเอง ต่อผู้อื่นและต่อสังคมโดยรวม ผลการศึกษาครั้งนี้มีความสอดคล้องกับ งานวิจัยของชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2562) ที่ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนโดยใช้ตัวแบบ พบว่านักเรียนมีจิตสาธารณะหลังการจัดกิจกรรมเสริมสร้างจิตสาธารณะโดยใช้ตัวแบบโดยรวม อยู่ในระดับขั้นการพัฒนาเป็นลักษณะนิสัย ($\bar{X} = 4.55$) และมีพัฒนาการจิตสาธารณะโดยรวมสูงขึ้นตามลำดับ คือ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 มีจิตสาธารณะอยู่ในระดับ

ชั้นการเห็นคุณค่า ($\bar{X}=3.45$) หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 มีจิตสาธารณะอยู่ในระดับชั้นการจัดระบบ ($\bar{X}=3.97$) และหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 มีจิตสาธารณะอยู่ในระดับชั้นการพัฒนาเป็นลักษณะนิสัย ($\bar{X}=4.55$)

2.2 หลังการทดลองพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะมีจิตสาธารณะสูงกว่าก่อนที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนกลุ่มทดลองหลังจากการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีเบนดوراเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะสูงกว่าก่อนการทดลอง เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผลการศึกษาครั้งนี้มีความสอดคล้องกับ งานวิจัยของธิดิมา จักรเพชร (2544, น. 55-57) ที่ได้ศึกษาผลของชุดการแนะแนวที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุเหร่าแสมแสน กรุงเทพมหานคร พบว่านักเรียนมีวินัยในตนเองสูงขึ้นหลังจากใช้ชุดแนะแนวและได้รับข้อเสนออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ มุทิตา หวังคิด (2547, น.66) ได้ศึกษาเรื่องการฝึกทักษะการแก้ปัญหาโดยการนำเสนอสถานการณ์ผ่านสื่อคอมพิวเตอร์ เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะในนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกทักษะการแก้ปัญหาโดยการนำเสนอสถานการณ์ผ่านสื่อคอมพิวเตอร์มีจิตสาธารณะสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กล่าวคือ การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีเบนดوراเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะที่ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้นมีวัตถุประสงค์ที่เฉพาะเจาะจงในการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 มีขั้นตอนในการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับระดับการเรียนรู้ของนักเรียน มีลักษณะการให้ตัวแบบ ประกอบไปด้วย รูปภาพ คลิปวิดีโอ และได้ใช้เทคนิคต่างๆ ได้แก่ การอภิปรายกลุ่ม การทำงานกลุ่ม ทำให้นักเรียนเกิดความเพลิดเพลิน สนุกสนานในการร่วมกิจกรรม โดยสอดแทรกสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งเป็นการเสริมสร้างจิตสาธารณะ และมีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียน ประพฤติปฏิบัติตามกรอบที่กำหนด โดยไม่รู้สึกรำคาญบังคับ มีความยินดีและให้ความสำคัญในการทำกิจกรรม โดยผู้ศึกษาได้ดำเนินการจัดกิจกรรมแนะแนว จำนวน 12 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที เป็นระยะเวลาเพียงพอและเหมาะสมในการจัดกิจกรรมตามองค์ประกอบของจิตสาธารณะ ซึ่งประกอบด้วย 12 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมครั้งที่ 1 กิจกรรมปฐมนิเทศ กิจกรรมครั้งที่ 2 กิจกรรมเหตุเกิดเพราะอะไร กิจกรรมครั้งที่ 3 กิจกรรมขาดจิตสาธารณะ กิจกรรมครั้งที่ 4 กิจกรรมร่วมกันดูแลรักษา กิจกรรมครั้งที่ 5 กิจกรรมคนดีของสังคม1 กิจกรรมครั้งที่ 6 กิจกรรมคนดีของสังคม2 กิจกรรมครั้งที่ 7 กิจกรรมสิทธิของฉันสิทธิของเธอ กิจกรรมครั้งที่ 8 กิจกรรมรวมพลัง กิจกรรมครั้งที่ 9 กิจกรรมเห็นคุณค่า กิจกรรมครั้งที่ 10 กิจกรรมส่งต่อความดี กิจกรรมครั้งที่ 11 กิจกรรมสะท้อนใจ กิจกรรมครั้งที่ 12 กิจกรรมปัจฉิมนิเทศ จะเห็นได้ว่าชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีเบนดوراเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะ สามารถนำไปใช้ในการส่งเสริมสร้างความตระหนักเห็นถึงความสำคัญและ

คุณค่าของจิตสาธารณะที่ทุกคนควรมีต่อผู้อื่นและสังคมส่วนรวม แสดงออกถึงพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะได้อย่างเหมาะสม

2.3 หลังการทดลองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีแบนดูราเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะอยู่ในระดับมากขึ้นไป ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะ เมื่อเสร็จสิ้นการทดลอง จำนวน 12 ครั้ง อยู่ในระดับมาก ทุกข้อ และโดยภาพรวมของความพึงพอใจต่อการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว อยู่ในระดับมาก ($M = 4.04$, $SD = 0.76$) เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้แสดงให้เห็นว่าชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีแบนดูราเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะสามารถส่งเสริมจิตสาธารณะให้กับนักเรียนได้

การที่นักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีแบนดูราเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะ อยู่ในระดับมาก ทุกข้อ และโดยภาพรวมของความพึงพอใจต่อการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว อยู่ในระดับมาก ($M = 4.04$, $SD = 0.76$)

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ครูแนะแนวหรือผู้สนใจสามารถนำชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะไปใช้ได้แต่ต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับวัยของนักเรียน

3.1.2 ควรให้ครูและผู้เกี่ยวข้อง ร่วมกันกำหนดเป้าหมายของการส่งเสริมจิตสาธารณะลงในเป้าหมายของโรงเรียนผ่านนโยบายสู่การปฏิบัติที่ยั่งยืน

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะในงานวิจัยครั้งนี้สร้างขึ้นเพื่อนำไปใช้กับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ซึ่งเป็นกลุ่มนักเรียนวัยเด็ก ครูแนะแนวหรือผู้สนใจอาจนำไปพัฒนาตามแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปใช้กับกลุ่มนักเรียนช่วงวัยอื่นๆ ได้

3.2.2 การปลูกฝังจิตสาธารณะ เป็นสิ่งที่ต้องใช้เวลาในการบ่มเพาะ ปลูกฝัง ส่งเสริมพัฒนาที่ยาวนาน จึงจะมีการเห็นผลของการกระทำที่ยั่งยืนและต่อเนื่อง ควรใช้ระยะเวลาในการศึกษา มากขึ้นกว่านี้และควรมีการเพิ่มระยะการติดตามผล เพื่อศึกษาความคงทนของพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของนักเรียน

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์

สุโขทัยวิทยารามราชภัฏวชิรเวศน์

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2544). แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ:คุรุสภาลาดพร้าว.
- กัญจน์ภัส เกตุโรจน์. (2558). ผลการใช้การจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ในวุฒิภาวะด้านอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้พิมพ์]. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- กรรยา พรรณนา. (2553). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบเทคนิคการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคมและการจัดการเรียนรู้แบบเทคนิคศึกษาระณีตัวอย่างที่เน้นการเสนอตัวแบบสัญลักษณ์ [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้พิมพ์]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- _____ . (2559). จิตสาธารณะสร้างได้ง่ายนิดเดียว. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). คู่มือการบริหารจัดการแนะแนว. (พิมพ์ครั้งที่ 2). ชุมชนสหกรณ์เกษตรแห่งประเทศไทย
- _____ . (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ.
- _____ (2552). หลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2552.
- _____ . (2555). แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 11. พ.ศ.2555 -2559.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2546).การคิดเชิงวิเคราะห์. สถานที่พิมพ์: ซีเคซีเสมีเดีย.
- จิตติยา วาจี. (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้พิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ชญญา บุญรักษ์. (2556). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพรตพิทยพยัต กรุงเทพมหานคร. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้พิมพ์]. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ช่อลัดดา ขวัญเมือง. (2541). กิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียน. วิทย์พัฒนา.

- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2555ก). *สอนเด็กให้มีจิตสาธารณะ*. วี พรินท์ (1991).
- _____. (2555ข). *80 นวัตกรรม การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. แดเน็กซ์ อินเตอร์คอร์ปอเรชัน .
- _____. (2562ค). *การพัฒนากิจกรรมเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนโดยใช้ตัวแบบวารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 14(1), 41-50.
- ดวงเดือน พันธมนานิน. (2538) *ทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะรวมการวิจัยและการพัฒนาบุคคล*. โครงการส่งเสริมเอกสารวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ทิตินา แคมมณี. (2546ก). *รูปแบบการเรียนการสอนทางเลือกที่หลากหลาย*. ด้านสุขภาพการพิมพ์.
- _____. (2546ข). *14 วิธีสอนสำหรับครูมืออาชีพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตินา แคมมณี. (2555ค). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนวรรณ เข็มบาสัยต์. (2565). *รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาพลินธุ์ เขต 2 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้พิมพ์]*. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ธิตินา จักรเพชร. (2544). *ผลของชุดการแนะแนวที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุเหร่าแสนแสบกรุงเทพมหานคร [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้พิมพ์]*. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธีระ ชัยยุทธยรรยง. (2533). *กระบวนการให้คำปรึกษาแบบเกสตัลท์*. *วารสารแนะแนว*, 25(131).
- นวลละออ สุภาผล. (2537). *ทฤษฎีบุคลิกภาพ*. ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2543). *การวิจัยเบื้องต้น*. สุวีริยาสาส์น.
- เป็นไท เทวินทร์ .(2556). *ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะการตัดสินใจเลือกแนวทางการศึกษา ต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่3โรงเรียนบ้านสันป่าสัก จังหวัดเชียงใหม่ [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้พิมพ์]*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พรสวรรค์ ภัทรบรรพต. (2556). *ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตในเด็กกลุ่มด้อยโอกาสของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 23 จังหวัดพิษณุโลก*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้พิมพ์].

- พระมหาวรวิธาน จันทร์ชื่น. (2565). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการรับใช้สังคม เพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. ปทุมธานี.
- พิมลรัตน์ ขุนแก้ว. (2548). การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาสุขภาพของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ไม่ได้พิมพ์]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. (2543). ปฏิรูปการศึกษา: แนวคิดและหลักการตามพระราชบัญญัติ การศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542. วิญญูชน.
- มลธวัฒน์ กิจสวัสดิ์. (2561). การพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียน นักบุญเปโตร. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มุกิตา หวังคิด. (2547). การฝึกทักษะการแก้ปัญหาโดยการนำเสนอสถานการณ์ผ่านสื่อคอมพิวเตอร์ เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะนักเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ลัดดาวลัย เกษมเนตร และคณะ. (2546). รูปแบบการพัฒนานักเรียนระดับประถมศึกษาให้มีจิต สาธารณะ: การศึกษาระยะยาว. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการ สถาบันวิจัย พฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ลัดดาวลัย เกษมเนตร, ประทีป จินนี และทัศนาก ทองภักดี. (2547). รูปแบบการพัฒนานักเรียนระดับ ประถมศึกษาให้มีจิตสาธารณะ: การศึกษาระยะยาว. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรรณิตร ไตรทิพย์. (2552). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการทำงานประโยชน์ต่อ ส่วนรวมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านถนน (ประสมทรัพย์ ประชาอนุกุล 1) จังหวัดบุรีรัมย์ [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วรรณณิศา ปลอดโปร่ง. (2555). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองใน การเลือกแผนการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒปทุมวัน [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต]. นนทบุรี.
- วัลภา สบายยิ่ง. (2564). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่เน้นการจัดประสบการณ์แบบร่วมมือ เพื่อพัฒนาจิตอาสาของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (รายงานการวิจัย ทูลอดหนุนการวิจัยการศึกษาทางไกล). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2554). นวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้สู่ความเป็นพลเมือง. บริษัท อาร์ แอนด์ ปรีนท์ จำกัด.

- วิโรจน์ เฉลยสุข. (2564). การพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ศตวรรษ มะละแหม. (2563). การพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวความคิดการเรียนรู้โดยใช้สังคมและการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี[วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ศิริกมล นนทะภา. (2560). แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต1 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สมร ทองดี และปราณี รามสุต. (2545). แนวคิดในการพัฒนากิจกรรมแนะแนว. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาเครื่องมือและกิจกรรมแนะแนว*. (หน่วยที่ 9). สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สมพงษ์ สิงหะพล. (2542). *ต้องสอนให้เกิดจิตสำนึกใหม่*. สี่มาจารย์.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาชิต. (2543). *ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. (2542). *วาระการวิจัยแห่งชาติในภาวะวิกฤติเพื่อฟื้นฟูชาติ*. สำนักงาน.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2545). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่เก้า 2545-2549*. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. 2554. *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๕๔*. [ระบบออนไลน์].แหล่งที่มา: <http://www.royin.go.th/dictionary/>. สืบค้นเมื่อ 5 เมษายน 2567.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). *แนวทางการนิเทศเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก(Active Learning)*. หน่วยงานศึกษานิเทศก์.
- สิวิมล นางาม. (2559). *การพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีแบบดรูราเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- สุนทร สุนันท์ชัย. (2552). *สติปัญญาและจิตสำนึกมนุษย์ผ่านงานของเปาโลแพร์*. สืบค้นจาก <http://www.oknation.net/blog/FogSea/2008/03/19/entry-2/comment>.
- หนึ่งฤทัย ชัยชนะ. (2562). *ผลการใช้ตัวแบบสัญลักษณ์ในการส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ ทางสังคมของนักศึกษาออทิสติกระดับปริญญาตรี*. สิกขณา 6, 129-150.
- Ajpongquantum. (2564). *การเลี้ยงลูก*. www.ajpongquantum.com.

- Bandura, A. (1977). *Social learning analysis of aggression. Analysis of delinquency and aggression*. New York: Jonh Wiley and Sons.
- Brawley, Oletha Daniels. (1975). A Study of Evaluation the Effect of Using Multimedia Instructional Modules to teach Time-Time-Telling to Retarded Learners. *Dissertation Abstracts International*, 35, 4280-A.
- McColman, James Westley. (1975). *Relationship between the Use of Learning Activity Packages, Group Activity and the Preference of Student toward the Social Study Course*. *Dissertation Abstract International*, 31(1), 109-A.
- Pardun-Johannsen, Kirsten C. (2004). "Social Issue Drama and Its Impact on the Social Consciousness of Preadolescent School," *Dissertation Abstracts International*.65(4) :1184-A ; October.
- Shinichi, Shigetomi. (2007). *QPublicness and Taken 4 for 4 granted Knowledge: A Case Study of Communal Land Formation in Rurol Thailand,*~ *Dissertation Abstracts International*. 42 (05): 3217 4 A ; August.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยศรี

นครินทรวิโรฒราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

มหาวิทยาลัยสุรินทร์ราชภัฏ

สุรินทร์ราชภัฏราชภัฏ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ชื่อ	นางสาวเพ็ญภา ไทยภูมิ
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนวัดเขาฉลาก จังหวัดชลบุรี
วุฒิการศึกษา	วท.ม. จิตวิทยาการให้คำปรึกษา
ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการโรงเรียน วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
2. ชื่อ-สกุล	นางสาวทัศนีย์ พุ่มทอง
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนพิมายวิทยา จังหวัดนครราชสีมา
วุฒิการศึกษา	วท.ม. จิตวิทยาการให้คำปรึกษา
ตำแหน่ง	ครูชำนาญการพิเศษ
3. ชื่อ	นายมานิตย์ ดีเอื้อ
สถานที่ทำงาน	กองสาธารณสุข จังหวัดฉะเชิงเทรา
วุฒิการศึกษา	วท.ม. จิตวิทยาการให้คำปรึกษา
ตำแหน่ง	ข้าราชการบำนาญ

ภาคผนวก ข

ผลการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตารางที่ ข.1 ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Item Objective Congruence)
ของแบบวัดจิตสาธารณะ

ด้านที่	ข้อ ที่	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม Σx	ผล IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1.ด้าน การใช้	1	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
	2	+1	+1	+0	2	0.7	ใช้ได้
	3	0	+1	+1	2	0.7	ใช้ได้
	4	+1	0	+1	2	0.7	ใช้ได้
	5	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
	6	+1	0	-1	0	0.0	ตัดทิ้ง
	7	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
	8	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
	9	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
	10	+1	0	1	0	0.0	ตัดทิ้ง
	11	+1	0	-1	0	0.0	ตัดทิ้ง
	12	+1	+1	0	2	0.7	ใช้ได้
	13	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
2.ด้าน การถือ เป็น หน้าที่	14	0	+1	+1	2	0.7	ใช้ได้
	15	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
	16	+1	0	-1	0	0.0	ตัดทิ้ง
	17	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
	18	+1	-1	0	0	0.0	ใช้ได้
	19	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
	20	+1	0	-1	0	0.0	ตัดทิ้ง
	21	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
	22	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
	23	+1	0	+1	2	0.7	ใช้ได้
	24	+1	+1	0	2	0.7	ใช้ได้
	25	+1	-1	-1	-1	-0.3	ตัดทิ้ง
	26	+1	0	+1	2	0.7	ใช้ได้

ตารางที่ ข.1 (ต่อ)

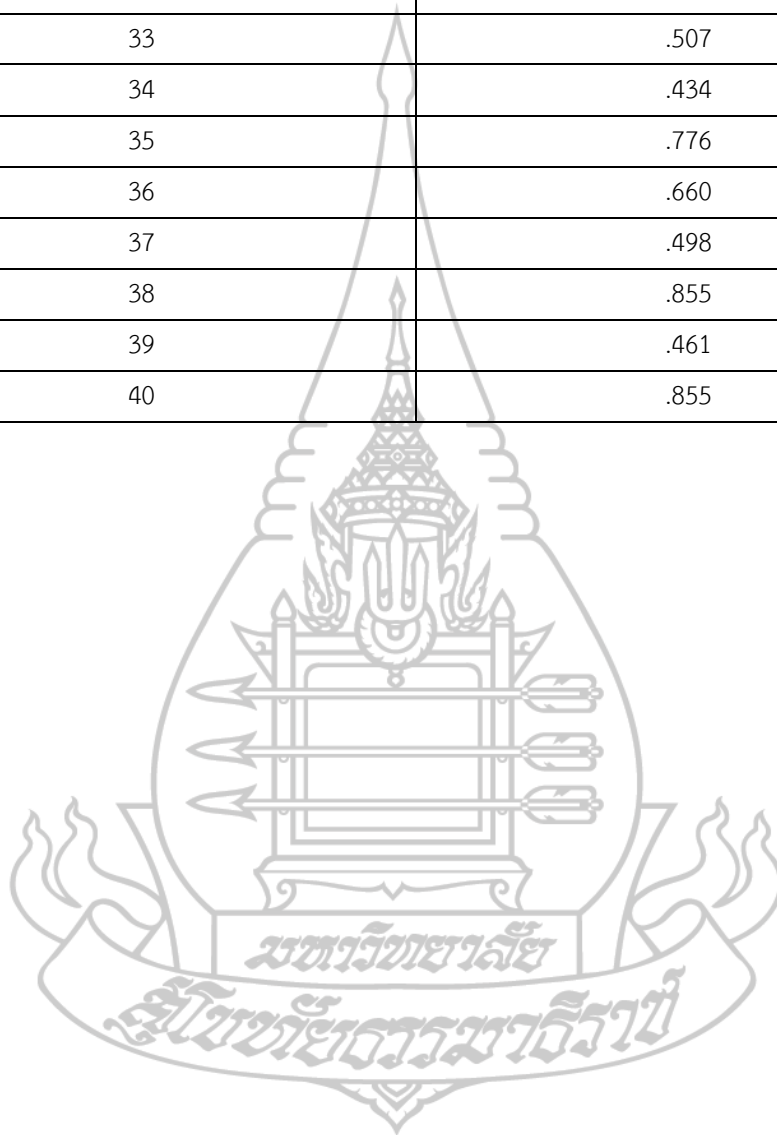
ด้านที่	ข้อ ที่	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม ΣX	ผล IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
3.ด้าน การ เคารพ สิทธิ	27	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
	28	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
	29	+1	-1	+1	1	0.3	ตัดทิ้ง
	30	+1	0	+1	2	0.7	ใช้ได้
	31	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
	32	+1	0	-1	0	0.0	ตัดทิ้ง
	33	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
	34	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
	35	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
	36	+1	+1	0	2	0.7	ใช้ได้
	37	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
	38	+1	0	0	1	0.3	ตัดทิ้ง
	39	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
4.ด้าน การ ปฏิบัติ กิจกรรม ที่เป็น ประโยชน์ ต่อ ส่วนรวม	40	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
	41	+1	0	+1	2	0.7	ใช้ได้
	42	+1	+1	0	2	0.7	ใช้ได้
	43	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
	44	+1	+1	-1	1	0.3	ตัดทิ้ง
	45	-1	+1	+1	1	0.3	ตัดทิ้ง
	46	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
	47	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
	48	0	+1	+1	2	0.7	ใช้ได้
	49	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
	50	+1	0	+1	2	0.7	ใช้ได้
	51	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
	52	+1	-1	0	0	0.0	ตัดทิ้ง

ตารางที่ ข.2 ผลการหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination) ของแบบวัดจิตสาธารณะ

แบบวัดข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ
1	.961
2	.944
3	.742
4	.764
5	.621
6	.691
7	.742
8	.912
9	.718
10	.758
11	.758
12	.770
13	.746
14	.572
15	.660
16	.520
17	.507
18	.668
19	.764
20	.681
21	.504
22	.498
23	.572
24	.479
25	.504
26	.402
27	.761
28	.621
29	.899
30	.776
31	.674

ตารางที่ ข.2 (ต่อ)

แบบวัดข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ
32	.803
33	.507
34	.434
35	.776
36	.660
37	.498
38	.855
39	.461
40	.855

ตารางที่ ข.3 ผลการประเมินชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะ

กิจกรรม ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย	ระดับ S.D.	แปลผล
		1	2	3			
1	ปฐมนิเทศ						
	1. ชื่อกิจกรรม	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	2. วัตถุประสงค์	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	3. สาระสำคัญ	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	4. ระยะเวลาในการจัด กิจกรรม	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	5. สื่อ/อุปกรณ์/แหล่ง เรียนรู้	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	6. กิจกรรมการเรียนรู้	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	7. การประเมินผลกิจกรรม	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	ค่าเฉลี่ยรวมกิจกรรมปฐมนิเทศ				5.00	0.00	มากที่สุด
2	เหตุเกิดเพราะอะไร						
	1. ชื่อกิจกรรม	5	4	5	4.7	0.58	มากที่สุด
	2. วัตถุประสงค์	5	5	4	4.7	0.58	มากที่สุด
	3. สาระสำคัญ	5	4	5	4.7	0.58	มากที่สุด
	4. ระยะเวลาในการจัด กิจกรรม	4	5	4	4.3	0.58	มากที่สุด
	5. สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้	4	5	5	4.7	0.58	มากที่สุด
	6. กิจกรรมการเรียนรู้	5	4	5	4.7	0.58	มากที่สุด
	7. การประเมินผลกิจกรรม	5	4	5	4.7	0.58	มากที่สุด
	ค่าเฉลี่ยรวมกิจกรรมเหตุเกิดเพราะอะไร				4.6	0.50	มากที่สุด

ตารางที่ ข.3 (ต่อ)

กิจกรรม ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย	ระดับ S.D.	แปลผล
		1	2	3			
3 ขาดจิตสาธารณะ							
	1. ชื่อกิจกรรม	4	4	4	4.0	0.00	มาก
	2. วัตถุประสงค์	5	4	5	4.7	0.58	มากที่สุด
	3. สาระสำคัญ	5	5	5	5.0	0.00	มากที่สุด
	4. ระยะเวลาในการจัด กิจกรรม	5	5	4	4.7	0.58	มากที่สุด
	5. สื่อ/อุปกรณ์/แหล่ง เรียนรู้	5	5	5	5.0	0.00	มากที่สุด
	6. กิจกรรมการเรียนรู้	5	5	5	5.0	0.00	มากที่สุด
	7. การประเมินผลกิจกรรม	5	5	5	5.0	0.00	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวมกิจกรรมขาดจิตสาธารณะ					4.8	0.44	มากที่สุด
4 ร่วมกันดูแลรักษา							
	1. ชื่อกิจกรรม	5	5	5	5.0	0.00	มากที่สุด
	2. วัตถุประสงค์	5	5	4	4.7	0.58	มากที่สุด
	3. สาระสำคัญ	5	4	5	4.7	0.58	มากที่สุด
	4. ระยะเวลาในการจัด กิจกรรม	5	5	4	4.7	0.58	มากที่สุด
	5. สื่อ/อุปกรณ์/แหล่ง เรียนรู้	5	4	5	4.7	0.58	มากที่สุด
	6. กิจกรรมการเรียนรู้	5	5	4	4.7	0.58	มากที่สุด
	7. การประเมินผลกิจกรรม	5	5	5	5.0	0.00	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวมกิจกรรมร่วมกันดูแลรักษา					4.8	0.44	มากที่สุด

ตารางที่ ข.3 (ต่อ)

กิจกรรม ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย	ระดับ S.D.	แปลผล
		1	2	3			
5 คนดีของสังคม1							
	1. ชื่อกิจกรรม	5	4	5	4.7	0.58	มากที่สุด
	2. วัตถุประสงค์	5	5	5	5.0	0.00	มากที่สุด
	3. สาระสำคัญ	4	5	5	4.7	0.58	มากที่สุด
	4. ระยะเวลาในการจัด กิจกรรม	5	5	4	4.7	0.58	มากที่สุด
	5. สื่อ/อุปกรณ์/แหล่ง เรียนรู้	5	5	5	5.0	0.00	มากที่สุด
	6. กิจกรรมการเรียนรู้	5	4	5	4.7	0.58	มากที่สุด
	7. การประเมินผลกิจกรรม	5	5	4	4.7	0.58	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวมกิจกรรมคนดีของสังคม1					4.8	0.44	มากที่สุด
6 คนดีของสังคม2							
	1. ชื่อกิจกรรม	5	4	4	4.3	0.58	มากที่สุด
	2. วัตถุประสงค์	5	5	5	5.0	0.00	มากที่สุด
	3. สาระสำคัญ	5	5	5	5.0	0.00	มากที่สุด
	4. ระยะเวลาในการจัด กิจกรรม	5	5	4	4.7	0.58	มากที่สุด
	5. สื่อ/อุปกรณ์/แหล่ง เรียนรู้	5	5	5	5.0	0.00	มากที่สุด
	6. กิจกรรมการเรียนรู้	5	5	4	4.7	0.58	มากที่สุด
	7. การประเมินผลกิจกรรม	5	5	5	5.0	0.00	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวมกิจกรรมคนดีของสังคม2					4.8	0.44	มากที่สุด

ตารางที่ ข.3 (ต่อ)

กิจกรรม ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย	ระดับ S.D.	แปลผล
		1	2	3			
7 สิทธิของฉันทสิทธิของเธอ							
	1. ชื่อกิจกรรม	5	5	5	5.0	0.00	มากที่สุด
	2. วัตถุประสงค์	5	5	4	4.7	0.58	มากที่สุด
	3. สาระสำคัญ	5	4	5	4.7	0.58	มากที่สุด
	4. ระยะเวลาในการจัด กิจกรรม	5	5	5	5.0	0.00	มากที่สุด
	5. สื่อ/อุปกรณ์/แหล่ง เรียนรู้	5	5	4	4.7	0.58	มากที่สุด
	6. กิจกรรมการเรียนรู้	5	5	5	5.0	0.00	มากที่สุด
	7. การประเมินผลกิจกรรม	5	5	4	4.7	0.58	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวมกิจกรรมสิทธิของฉันทสิทธิของเธอ					4.8	0.44	มากที่สุด
8 รวมพลัง							
	1. ชื่อกิจกรรม	4	5	5	4.7	0.58	มากที่สุด
	2. วัตถุประสงค์	5	5	4	4.7	0.58	มากที่สุด
	3. สาระสำคัญ	5	5	5	5.0	0.00	มากที่สุด
	4. ระยะเวลาในการจัด กิจกรรม	5	4	5	4.7	0.58	มากที่สุด
	5. สื่อ/อุปกรณ์/แหล่ง เรียนรู้	5	5	5	5.0	0.00	มากที่สุด
	6. กิจกรรมการเรียนรู้	5	5	5	5.0	0.00	มากที่สุด
	7. การประเมินผลกิจกรรม	5	5	5	5.0	0.00	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวมกิจกรรมรวมพลัง					4.9	0.36	มากที่สุด

ตารางที่ ข.3 (ต่อ)

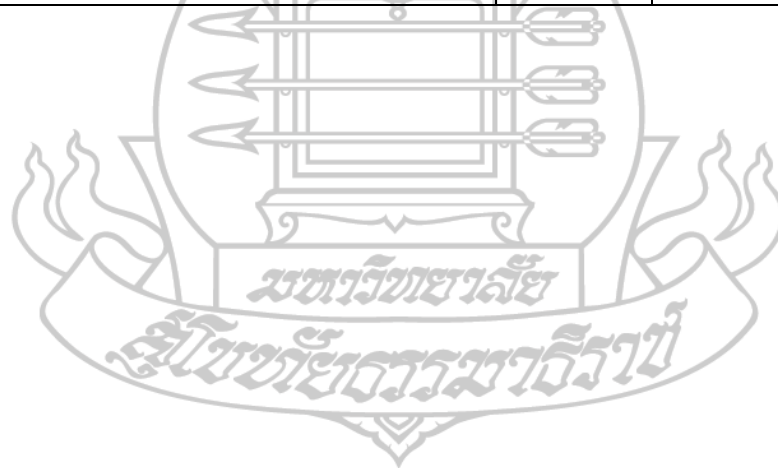
กิจกรรม ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย	ระดับ S.D.	แปลผล
		1	2	3			
9 เห็นคุณค่า							
	1. ชื่อกิจกรรม	5	5	4	4.7	0.58	มากที่สุด
	2. วัตถุประสงค์	5	5	5	5.0	0.00	มากที่สุด
	3. สาระสำคัญ	5	5	4	4.7	0.58	มากที่สุด
	4. ระยะเวลาในการจัด กิจกรรม	5	5	5	5.0	0.00	มากที่สุด
	5. สื่อ/อุปกรณ์/แหล่ง เรียนรู้	5	4	5	4.7	0.58	มากที่สุด
	6. กิจกรรมการเรียนรู้	5	5	5	5.0	0.00	มากที่สุด
	7. การประเมินผลกิจกรรม	5	5	5	5.0	0.00	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวมกิจกรรมเห็นคุณค่า					4.9	0.36	
10 สังกต่อความดี							
	1. ชื่อกิจกรรม	5	5	5	5.0	0.00	มากที่สุด
	2. วัตถุประสงค์	5	5	4	4.7	0.58	มากที่สุด
	3. สาระสำคัญ	4	5	5	4.7	0.58	มากที่สุด
	4. ระยะเวลาในการจัด กิจกรรม	5	5	5	5.0	0.00	มากที่สุด
	5. สื่อ/อุปกรณ์/แหล่ง เรียนรู้	5	5	5	5.0	0.00	มากที่สุด
	6. กิจกรรมการเรียนรู้	5	4	5	4.7	0.58	มากที่สุด
	7. การประเมินผลกิจกรรม	5	5	5	5.0	0.00	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวมกิจกรรมส่งต่อความดี					4.9	0.36	มากที่สุด

ตารางที่ ข.3 (ต่อ)

กิจกรรม ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย	ระดับ S.D.	แปลผล
		1	2	3			
11 สะท้อนใจ							
	1. ชื่อกิจกรรม	5	5	5	5.0	0.00	มากที่สุด
	2. วัตถุประสงค์	5	5	5	5.0	0.00	มากที่สุด
	3. สาระสำคัญ	5	5	4	4.7	0.58	มากที่สุด
	4. ระยะเวลาในการจัด กิจกรรม	5	5	5	5.0	0.00	มากที่สุด
	5. สื่อ/อุปกรณ์/แหล่ง เรียนรู้	5	5	4	4.7	0.58	มากที่สุด
	6. กิจกรรมการเรียนรู้	5	5	5	5.0	0.00	มากที่สุด
	7. การประเมินผลกิจกรรม	5	5	5	5.0	0.00	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวมกิจกรรมสะท้อนใจ					4.9	0.36	มากที่สุด
12 ปัจฉิมนิเทศ							
	1. ชื่อกิจกรรม	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	2. วัตถุประสงค์	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	3. สาระสำคัญ	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	4. ระยะเวลาในการจัด กิจกรรม	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	5. สื่อ/อุปกรณ์/แหล่ง เรียนรู้	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	6. กิจกรรมการเรียนรู้	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	7. การประเมินผลกิจกรรม	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวมกิจกรรมปัจฉิมนิเทศ					5.00	0.00	มากที่สุด

ตารางที่ ข.4 ผลการตรวจสอบคุณภาพแบบประเมินความพึงพอใจโดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย	SD	แปลผล
	คนที่1	คนที่2	คนที่3			
1	5	4	5	4.67	0.58	มากที่สุด
2	4	5	4	4.33	0.58	มาก
3	5	4	5	4.67	0.58	มากที่สุด
4	4	5	4	4.33	0.58	มาก
5	4	5	5	4.67	0.58	มากที่สุด
6	5	4	5	4.67	0.58	มากที่สุด
7	5	4	5	4.67	0.58	มากที่สุด
8	5	4	5	4.67	0.58	มากที่สุด
9	4	5	4	4.33	0.58	มาก
10	5	4	5	4.67	0.58	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยการประเมินความพึงพอใจ				4.57	0.50	มากที่สุด

ภาคผนวก ค

ตัวอย่างแบบวัดจิตสาธารณะ

มหาวิทยาลัยศรี

นครินทรวิโรฒราชภัฏ

ตัวอย่างแบบวัดจิตสาธารณะ

- คำชี้แจง** 1. แบบวัดฉบับนี้มีทั้งหมด 40 ข้อ ขอให้นักเรียนทำแบบวัดทุกข้อด้วยความตั้งใจ
2. ให้นักเรียนพิจารณาข้อความต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมของตนเองมากที่สุดเพียงช่องเดียว
3. ลักษณะของแบบวัดเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ ซึ่งแบ่งเป็นระดับการปฏิบัติดังนี้

เป็นประจำ	หมายถึง	นักเรียนปฏิบัติตรงกับข้อความนั้นเป็นประจำ
บ่อยครั้ง	หมายถึง	นักเรียนปฏิบัติตรงกับข้อความนั้นบ่อยครั้ง
นานๆครั้ง	หมายถึง	นักเรียนปฏิบัติตรงกับข้อความนั้นนานๆ ครั้ง
ไม่เคยทำ	หมายถึง	นักเรียนไม่เคยปฏิบัติตรงกับข้อความนั้นเลย

ข้อ	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ			
		เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	นานๆ ครั้ง	ไม่เคยทำ
ตัวอย่างคำถามด้านการใช้					
1	หลังจากเลิกเรียนวิชาพลศึกษา ข้าพเจ้าเก็บอุปกรณ์กีฬาของโรงเรียนเข้าที่				
2	เมื่อข้าพเจ้าเคลื่อนย้ายโต๊ะหรือเก้าอี้ในห้องเรียนเพื่อทำงานกลุ่ม หลังทำงานเสร็จแล้วข้าพเจ้าจัดเก็บเข้าที่ให้เหมือนเดิม				
3	เมื่อเป็นเวรทำความสะอาด ข้าพเจ้านำไม้กวาดมากกว่าพื้นเมื่อกวาดเสร็จแล้วนำไปเก็บไว้ที่เดิม				
ตัวอย่างคำถามด้านการถือเป็นหน้าที่					
13	ฉันไม่นำน้ำหรือขนมมากินบนอาคารเรียนเพราะไม่ต้องการเพิ่มขยะบนอาคาร				
14	เมื่อฉันเข้าห้องสมุด จะไม่ส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่น แม้ว่าจะไม่มีใครก็ตามและจะบอกให้เพื่อนปฏิบัติตามด้วย				
15	ฉันจะแอบเดินลัดสนาม แม้จะมีป้ายห้ามลัดสนาม				

ข้อ	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ			
		เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	นานๆ ครั้ง	ไม่เคยทำ
ตัวอย่างคำถาม ด้านการเคารพสิทธิ					
23	เมื่อคุณครูนำปากกามาแจกคนละหนึ่งแท่ง ฉันจะเก็บไว้สำรองอีกหนึ่งแท่ง				
24	ฉันนำถังขยะของห้องเรียนมาไว้ใกล้ๆ โต๊ะ เพื่อจะได้ไม่ต้องเดินไกลเวลาทิ้งขยะ				
25	ฉันเขียนชื่อไว้ที่เก้าอี้ โต๊ะนั่ง จะได้เป็นที่นั่งประจำ				
ตัวอย่างคำถาม ด้านการปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม					
35	ฉันรู้สึกแย่ ที่ต้องช่วยครูหรือเพื่อน จัดสถานที่ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน				
36	ฉันคิดว่า การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมจิตอาสาหรือกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม				
37	เมื่อฉันเห็นผู้อื่นถือสิ่งของหรือยกสิ่งของ ฉันรีบอาสาช่วยเหลือผู้อื่นด้วยกำลังกายที่สามารถทำได้				
รวมคะแนนทั้งหมด					
ค่าเฉลี่ยของคะแนน					

การตรวจและการแปลผลแบบวัดจิตสาธารณะ

แบบวัดจิตสาธารณะ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการใช้ ด้านการถือเป็นที่ ด้านการเคารพสิทธิ และด้านการปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาและสร้างเครื่องมือเพื่อวัดจิตสาธารณะของนักเรียน ประกอบด้วยข้อความ จำนวน 40 ข้อ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ข้อความทางบวก ได้แก่ ข้อ 1, 2, 3, 4, 6, 11, 12, 13, 14, 19, 21, 22, 27, 28, 29, 31, 32, 37, 38, 39

การให้คะแนนมีดังต่อไปนี้

เป็นประจำ	ได้	4 คะแนน
บ่อยครั้ง	ได้	3 คะแนน
นานๆครั้ง	ได้	2 คะแนน
ไม่เคยทำ	ได้	1 คะแนน

กลุ่มที่ 2 ข้อความทางลบ ได้แก่ ข้อ 5, 7, 8, 9, 10, 15, 16, 17, 18, 20, 23, 24, 25, 26, 30, 33, 34, 35, 36, 40

การให้คะแนนมีดังต่อไปนี้

เป็นประจำ	ได้	1 คะแนน
บ่อยครั้ง	ได้	2 คะแนน
นานๆครั้ง	ได้	3 คะแนน
ไม่เคยทำ	ได้	4 คะแนน

การแปลความหมายค่าเฉลี่ยคะแนนจิตสาธารณะ แบ่งเป็น 4 ระดับ คือ

- 3.51 - 4.00 หมายถึง นักเรียนมีจิตสาธารณะระดับมากที่สุด
- 2.51 - 3.50 หมายถึง นักเรียนมีจิตสาธารณะระดับมาก
- 1.51 - 2.50 หมายถึง นักเรียนมีจิตสาธารณะระดับปานกลาง
- 1.00 - 1.50 หมายถึง นักเรียนมีจิตสาธารณะระดับน้อย

ภาคผนวก ง

แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อ
ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีแบนดูราเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะ

**แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อ
ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีเบนจามินเพอส์เพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะ**

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
1.	ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ สาระสำคัญ ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวฯ					
2.	ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวฯ นักเรียนมีความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของจิตสาธารณะ					
3.	หลังการเข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวฯ นักเรียนมีความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของจิตสาธารณะ					
4.	ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวฯ นักเรียนมีความคิดความรู้สึกและพฤติกรรมที่แสดงถึงจิตสาธารณะ					
5.	หลังการเข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวฯ นักเรียนมีความคิดความรู้สึกและพฤติกรรมที่แสดงถึงการมีจิตสาธารณะ					
6.	ครูผู้สอนจัดกิจกรรมได้เหมาะสมกับเวลา และใช้สื่อประกอบกิจกรรมที่หลากหลาย					
7.	ครูผู้สอนจัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นการมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้พุดแสดงความคิดเห็นและสะท้อนความรู้สึกในการปฏิบัติกิจกรรม					
8.	ครูผู้สอนกระตุ้นความสนใจการเรียนรู้ในการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน					
9.	ครูผู้สอนถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์และดำเนินการจัดกิจกรรมตามที่กำหนด และสรุปเนื้อหาจากกิจกรรมอย่างชัดเจนและเข้าใจง่าย					
10.	นักเรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์จากกิจกรรมการเรียนรู้ไปประยุกต์ในชีวิตประจำวันได้					

ข้อเสนอแนะ

.....
 .....

ภาคผนวก จ

ตัวอย่างชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีแบนคูราเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะ

จำนวน 4 กิจกรรม

ตัวอย่างชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีแบนดูราเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะ

คู่มือการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้กรอบความคิดแบบเติบโตเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะ

1. คำแนะนำในการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว

การจัดกิจกรรมแนะแนวชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้กรอบความคิดแบบเติบโตเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะ ประกอบด้วย 12 กิจกรรม ได้แก่

- ครั้งที่ 1 กิจกรรมปฐมนิเทศ
- ครั้งที่ 2 กิจกรรมเหตุเกิดเพราะอะไร
- ครั้งที่ 3 กิจกรรมขาดจิตสาธารณะ
- ครั้งที่ 4 กิจกรรมร่วมกันดูแลรักษา
- ครั้งที่ 5 กิจกรรมคนดีของสังคม1
- ครั้งที่ 6 กิจกรรมคนดีของสังคม2
- ครั้งที่ 7 กิจกรรมสิทธิของฉันสิทธิของเธอ
- ครั้งที่ 8 กิจกรรมรวมพลัง
- ครั้งที่ 9 กิจกรรมเห็นคุณค่า
- ครั้งที่ 10 กิจกรรมส่งต่อความดี
- ครั้งที่ 11 กิจกรรมสะท้อนใจ
- ครั้งที่ 12 กิจกรรมปัจฉิมนิเทศ

มีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยให้การดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้บรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้และมีประสิทธิภาพ ผู้สอนควรเตรียมความพร้อมและปฏิบัติตามคำแนะนำ ดังต่อไปนี้

- 1.1 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว เนื้อหาที่สอน เอกสารชุดกิจกรรมแนะแนว และคำชี้แจงต่าง ๆ ให้เข้าใจก่อนดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้
- 1.2 เตรียมสื่ออุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้พร้อมและครบตามจำนวนนักเรียนในชั้นเรียนหรือตามกลุ่ม
- 1.3 ก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูควรชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจบทบาทของตนเอง แนะนำขั้นตอนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว แนวปฏิบัติในระหว่างการทำกิจกรรมเรียนรู้ แล้วทำแบบวัดจิตสาธารณะ
- 1.4 เมื่อกิจกรรมกลุ่มให้แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม ๆ ละ 5 – 6 คน จำนวนกลุ่มขึ้นอยู่กับนักเรียนในชั้นเรียน โดยการแบ่งกลุ่มแบบคละ กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง กลุ่มอ่อน หรือกลุ่มตามความสมัครใจ

หรือกลุ่มตามเลขที่ ให้มีการเลือกประธานและเลขานุการกลุ่ม และแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบแก่สมาชิกในกลุ่ม หรือหากเป็นการจับคู่ โดยวิธีการจับคู่ แบบเลขคู่เลขคี่ หรือแบบตามความสมัครใจ

1.5 ขณะที่นักเรียนทำกิจกรรม ครูคอยให้ความช่วยเหลือ แนะนำ กระตุ้นด้วยการตั้งคำถาม โดยการให้กรอบความคิดแบบเติบโต เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์ มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติกิจกรรม พร้อมทั้งประเมินพฤติกรรมการทำงานของนักเรียน

1.6 เมื่อนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมครบถ้วน ตามขั้นตอนกิจกรรมการเรียนรู้ตามชุดกิจกรรมแต่ละครั้งแล้ว ครูควรมีการสรุปองค์ความรู้และการนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันทุกกิจกรรม

1.7 การวัดและประเมินผลกิจกรรม ประเมินจากการเขียนสะท้อนความคิดเห็นตามที่กำหนด และสรุปความรู้ที่ได้รับ พฤติกรรมการทำงาน การปฏิบัติงานกลุ่ม การตอบคำถาม และแบบวัดจิตสาธารณะ

1.8 เมื่อสิ้นสุดการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ ครูให้นักเรียนร่วมกันตรวจสอบ เก็บชุดกิจกรรมแนบแนว วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมให้เรียบร้อย เพื่อสะดวกในการใช้ครั้งต่อไป

2. สื่อหรืออุปกรณ์การจัดกิจกรรม

- 2.1 ชุดกิจกรรมแนบแนวโดยใช้กรอบความคิดแบบเติบโตเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะ
- 2.2 วีดิทัศน์ประกอบการจัดกิจกรรม
- 2.3 PowerPoint เนื้อหาความรู้จิตสาธารณะ องค์ประกอบ 4 ด้าน
- 2.4 กระดาษเอ4, ปากกา, สีไม้
- 2.5 แบบวัดจิตสาธารณะ

ครั้งที่ 2

ชื่อกิจกรรม เหตุเกิดเพราะอะไร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องจิตสาธารณะ
2. เพื่อให้นักเรียนเกิดความตระหนัก เห็นความสำคัญของการมีจิตสาธารณะ

สาระสำคัญ

จิตสาธารณะ คือ คุณลักษณะทางจิตใจของบุคคลที่มีความพร้อม ความปรารถนาที่จะช่วยแก้ปัญหา การแสดงออกที่จะอุทิศตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม รวมถึงการใช้และการรักษาสิ่งของที่เป็นของส่วนรวม การพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะเป็นการพัฒนา 3 ด้านคือ ด้านความรู้ความเข้าใจเรื่องการใช้ของส่วนรวมในโรงเรียนและการรักษาสิ่งแวดล้อม ด้านความคิดความเชื่อที่ใช้เป็นหลักในการตัดสินใจเชิงจิตสำนึกสาธารณะ และด้านการปฏิบัติตนโดยเน้นพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่จะทำให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อของส่วนรวม การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในวิสัยที่ตนสามารถทำได้ และการเคารพสิทธิในการใช้ของของส่วนรวมโดยไม่ยึดครองของส่วนรวมมาเป็นของตน ตลอดจนไม่ปิดกั้นโอกาสของบุคคลอื่นที่จะใช้ของส่วนรวมนั้น **สื่อ/**

อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้

1. กระดาษ A4
2. ปากกา
3. ภาพสถานที่ต่าง ๆ ในโรงเรียน

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

- 1) ครูทักทายนักเรียน และบอกวัตถุประสงค์ในการเรียน
- 2) ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจ กลุ่มละเท่า ๆ กัน
- 3) นักเรียนชมภาพสถานที่ต่าง ๆ ในโรงเรียน

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการรับรู้

- 1) จากภาพที่รับชม นักเรียนรับรู้หรือเห็นถึงสภาพปัญหาอะไรบ้างที่เกิดขึ้นในโรงเรียน
- 2) นักเรียนพับครึ่งกระดาษ เขียนปัญหาที่พบในโรงเรียนจากวิทัศน์ที่ได้รับชม ลง ในใบงาน

เหตุเกิดเพราะอะไร

- 3) ตัวแทนนักเรียนนำเสนอผลงานของกลุ่ม

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต

1) ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้น และเชื่อมโยงปัญหา “เมื่อนักเรียนทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในแล้ว หากบุคคลขาดจิตสาธารณะจะส่งผลกระทบต่อสังคมส่วนรวมอย่างไร”

2) นักเรียนเขียนประเด็นปัญหาการขาดจิตสาธารณะ 4 ด้าน ด้านละ 1 ข้อ และระบุผลกระทบของการขาดจิตสาธารณะต่อสังคมส่วนรวม

3) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปปัญหาของการขาดจิตสาธารณะ ตามองค์ประกอบของจิตสาธารณะ 4 ด้าน

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ

นักเรียนบอกแนวทางการเสริมสร้างจิตสาธารณะ เพื่อช่วยลดปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียนที่มาจาก การขาดจิตสาธารณะ ที่ตนเองสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ กลุ่มละ 1 ข้อ

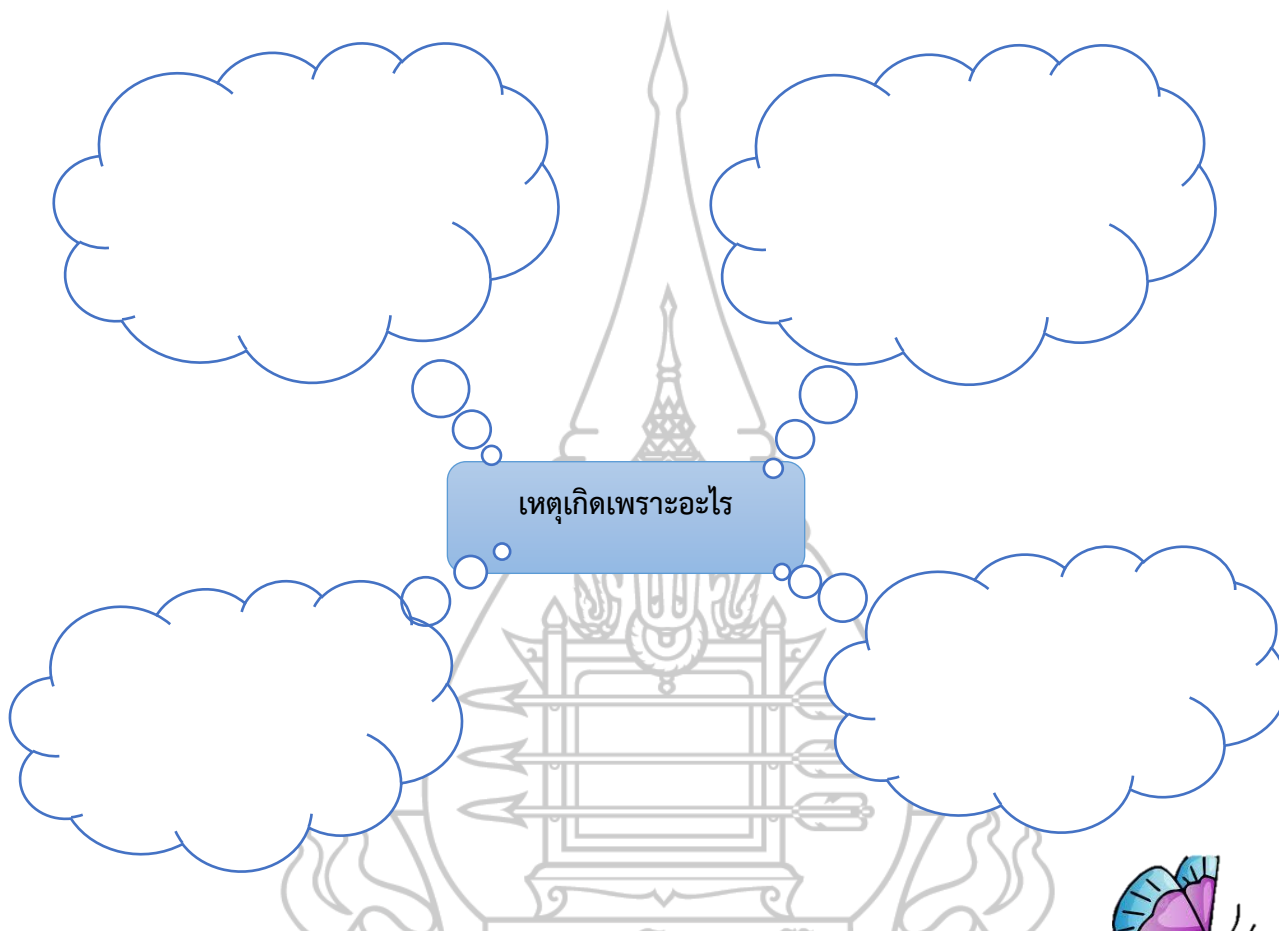
การวัดและประเมินผล

1. ตรวจใบงานกลุ่ม
2. สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้

ใบงาน เหตุเกิดเพราะอะไร

คำชี้แจง จากภาพที่ได้รับชมให้นักเรียนเขียนสาเหตุของปัญหาที่พบในโรงเรียน

สรุปปัญหาของการขาดจิตสาธารณะ

1. ด้านการใช้ .....
2. ด้านถือเป็นหน้าที่.....
3. ด้านเคารพสิทธิ.....
4. ด้านการปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม.....

ครั้งที่ 4

ชื่อกิจกรรม ร่วมกันดูแลรักษา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนแสดงแนวความคิดและพฤติกรรมของจิตสาธารณะด้านการถือป็นหน้าที่ในการทำประโยชน์ต่อส่วนรวม

2. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของจิตสาธารณะด้านการถือป็นหน้าที่

สาระสำคัญ

การได้ทำประโยชน์และมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวมตามความสามารถของตนเอง จะช่วยให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเอง รู้สึกรัก ห่วงเห่นสมบัติของส่วนรวม ก่อให้เกิดการปฏิบัติตน หลีกเลียงการใช้หรือการกระทำที่จะทำให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อของส่วนรวม

สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้

1. กระดาษขบ
2. ปากกา
3. คอมพิวเตอร์
4. โพรเจกชัน

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

1) ครูทักทายนักเรียน และบอกวัตถุประสงค์ในการเรียนวันนี้ และทบทวนองค์ประกอบของจิตสาธารณะที่ใช้เป็นแนวทางในการทำกิจกรรม และอธิบายความหมายของจิตสาธารณะด้านการถือป็นหน้าที่

2) ครูเล่านิทานเรื่องแมวน้อยหาบ้านให้นักเรียนฟัง จากนั้นสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับนิทานดังกล่าว เช่น ถ้านักเรียนเป็นชมพู และเหมียว นักเรียนจะอยู่หมู่บ้านไหน เพราะอะไร

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการเรียนรู้

1) ครูสนทนาซักถามนักเรียนว่าในโรงเรียนของเรามีปัญหาเหมือนในนิทานหรือไม่ ยังมีปัญหาอื่น ๆ อะไรอีกที่นักเรียนสังเกตเห็น นักเรียนคิดว่าตนเองควรจะมีส่วนช่วยในการดูแลโรงเรียนของเราเหมือนเด็ก ๆ ในนิทานหรือไม่ อย่างไรบ้าง โดยครูพยายามใช้คำถามกระตุ้นเพื่อให้นักเรียนตระหนักและเห็นความสำคัญว่าเราทุกคนควรมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโรงเรียน โดยเริ่มจากตัวเราก่อน เริ่มจากเรื่องเล็ก ๆ ง่าย ๆ ที่เราสามารถทำได้

2) ให้นักเรียนร่วมกันเสนอแนวทางปฏิบัติในการทำกิจกรรมจิตสาธารณะ ที่นักเรียนแต่ละคนสามารถทำได้จริงในเวลาก่อนเข้าเรียน เวลาพักกลางวัน หรือหลังเลิกเรียนก่อนกลับบ้าน เช่น การช่วย

รดน้ำต้นไม้ การช่วยเก็บขยะ การช่วยครูดูแลห้องสมุด เป็นต้น ตกลงร่วมกันว่าจะช่วยกันดูแล
โรงเรียนของเรา (กิจกรรมจิตสาธารณะ)

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต

1) ครูแจกบันทึกหัวใจอาสาให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น ให้นักเรียนเขียนกิจกรรมจิตสาธารณะที่
นักเรียนปฏิบัติ แล้วบันทึกกิจกรรมจิตสาธารณะที่นักเรียนได้ทำในรอบสัปดาห์นี้ลงในกระดาษบันทึก

3) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป จากสิ่งที่นักเรียนเขียนว่าถ้าหากเราทุกคนทำประโยชน์ต่อ
ส่วนรวมถือเป็นหน้าที่ด้วยความเต็มใจที่จะต้องปฏิบัติช่วยกัน เพื่อสังคมที่น่าอยู่ เคารพกฎกติกาของ
การอยู่ร่วมกัน จะทำให้สังคมส่วนรวมเกิดความสามัคคีลดปัญหาความขัดแย้งในสังคมได้

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ

- นักเรียนบอกแนวความคิดและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองในการเสริมสร้างจิต
สาธารณะด้านถือเป็นหน้าที่ ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวม ในวิสัยที่ตนสามารถทำได้
สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน จำนวน 1 ข้อ

- ส่งตัวแทนนำเสนอแนวความคิดและแนวทางการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการเสริมสร้างจิต
สาธารณะด้านถือเป็นหน้าที่ เพื่อให้สมาชิกในห้องเรียนสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

การวัดและประเมินผล

1. ตรวจใบงาน
2. สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้

บันทึกหัวใจอาสา

ชื่อ - สกุล .....

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนกิจกรรมจิตสาธารณะที่นักเรียนปฏิบัติ แล้วบันทึกกิจกรรมจิตสาธารณะที่นักเรียนได้ทำในรอบสัปดาห์นี้

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	กิจกรรมที่ปฏิบัติ

นิทานเรื่อง แมวน้อยหาบ้าน

สีสวาทและสีชมพูเป็นแมวพี่น้องกัน เมื่อทั้งสองเติบโตขึ้นจำเป็นต้องออกไปหาบ้านอยู่ด้วยตนเอง ทั้งสองออกเดินทางไปยังหมู่บ้านตะวันออก พบป้ายชื่อ “หมู่บ้านอะไรก็ได้” เมื่อเข้าไปในหมู่บ้านนี้ แมวทั้งสองเห็นบ้านปลูกกันระเกะระกะ บ้านบางหลังปลูกยื่นเข้ามาในถนน บางหลังปลูกในสวนสาธารณะ รถยนต์วิ่งทั้งด้านซ้ายและขวาตามใจคนขับ บนถนนมีรถชนกัน และมีคนบาดเจ็บอยู่ข้างทางไม่มีใครสนใจ คนในหมู่บ้านแต่งกายสกปรก ไม่สุขภาพ ทุกคนอารมณ์หงุดหงิด สีสวาทและสีชมพูยืนมองรอบ ๆ พบแต่ความสับสนวุ่นวาย ไร้ระเบียบของคนในหมู่บ้าน จึงชวนกันเดินทางไปหมู่บ้านทางทิศตะวันตก ทั้งสองมาถึงหมู่บ้านชื่อ “รักระเบียบวินัย” สองข้างทางถนนในหมู่บ้านปลูกต้นไม้ ดอกไม้ไว้สวยงาม มีป้ายบอกชื่อถนน และทางม้าลายให้เดินข้าม รถยนต์วิ่งอย่างถูกกฎจราจร บ้านแต่ละหลังมีรั้วกันพร้อมแสดงบ้านเลขที่ดูสวยงามน่าอยู่ คนในหมู่บ้านหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส แต่งกายสุขภาพ สะอาดตา สีสวาทและสีชมพูมองดูรอบตัวอย่างมีความสุข ทั้งสองจะสร้างบ้านและอยู่ที่หมู่บ้านรักระเบียบวินัยแห่งนี้

ครั้งที่ 7

ชื่อกิจกรรม สิทธิของฉันสิทธิของเธอ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนแสดงแนวความคิดและพฤติกรรมเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวม
2. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของจิตสาธารณะด้านการเคารพสิทธิ

สาระสำคัญ

จิตสาธารณะด้านการเคารพสิทธิ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม การไม่ยึดครองของส่วนรวมมาเป็นของตน ตลอดจนไม่ปิดกั้นโอกาสของบุคคลอื่นที่จะใช้ของส่วนรวมนั้น โดยมีพฤติกรรมการแสดงออกไม่นำของส่วนรวมมาเป็นของตนเอง มีการแบ่งปันและเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวม

สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้

1. กระดาษ
2. ปากกา
3. คอมพิวเตอร์
4. โพรเจกเตอร์

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

- 1) ครูทักทายนักเรียน บอกวัตถุประสงค์ในการเรียนวันนี้ ทบทวนองค์ประกอบของจิตสาธารณะด้านการเคารพสิทธิ ที่ใช้เป็นแนวทางในการทำกิจกรรม
- 2) ครูตั้งคำถามกับนักเรียน “นักเรียนเคยยิ้มของในโรงเรียนไปใช้หรือไม่” โดยครูและนักเรียนร่วมแลกเปลี่ยนในประเด็นคำถาม

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการรับรู้

- 1) ครูเปิดวีดิทัศน์เกี่ยวกับการใช้พื้นที่สาธารณะ แล้วให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นหรือสะท้อนข้อคิดจากเรื่องที่รับชมในกรณีศึกษา โดยให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลม ให้คนที่1 เริ่มพูดแสดงความคิดเห็นก่อนเป็นคนแรกหลังจากนั้นเรียกเพื่อนคนที่นั่งตรงข้ามพูดแสดงความรู้สึกต่อกันไปจนครบทุกคน

- 2) ยกตัวอย่างของการเคารพสิทธิในการอยู่ร่วมกันในสังคม และการใช้ประโยชน์ของส่วนรวมและให้ความหมายคำว่า “สิทธิ”

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต

นักเรียนร่วมกันระดมความคิดสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการทำกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์ประกอบของจิตสาธารณะด้านการเคารพสิทธิ ลงในแบบสรุปองค์ความรู้ที่แจกให้

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ

นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของจิตสาธารณะด้านการเคารพสิทธิ และบอกพฤติกรรมการณ์
มีจิตสาธารณะด้านการเคารพสิทธิได้

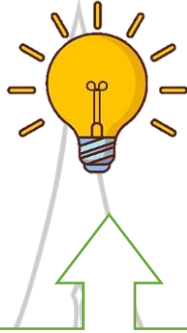
การวัดและประเมินผล

1. ตรวจใบงาน
2. สังเกตพฤติกรรมการณ์เรียนรู้

สรุปองค์ความรู้ กิจกรรมสิทธิของฉันทสิทธิของเธอ

เรื่อง การเคารพสิทธิ

A large empty rectangular box with a green border, intended for writing the summary of knowledge and activities related to the topic of respecting rights.

นักเรียนจะประยุกต์ใช้ความรู้ในการเสริมสร้างจิตสาธารณะด้านการเคารพสิทธิ
ในชีวิตประจำวันอย่างไร

ครั้งที่ 8

ชื่อกิจกรรม รวมพลัง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจ และเห็นความสำคัญของความเสียสละ มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เห็นแก่ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่สำคัญอย่างหนึ่งของการมีจิตสาธารณะ
2. เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกการแสดงออกถึงการมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ สละประโยชน์ส่วนตน เพื่อช่วยเหลือหรือทำประโยชน์ให้แก่บุคคลอื่นหรือสังคม

สาระสำคัญ

คุณสมบัติที่สำคัญอย่างหนึ่งของคนที่มีจิตสาธารณะคือมีความเสียสละมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความเสียสละมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ หมายถึง การแสดงออกด้วยใจจริงถึงความไม่เห็นแก่ตัว การสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อช่วยเหลือ และหรือทำประโยชน์ให้แก่บุคคลอื่นหรือสังคม โดยการสละกำลังกาย ทรัพย์สิ่งของ สติปัญญา เวลาและความสุขสบายส่วนตัว

สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้

1. ภาพวาด
2. สีไม้
3. ใบความรู้

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

- 1) ครูทักทายนักเรียน บอกวัตถุประสงค์ในการเรียนวันนี้ ทบทวนองค์ประกอบของ จิตสาธารณะด้านการปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ที่ใช้เป็นแนวทางในการทำกิจกรรม
- 2) ครูชี้แจงกิจกรรมที่พุดถึงการปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
- 3) แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4-6 คน โดยการจับฉลาก ครูแจกภาพวาดที่ไม่ได้ระบายสีให้นักเรียนกลุ่มละ 1 ภาพ พร้อมทั้งสีไม้กลุ่มละ 6 แท่ง โดยให้แต่ละกลุ่มได้สีไม้ซ้ำกัน

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการรับรู้

- 1) ให้นักเรียนช่วยกันระบายสีภาพที่กำหนด โดยให้ออกมาสวยงาม เหมือนจริงมากที่สุด ภายในเวลา 15 นาที ครูสังเกตการปฏิบัติงาน การใช้สี วิธีการแก้ปัญหาการระบายสีภาพของนักเรียน แต่ละกลุ่ม เมื่อกลุ่มของตนเองไม่มีสีตรงตามภาพที่กำหนด
- 2) เมื่อหมดเวลาครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำภาพของกลุ่มตนเองออกมาแสดงหน้าห้อง และตัดสินว่ากลุ่มใดระบายสีภาพได้เหมือนจริงมากที่สุด

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต

1) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป โดยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่าถ้านักเรียนและเพื่อนคนอื่น ๆ ไม่แบ่งดินสอสีให้เพื่อนใช้ นักเรียน และเพื่อนๆจะสามารถระบายสีได้เหมือนจริงตามที่ต้องการหรือไม่ ระหว่างระบายสีภาพนักเรียนใช้สีของครูอย่างไรบ้าง

2) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปถึงความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ช่วยกันทำงานส่วนรวม ไม่ว่าจะป็นงานหนัก งานเบา เป็นงานเพียงเล็กน้อย หรือเป็นงานใหญ่ โดยไม่เห็นแก่ตัว หรือความยากลำบาก จะทำให้งานประสบความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งยังเป็น การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ซึ่งจะส่งผลทำให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข จากนั้นให้นักเรียนสรุปข้อคิดที่ได้รับจากการปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมลงในใบงาน

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ

นักเรียนเห็นความสำคัญของความเสียสละ มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เห็นแก่ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่สำคัญอย่างหนึ่งของการมีจิตสาธารณะ-

นักเรียนบอกพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมีจิตสาธารณะที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการทำงาน
2. สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้

ภาพระบายสี

สรุปข้อคิดที่ได้รับจากการปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
เรื่อง รวมพลัง

ข้อคิดที่ได้รับ

.....

.....

.....

.....

.....

ให้นักเรียนบอกพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมีจิตสาธารณะที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ที่
สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อสกุล	นางสาวจิรประภา ยนต์พิมาย
วัน เดือน ปี เกิด	26 พฤษภาคม 2535
สถานที่เกิด	อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา
ที่อยู่ปัจจุบัน	55/2 หมู่14 ต.สัมฤทธิ์ อ.พิมาย จ.นครราชสีมา 30110
ประวัติการศึกษา	ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์ทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา พ.ศ. 2559
ประวัติการทำงาน	ครูโรงเรียนบ้านท่าช้าง ตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

